

HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

oktober 2026 | nummer 5



Goed voorbereid van Wwft naar AMLR

ViDA: digitalisering, vereenvoudiging en nieuwe uitdagingen
voor de btw-praktijk

Paardensport en fiscaliteit: work in progress

Procederen hoort óók bij het vak van de Register Belastingadviseur

Aan tafel in Europa - Waarom CFE óók voor de mkb-adviseur relevant is



Even voorstellen: sparring partner Pieter van Deudekom

Senior pensioenadviseur en financieel planner Pieter van Deudekom heeft 40 jaar ervaring in de pensioenadvieswereld. Accountants, belastingadviseurs en financieel planners doen graag een beroep op zijn pensioenkennis. Heeft u een vraag of zoekt u een klankbord? Laat u fiscaal, juridisch en/of actuair bijpraten door Pieter. Hij zet u met plezier op het goede spoor.

Belafsprak inplannen

Plan een belafsprak in met behulp van de qr-code.
T: 020-5550060



Lijfrente helpdesk van Samen Doelbeleggen

Neem contact op als u vragen heeft over lijfrentezaken, zoals:

- Pensioen bv en negatief eigen vermogen
- Afstorting ingegane odv
- Lijfrentekapitaal en uitkering in het buitenland
- Vererving en successieplanning lijfrentekapitaal
- Ondersteuning actuariële berekeningen en opstellen overeenkomsten

De alimentatielijfrente: een onbenutte kans

Wat is een alimentatielijfrente?

De alimentatielijfrente biedt ex-partners de mogelijkheid om (toekomstige of lopende) alimentatieverplichtingen in één keer af te kopen via een koopsom. Deze koopsom wordt omgezet in een direct ingaande lijfrente voor de ontvangende partij.

Fiscale behandeling

De fiscale behandeling sluit aan bij die van de reguliere alimentatie. De koopsom is voor de alimentatieplichtige volledig aftrekbaar tegen het lage inkomstenbelastingtarief. De uitkeringen zijn bij de ontvanger belast als inkomen.

Waarom of wanneer kiezen voor afstorting?

Definitief financieel afscheid

- De ontvanger krijgt de zekerheid over alle toekomstige betalingen.
- De betaler is verlost van maandelijkse verplichtingen.

Sterk onderhandelingsinstrument

Tijdens de alimentatieperiode kan er tussentijds getoetst worden of de inkomenssituatie niet is veranderd. Hierdoor zal de gerechtigde ex-partner minder snel een hoger inkomen willen genereren of blokkeert dat de samenlevingsmogelijkheid van een nieuwe partner, omdat in beide gevallen de alimentatie kan worden verlaagd of zelfs gestopt.

Stel dat de contante waarde van de toekomstige verplichtingen € 300.000 is. Vanuit een onderhandeling kan deze verlaagd worden naar een afstorting alimentatielijfrente van bijvoorbeeld € 200.000. Beiden partijen zijn hier content mee. De ex

kan meer gaan verdienen en/of gaan samenwonen met een nieuwe partner en de "alimentatieplichtige" is goedkoper uit.

Emigratie alimentatieplichtige

Zekerheid bij overlijden

De uitkeringen zijn veiliggesteld, ook bij overlijden van de alimentatieplichtige.

Inzet van bestaand lijfrentekapitaal

De reeds opgebouwde lijfrentekapitalen kunnen ook hiervoor worden aangewend.

Mogelijkheid voor ondernemers

Ondernemers kunnen bestaande voorzieningen benutten zoals Stamrechten (geen loonstamrecht) en Oudedagsverplichtingen (ODV). Deze kunnen (na omzetting) worden ingezet voor de alimentatielijfrente.

De alimentatielijfrente van Doelbeleggen.nl

Doelbeleggen biedt een onderscheidende invulling van de alimentatielijfrente. Een belangrijk voordeel ten opzichte van verzekeringsproducten is dat bij overlijden van de gerechtigde de uitkeringen niet vervallen, maar doorlopen naar de erfgenamen (vaak de kinderen). Daarnaast kan afgesproken uitkeringen gedurende de looptijd worden aangepast aan eventueel gewijzigde omstandigheden.

DOELBELEGGEN.NL

Colofon

Het Register is een uitgave van het Register Belastingadviseurs (RB), World Trade Center Den Haag
Prinses Beatrixlaan 544
2595 BM Den Haag
Toren C, verdieping 9
Tel. (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Mr. dr. S.M.H. (Sonja) Dusarduijn RB
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hooegeveen
Mr. drs. M. (Martin) Klomp RB
M. (Martijn) Paping, MSc RB
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Drs. Wilma Straathof
E-mail: wstraathof@rb.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Jaargang 17, oplage 7.500

Vormgeving
Elma Media B.V.

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2026/5



Redactiecolum – Weer geen witte rook rond box 3 ■ 5

M. Paping MSc RB

Kort & Bondig ■ 6

Goed voorbereid van Wwft naar AMLR ■ 8

Drs. M. W. Plaum-van den Berg RA CFE

Paardensport en fiscaliteit: work in progress ■ 13

Mr. R.P. Kaarsemaker BEC RB

ViDA: digitalisering, vereenvoudiging en nieuwe uitdagingen voor de btw-praktijks ■ 18

Prof. mr. dr. J.B.O. Bijl RB

Martin Boer (RUG): 'De fiscale eenheid is het leukste van de vennootschapsbelasting' ■ 22

Het interview

Procederen hoort óók bij het vak van de Register Belastingadviseur ■ 26

Mr. ing. B.J.B. Boersma RB

Gastcolumn – Leuker kunnen we het niet maken, wel rechtvaardiger ■ 31

Drs. I. van Dijk

Aan tafel in Europa - Waarom CFE óók voor de mkb-adviseur relevant is ■ 32

Y. Scheffer RB

In Memoriam Arjan Knol ■ 36

FiscaBabbels: wanneer belastingrecht een doolhof wordt ■ 39

Podcastrecensiet

Jurisprudentie en wetgeving ■ 41

Fiscaal Strafrecht ■ 46

Het Verenigingsnieuws ■ 47



Ontdek het PE- aanbod

Het Register
Belastingadviseurs
is dé opleider voor
fiscale professionals in
de mkb-adviespraktijk.

Van starters tot
ervaren adviseurs:
het RB helpt je om
je vakkennis actueel
te houden.



www.rb.nl

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

95
jaar

Weer geen witte rook rond box 3

Na een uitgebreide discussie in de Tweede Kamer en het vervolgens aannemen van de Wet werkelijk rendement box 3 door de Tweede Kamer is toch de discussie weer losgebarsten over box 3. De Tweede Kamer was al niet blij met een vermogensaanwasbelasting, maar ging om budgettaire redenen toch akkoord. Nu blijkt een belasting op niet gerealiseerde vermogensaanwas toch bij de VVD achterban een brug te ver. JA21 heeft aangegeven alleen een vermogenswinstbelasting op korte termijn te willen steunen. De stemming in de Eerste Kamer werd uitgesteld om te kijken naar mogelijke oplossingen.

Nu wil men de polder erbij betrekken. De sociale partners moeten advies over het dossier box 3 gaan geven. Een aparte manoeuvre, aangezien de meer dan 2 miljoen belastingplichtigen in box 3 niet vertegenwoordigd worden door VNO-NCW of de vakbonden. Het kabinet komt er onderling niet uit, dus schuiven we de hete aardappel maar door naar iemand anders. Een duidelijke brevet van onvermogen, waar de polder zich niet voor laat lenen. De polder wil best meedenken, maar de politiek moet de knopen doorhakken. Er is inmiddels al heel veel bedacht, vastgelegd in rapporten en onderzoeken en toegelicht door diverse experts. De diverse keuzes zijn inmiddels wel helder, nu wordt het tijd om knopen door te hakken.

Niets doen kost in dit geval ook geld. Ieder jaar uitstel 'kost' de schatkist volgens de meeste recente ramingen € 3,2 miljard per jaar op de begroting. Het huidige stelsel van forfaits met tegenbewijsregeling is natuurlijk niet een belastingheffing naar draagkracht te noemen. Heb je een goed rendement dan kies je voor het forfait, heb je een slecht rendement dan kies je voor de tegenbewijsregeling. Wel blijft het ontbreken van aftrekbare kosten bij de huidige tegenbewijsregeling een enorm pijnpunt voor bepaalde belastingplichtigen, zoals de vastgoedbelegger. Ook het ontbreken van verliesverrekening over meerdere jaren in de huidige tegenbewijsregeling is een groot manco. De belegger met volatiele resultaten of de wat meer exotische cryptobelegger zullen bij sterk wisselende resultaten zeker niet naar draagkracht worden aangeslagen. Alle tekortkomingen van de huidige tegenbewijsregeling ondermijnt de belastingmoraal van belastingplichtigen.

Ondertussen heeft staatssecretaris Eerenberg de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd dat de hersteloperatie in box 3 vele miljarden minder lijkt te kosten dan begroot. Velen hadden al vraagtekens gezet bij de ruime begroting van het ministerie van Financiën. Bij beperkte teruggaven zijn de kosten die gemaakt moeten worden vaak hoger dan de te verwachte opbrengt van het invullen van een OWR-formulier. Veel kantoren hanteren niet voor niets een drempelbedrag voor het invullen van een OWR-formulier. Helaas schrijven de begrotingsregels voor dat dit soort meevallers niet gebruikt mogen worden, maar automatisch van de staatsschuld af gaan. Het is de vraag of de Tweede Kamer daar in dit geval mee akkoord gaat. Het Ministerie van Financiën wordt zo 'beloond' voor slecht begroten.

Zorgen over ons investeringsklimaat en vestigingsklimaat zijn ook opgeworpen. Als er één ding niet goed is voor onze reputatie in dit dossier is weer langer onzekerheid en meer uitstel. De overdrachtsbelasting voor woningen die niet zelf bewoont worden gaat in het belastingplan van 8% naar 7%, met als doel de verhuurmarkt weer wat te herstellen. De onzekerheid rond box 3 zal bij de meeste vastgoedbeleggers echter een veel grotere impact hebben en dus zal de verkoop van verhuurwoningen wel doorgaan. Helaas geeft Den Haag op dit dossier voorlopig nog geen witte rook.

M. Paping MSc RB

Martijn Paping is fiscaal directeur van het Register Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van Het Register.



Kort & Bondig

Internetconsultatie Zelfstandigenwet

Voor zzp'ers en opdrachtgevers komen duidelijke spelregels vooraf over hoe ze met elkaar kunnen werken. De Zelfstandigenwet gaat uit van zelfstandig ondernemerschap en heeft als doel een veilige haven te creëren voor zelfstandigen. Tot en met 29 oktober is de wet in internetconsultatie, met als doel meer input op te halen. De beoogde inwerkingtreding is januari 2028.

Het nieuwe wetsvoorstel moet zorgen voor een doorbraak in de discussie over het werken met zelfstandigen die al ruim twintig jaar speelt. Met de Zelfstandigenwet wil het kabinet onnodige terughoudendheid onder opdrachtgevers tegen gaan én zorgen dat zelfstandigen de verantwoordelijkheid nemen om risico's af te dekken.

Twee toetsen

In het wetsvoorstel zijn twee toetsen: een zelfstandigen- en werkrelatietoets.

- De zelfstandigentoets kijkt vooral naar de ondernemer zelf. Een zelfstandige moet de basis op orde hebben, zoals zelf factureren en een inschrijving bij de Kamer van Koophandel. Het aantal opdrachtgevers telt mee. En of een zelfstandige voorzieningen heeft getroffen tegen ondernemersrisico's.
- De werkrelatietoets ziet er op toe dat er binnen een specifieke arbeidsrelatie voldoende zelfstandig wordt gewerkt. Daarbij moet een zelfstandige bijvoorbeeld de vrijheid hebben om het werk zelf te organiseren en voor eigen rekening en risico uit te voeren.

Handelingsperspectief

Wie aan deze twee toetsen voldoet én in de praktijk zo werkt, komt in 'een veilige haven': diegene weet vooraf dat hij of zij als zelfstandige kan werken. Wie hier niet aan voldoet, weet wat moet worden aangepast om toch als zelfstandige te kunnen werken. Zelfstandigen die niet aan de criteria kunnen of willen voldoen, zijn aangewezen op de regels die nu al gelden.

■ *Bron: persbericht rijksoverheid, 1 oktober 2026.*



Gezamenlijke aanpak om schulden tegen te gaan

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt structureel € 20 miljoen per jaar beschikbaar voor een aanpak om beginnende schulden aan te pakken.

Jaarlijks geven zogenaamde vastelastpartners (verhuurders, zorgverzekeraars, energieleveranciers en drinkwaterbedrijven) ongeveer 1 miljoen signalen door aan gemeenten over beginnende betalingsachterstanden. Gemeenten zijn daarna verplicht om contact op te nemen met bewoners en te kijken of ze kunnen helpen. Persoonlijk contact zoals

huisbezoeken en bellen is cruciaal om inwoners te bereiken met beginnende schulden. Dit is een arbeidsintensief proces; het kost veel tijd.

Bestuurlijke afspraken

Nieuwe bestuurlijke afspraken moeten ervoor zorgen dat de gemeente het dubbele aantal huishoudens met beginnende schulden bereikt en hulp kan aanbieden. Ook moet de kwaliteit van de signalen die worden doorgegeven over mensen met betalingsachterstanden worden verhoogd zodat meer signalen bruikbaar zijn.

Afgelopen 24 september zijn de nieuwe bestuurlijke afspraken ondertekend door de minister, de VNG, NVVK, Divosa en de vertegenwoordigers van vastelastpartners.

■ *Bron: nieuwsbericht ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 24 september 2026. 6.*



Wijzigingen vliegbelasting

Sinds 1 januari 2021 geldt een vliegbelasting voor passagiers die vertrekken vanaf Nederlandse luchthavens. Deze vliegbelasting verandert in 2027. Hoe verder iemand vliegt, hoe hoger de vliegbelasting is per persoon per vlucht. Daarnaast is aangekondigd dat vanaf 2030 ook een apart tarief wordt ingevoerd voor passagiers van privéjets.

De vliegbelasting is in 2026 voor elke vliegreis € 30,25 per passagier. Het kabinet voert in 2027 3 tarieven in: een tarief voor korte (circa 2000 km), middel-lange (2.000 tot 5.000 km) en lange

vluchten. De tarieven zijn gebaseerd op de vliegafstand vanaf Amsterdam. Wie verder vliegt, en dus meer schadelijke stoffen uitstoot, betaalt meer belasting. De eindbestemming van de passagier bepaalt de vliegbelasting. Dit geldt ook wanneer er tussendoor een overstap wordt gemaakt.

Uitzonderingen

Voor vluchten naar Aruba, Curaçao, Sint-Maarten, Bonaire, Saba en Sint-Eustatius geldt het lage belastingtarief omdat ze deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden.

Ook voor andere gebieden waarmee Nederland of Europa een bijzondere band heeft, geldt soms een uitzondering. Bijvoorbeeld voor de Canarische eilanden, die bij Spanje horen.

■ Bron: nieuwsbericht ministerie van Financiën, 16 september 2026.



Campagne 'Laat geen geld liggen'

Met de campagne 'Laat geen geld liggen' wijzen Geldfit en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werknemers op de mogelijkheid hun inkomen te verhogen.

Met de potjes-check van Geldfit (geldfit.nl/tool/potjes-check/) kunnen medewerkers na het beantwoorden van een aantal vragen direct zien voor welke landelijke en lokale regelingen ze mogelijk in aanmerking komen en waar ze hulp kunnen krijgen bij het aanvragen.

Ook worden medewerkers naar de WerkUrenBerekenaar van NIBUD (www.nibud.nl/tools/werkurenberekenaar) geleid, waar ze kunnen zien wat meer uren werken hen oplevert.

■ Bron: nieuwsbericht ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 22 september 2026



Pensioen3daagse

Op 10, 11 en 12 november 2026 vindt de 16e editie van de Pensioen3daagse plaats. Tijdens deze landelijke campagne brengen werkgevers, pensioenuitvoerders en pensioenadviseurs pensioen onder de aandacht. Het doel: mensen helpen om een eerste stap te zetten en meer inzicht te krijgen in hun pensioen.

Ook dit jaar wordt weer de Pensioen-Wegwijzer 2026 uitgereikt. Met deze prijs staan vernieuwende initiatieven die pensioeninformatie eenvoudiger, duidelijker en toegankelijker maken in de schijnwerpers.

■ Bron: nieuwsbericht werkenaanspensioen.nl, 28 september 2026.



Goed voorbereid van Wwft naar AMLR

Voor RB-leden en kantoren die onder de Wwft als instelling kwalificeren is de Wwft inmiddels bekend terrein. Vanaf 10 juli 2027 verandert het juridische kader echter wezenlijk. Dan is Verordening (EU) 2024/1624, de *Anti-Money Laundering Regulation* (AMLR), rechtstreeks van toepassing. Veel verplichtingen blijven herkenbaar, maar worden concreter, uitgebreider en beter toetsbaar. Wees hierop voorbereid door het bestaande Wwft-proces tijdig langs de AMLR te leggen.



Drs. M. W. Plaum-van den Berg RA CFE
Margaret Plaum-van den Berg is specialist AML/CTF, fraude, compliance en risk bij Comrafi BV

De Wwft is voor een belangrijk deel gebaseerd op Europese richtlijnen die door lidstaten in hun nationale wetgeving zijn omgezet. Daardoor zijn verschillen ontstaan in de toepassing van anti-witwasregels, terwijl geldstromen, ondernemingsstructuren en eigendomsverhoudingen juist steeds vaker grensoverschrijdend zijn.

De AMLR harmoniseert een belangrijk deel van de AML/CFT-verplichtingen op Europees niveau en maakt deel uit van een breder Europees anti-witwaspakket, waartoe onder meer ook Richtlijn (EU) 2024/1640 (AMLD6) en Verordening (EU) 2024/1620 tot oprichting van de Europese anti-witwasautoriteit AMLA behoren. Nationale regelgeving blijft nodig voor onder meer toezicht, de Financial Intelligence Unit Nederland (hierna: FIU-Nederland) en registers.

AMLA werkt onderdelen van de AMLR nader uit in *Regulatory Technical Standards* (RTS), *Implementing Technical Standards* (ITS) en *Guidelines* (richtsnoeren). Voor het cliëntenonderzoek heeft AMLA op 30 september 2026 de finale ontwerp-RTS gepubliceerd. Deze moet nog door de Europese Commissie worden vastgesteld. Het is van belang de verdere vaststelling en uitwerking van deze instrumenten te blijven volgen. De materiële verplichtingen uit de AMLR zelf gelden vanaf 10 juli 2027.¹

Overgang naar AMLR

Vanaf 10 juli 2027 moeten nieuwe zakelijke relaties volgens het AMLR-kader worden beoordeeld en moeten beleid, procedures en controles daarop zijn ingericht. Voor bestaande cliënten voorziet de finale ontwerp-RTS voor cliëntenonderzoek (hierna: RTS-CDD) in een risico-gebaseerde overgang. Documenten, gegevens en informatie van en over bestaande cliënten moeten uiterlijk binnen de actualiseringstermijnen van art. 26, lid 2 AMLR aan de nieuwe eisen zijn aangepast. Dit betekent

dat dossiers van bestaande cliënten uiterlijk binnen één jaar voor hoog-risicocliënten en binnen vijf jaar voor overige cliënten moeten zijn aangepast.

Volgens de finale ontwerperegeling gaan deze termijnen voor bestaande zakelijke relaties die vóór de inwerking-treding van de gedelegeerde verordening zijn aangegaan, lopen vanaf de datum van die inwerkingtreding. De ontwerperegeling voorziet in inwerkingtreding twintig

Wat verandert er?

De belangrijkste verschillen voor RB-kantoren zitten in

- een verdergaande bedrijfsbrede risicobeoordeling (BWRA)
- concretere eisen aan het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie
- uitgebreidere en concretere gegevensvereisten voor cliënten, vertegenwoordigers en Ultimate Beneficial Owners (UBO's)
- een aangepaste UBO-grens van in beginsel 25% of meer
- nieuwe UBO-regels voor gelaagde structuren waarin eigendom en zeggenschap samenkomen
- een andere terugvalregeling als geen UBO kan worden vastgesteld
- een uitbreiding van de PEP-kring
- een verplichte structurele inbedding van gerichte financiële sancties (TFS; targeted financial sanctions) in het risicokader
- verdergaande eisen aan de navolgbaarheid van het cliëntenonderzoek (CDD; Client Due Diligence)
- een anders geformuleerde meldplicht, inclusief vastlegging van meldafwegingen die niet tot een FIU-melding leiden.



dagen na publicatie in het Publicatieblad en toepassing zes maanden daarna. De concrete kalenderdata staan daarom nog niet vast. Omdat de Europese Commissie de RTS nog moet vaststellen, doen RB-leden en kantoren die onder de Wwft als instelling kwalificeren (hierna RB-kantoren) er verstandig aan hun planning voor aanpassing van hun bestaande cliëntendossiers vóór implementatie aan de vastgestelde regeling te toetsen.

AMLR keten: BWRA als vertrekpunt

Een belangrijk vertrekpunt is de Business-Wide Risk Assessment (BWRA). Een bedrijfsbrede risicobeoordeling is op zichzelf niet nieuw, maar onder de AMLR wordt deze veel verder geharmoniseerd, inhoudelijk geconcretiseerd en vormt nadrukkelijker het vertrekpunt voor de rest van het AML/CFT-beleid. Art. 10 AMLR breidt de risicobeoordeling bovendien uit. Naast risico's op witwassen en terrorismefinanciering moeten ook de risico's op niet-uitvoering en ontduiking van gerichte financiële sancties (TFS - targeted financial sanctions) expliciet in de BWRA worden meegenomen.

De door AMLA in april 2026 geconsulteerde concept-richtsnoeren geven al een duidelijke indruk van de voor gestelde eisen aan de BWRA. Zij werken vier minimumvereisten uit:

- overzicht van de onderneming en haar activiteiten
- identificatie en beoordeling van inherente risico's
- beoordeling van de kwaliteit en werking van de beheersmaatregelen
- beoordeling van het restrisico.

Daarnaast concretiseren de concept-richtsnoeren de verantwoordelijkheid voor en governance rond de BWRA en stellen zij nadrukkelijker eisen aan de onderbouwing van de gemaakte risico-inschattingen.²

Voor RB-kantoren betekent dit dat de BWRA niet kan worden afgedaan als een korte algemene beschrijving

van algemene Wwft-risico's. De BWRA moet voldoende concreet en gedocumenteerd zijn om inzichtelijk te maken aan welke specifieke inherente risico's het kantoor is blootgesteld, hoe deze zijn beoordeeld, welke beheersmaatregelen daartegenover staan, in hoeverre die maatregelen effectief werken en welk restrisico resteert.

Het belangrijkste accentverschil met de huidige praktijk zit vervolgens in de eis dat de samenhang tussen de BWRA en de dagelijkse praktijk aantoonbaar moet zijn. De in de BWRA vastgestelde risico's moeten herkenbaar doorwerken in beleid, procedures, controles en de opleiding van medewerkers. Ook het individuele cliëntenonderzoek wordt expliciet aan de BWRA gekoppeld. Art. 20 AMLR vereist dat de omvang van de cliëntenonderzoeksmaatregelen wordt afgestemd op de risico's van de cliënt en de zakelijke relatie, waarbij rekening wordt gehouden met de BWRA. Uit het cliëntdossier moet navolgbaar blijken welke risico's voor de betreffende cliënt relevant zijn en waarom de gekozen omvang van het cliëntenonderzoek daarbij past.

En er is sprake van een wisselwerking: bevindingen uit cliëntdossiers kunnen aanleiding geven om de BWRA, procedures of opleiding aan te passen. De BWRA stuurt dus de praktijk, terwijl ervaringen uit die praktijk het bedrijfsbrede risicobeheer weer kunnen aanscherpen. De vernieuwing zit vooral in de verdere formalisering en aantoonbaarheid van deze samenhang.

Doel en beoogde aard explicieter begrijpen en onderbouwen

Het vaststellen van doel en beoogde aard van de zakelijke relatie bestaat al onder de Wwft (art. 3 lid 2 onder c Wwft). De AMLR formuleert dit nadrukkelijker: Art. 25 AMLR verlangt dat het kantoor zich ervan vergewist dat het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie of incidentele transactie begrijpt. Waar nodig moet daar-

voor aanvullende informatie worden verkregen over onder meer de economische reden voor de relatie, de verwachte omvang van de activiteiten en de herkomst en bestemming van middelen en de bedrijfsactiviteit of het beroep van de cliënt.

Cliëntgegevens en UBO: concreter en uitgebreider

De AMLR verlangt voor cliënten, vertegenwoordigers en UBO's meer en concreter voorgeschreven identificatiegegevens dan de Wwft. Voor de cliënt-natuurlijk persoon en vertegenwoordigers gaat het onder meer om alle voor- en achternamen, geboorteplaats en volledige geboortedatum, nationaliteit(en), waar toepasselijk het nationale identificatienummer, de gebruikelijke woonplaats en, indien beschikbaar, het fiscale identificatienummer. Ook voor UBO's wordt het gegevenspakket veel uitgebreider. Daarnaast moet inzichtelijk zijn waarom iemand als UBO kwalificeert, waaronder de aard en omvang van het uiteindelijk belang, de datum vanaf wanneer dat belang bestaat, en bij meerlagige structuren de relevante eigendoms- en zeggenschapsstructuur. Dit betekent voor RB-kantoren dat zij hun uitvragen, formuleren en softwarevelden hierop moeten aanpassen. Ook de regels voor het vaststellen van UBO's wijzigen: Onder het huidige Nederlandse kader geldt bij vennootschappen voor de eigendomsroute in beginsel *meer dan 25%*. Art. 52 AMLR hanteert *25% of meer*. Iemand die precies 25% houdt, kan onder de AMLR dus al op grond van eigendom als UBO kwalificeren. Bij vier natuurlijke

aandeelhouders met ieder 25% bereiken bijvoorbeeld alle vier de eigendomsdrempel.

Daarnaast bevat de AMLR concretere regels voor indirect eigendom en zeggenschap in meerlagige structuren. Bij uitsluitend indirect eigendom worden belangen binnen een keten vermenigvuldigd en belangen via verschillende ketens opgeteld. Deze rekenregel geldt echter niet zonder meer wanneer eigendom en zeggenschap op verschillende niveaus van dezelfde structuur samenkomen. Dan moet ook art. 54 AMLR worden toegepast. Dat kan tot een andere uitkomst leiden dan alleen percentages doorrekenen. Houdt natuurlijke persoon C bijvoorbeeld 25% van de aandelen in B en houdt B 51% van de aandelen en stemrechten in cliënt A, waarmee B zeggenschap over A uitoefent, dan bedraagt C's doorerekende indirecte eigendomsbelang in A slechts 12,75%. Toch kwalificeert C op grond van art. 54, onder b, AMLR als UBO van A, omdat C een kwalificerend eigendomsbelang heeft in B, dat A controleert

Ook verandert de terugvalregeling wanneer geen UBO kan worden vastgesteld. Onder de Wwft worden dan personen uit het hoger leidinggevend personeel als pseudo-UBO aangemerkt. Bij een bv of nv zijn dit in beginsel de statutaire bestuurders. De AMLR kiest een andere systematiek. Wanneer na uitputting van alle mogelijke identificatiemiddelen geen natuurlijke UBO kan worden geïdentificeerd, moet het kantoor vastleggen dat geen UBO is geïdentificeerd en alle natuurlijke personen die de positie van senior managing officials (SMO's) bekleden, identificeren en verifiëren. Daaron-



der vallen de uitvoerende leden van het bestuursorgaan en andere natuurlijke personen die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse leiding en daarover verantwoording afleggen aan het bestuursorgaan. Anders dan de huidige pseudo-UBO worden deze personen daarmee niet zelf als UBO aangemerkt.

Ten slotte krijgt ook de bestaande terugmeldplicht bij afwijkingen van het UBO-register in de AMLR een concrete termijn. Art. 24 AMLR bepaalt dat een discrepantie in beginsel zonder onnodige vertraging en uiterlijk binnen 14 kalenderdagen na constatering moet worden gemeld.

Voor bestaande dossiers moeten RB-kantoren dus beoordelen of de nieuwe 25%-grens en de regels voor indirect eigendom, zeggenschap en meerlagige structuren tot een andere UBO-uitkomst leiden. Daarnaast moet worden gecontroleerd of de vereiste UBO-gegevens compleet zijn en moet de huidige pseudo-UBO-systematiek worden vervangen door de SMO-terugvalregeling. Bestaande dossiers kunnen daardoor zowel een herbeoordeling als aanvulling vereisen.

PEP: let op de gewijzigde kring

De PEP-definitie wordt onder de AMLR op onderdelen uitgebreid. Zo worden ook hoofden van regionale en lokale autoriteiten, waaronder samenwerkingsverbanden van gemeenten en metropolitane regio's met ten minste 50.000 inwoners, aangemerkt als personen die een prominente publieke functie bekleden. Voor bepaalde zeer prominente functies wordt daarnaast de kring van familieleden uitgebreid: bij onder meer staats-hoofden, regeringsleiders en ministers vallen voortaan ook broers en zussen onder de PEP-familiekring. De afzonderlijke categorie van personen die bekendstaan als naaste geassocieerden blijft bestaan.

Voor RB-kantoren betekent dit dat de PEP-uitvraag en eventuele externe screeningsdienst vóór 10 juli 2027 op de gewijzigde definitie en functielijsten moeten worden aangepast.

TFS structureel onderdeel risicokader

Sanctieverplichtingen bestaan al, maar onder de AMLR krijgen de gerichte financiële sancties (TFS) expliciet een plaats binnen het risicobeheersingskader. Daarbij gaat het zowel om het risico op niet-uitvoering als op ontduiking of omzeiling van TFS.

RB-kantoren moeten deze risico's in hun BWRA identificeren en beoordelen en passende procedures en controles inrichten. TFS werkt bovendien door in het cliëntenonderzoek. Art. 20 AMLR verlangt onder meer controle of de cliënt en UBO aan gerichte financiële sancties zijn onderworpen en bevat aanvullende regels voor rechtspersonen die door gesanctioneerde personen worden gecontroleerd. Art. 26 verlangt dat deze controle gedurende de zakelijke relatie wordt herhaald met een frequentie die past bij de TFS-risicoblootstelling.

Voor RB-kantoren betekent dit concreet dat TFS niet als een losse sanctiecheck kan worden behandeld. Het kantoor moet kunnen laten zien welke TFS-risico's voor

de eigen praktijk relevant zijn en hoe onder meer screening, beoordeling van mogelijke sanctiematches (hierna: hitbeoordeling), signalen van mogelijke ontduiking en herscreening zijn ingericht.

Vastlegging: niet alleen uitkomst, maar ook de redenering

Een belangrijk praktisch verschil zit in de dossiervoering. Onder de AMLR moet niet alleen informatie worden verzameld en bewaard, maar ook navolgbaar worden vastgelegd hoe deze is beoordeeld. Art. 21, lid 3 AMLR vereist registratie van de verrichte cliëntenonderzoeksstappen, inclusief relevante beslissingen, ondersteunende documenten en onderbouwing. Voor RB-kantoren betekent dit dat niet alleen de uitkomst, maar ook relevante cliëntenonderzoeksbeslissingen en de onderbouwing daarvan navolgbaar in het dossier moeten worden vastgelegd.

Stel dat een cliënt-bv € 300.000 ontvangt als lening van een buitenlandse groepsmaatschappij. Een notitie als *'groepslening € 300.000 – akkoord'* maakt niet inzichtelijk wat is onderzocht. Een vastlegging als *'Leningsovereenkomst, financier en herkomst van de middelen beoordeeld; financier past binnen de bekende groepsstructuur en doel en omvang van de lening sluiten aan bij de bedrijfsactiviteiten; geen aanvullende risicofactoren vastgesteld'* maakt wel navolgbaar welke informatie is beoordeeld en waarom geen aanvullende cliëntenonderzoeksmaatregelen nodig werden geacht.

Meldplicht: van ongebruikelijke naar verdachte transacties én activiteiten

Onder de Wwft zijn RB-kantoren gewend ongebruikelijke transacties te melden aan de hand van objectieve en subjectieve indicatoren. Een transactie is daarbij wettelijk gedefinieerd als een handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt.

Het huidige transactiebegrip is daarmee al ruim.

Art. 69 AMLR formuleert de meldplicht anders. Er moet worden gemeld wanneer de meldingsplichtige entiteit weet, vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat geldmiddelen of activiteiten opbrengsten zijn van criminele activiteit of verband houden met terrorismefinanciering of criminele activiteit. Bij deze beoordeling noemt art. 69, lid 2 AMLR naast transacties uitdrukkelijk ook activiteiten van de cliënt.

Wat die zelfstandige vermelding van *activiteiten* precies toevoegt aan het huidige, al ruime Nederlandse transactiebegrip, is nog niet geheel duidelijk. Ook de verwijzing naar *criminal activity* roept vragen op. Die term sluit aan bij Richtlijn (EU) 2018/1673 en omvat in beginsel strafbare feiten waarop naar nationaal recht een maximale vrijheidsstraf van meer dan één jaar staat. Neem bijvoorbeeld een cliënt die tijdens een bedrijfsreceptie een mishandeling pleegt. Op mishandeling staat in Nederland

Wat kunnen RB-kantoren nu al doen?

RB-kantoren kunnen zich voorbereiden door hun bestaande Wwft-proces gericht langs de AMLR-eisen te leggen. Daarbij zijn vooral de volgende stappen relevant:

- **Actualiseer de BWRA** en neem daarin ook TFS-risico's op. Gebruik de geconsulteerde AMLA-richtsnoeren alvast als referentie.
- **Pas cliënt uitvragen, formuleren en softwarevelden aan** aan de uitgebreidere gegevensvereisten voor cliënten, vertegenwoordigers, UBO's, en waar van toepassing, SMO's.
- **Herzie de UBO-procedure** voor de 25%-grens, indirect eigendom, zeggenschap, meerlagige structuren, de nieuwe SMO-terugvalregeling en de 14-dagentermijn voor terugmeldingen.
- **Actualiseer PEP- en TFS-procedures** op basis van de gewijzigde PEP-kring en de eisen rond TFS-screening, hitbeoordeling, mogelijke ontduiking en herscreening.
- **Maak cliëntdossiers beter navolgbaar** door naast gegevens en bewijsstukken ook relevante beoordelingen, keuzes en conclusies vast te leggen.
- **Maak een risicogebaseerd plan voor bestaande dossiers** op basis van AMLA's finale ontwerp-CDD-RTS en art. 26 AMLR en toets de herstelplanning vóór implementatie aan de door de Europese Commissie vastgestelde tekst.
- **Herzie de meldprocedure en de vastlegging daarvan.** Houd rekening met art. 69 AMLR en leg ook meldafwegingen vast die uiteindelijk niet tot een FIU-melding leiden.
- **Pas opleiding en werkinstructies** aan op de voor het kantoor en de functie relevante AMLR-risico's en procedures.

maximaal drie jaar gevangenisstraf en deze gedraging valt daarmee onder de definitie van *criminal activity*. Niet duidelijk is echter of een RB-kantoor dat hiervan kennis krijgt, zo'n op zichzelf staande strafbare activiteit op grond van art. 69 moet melden. Onduidelijk is met name of *activities* die verband houden met *criminal activity* steeds binnen de AML/CFT-context moeten worden gelezen, of dat de bepaling ook ziet op andere strafbare activiteiten die een cliënt zelf pleegt of faciliteert. Een zeer ruime uitleg zou de FIU-meldplicht aanzienlijk verbreden.

Interessant is in dit verband het concept-ITS dat AMLA op 2 juli 2026 heeft gepubliceerd voor het geharmoniseerde meldformat. Daarin wordt zowel naar verdachte transacties als activiteiten verwezen. Bovendien bevat datapunt DP0017 'Possible Criminal offence type' de categorieën Money Laundering (ML: witwassen), Terrorist Financing (TF: terrorismefinanciering), Proliferation Financing (PF: proliferatiefinanciering) en Other. DP0018 vraagt, waar beschikbaar, naar het mogelijke onderliggende strafbare feit. Dit is een aanwijzing dat het meldformat ook ruimte biedt voor andere strafbare feiten, hoewel een technisch meldformat op zichzelf de juridische reikwijdte van art. 69 niet kan verruimen.³ Art. 69, lid 5 verplicht AMLA uiterlijk op 10 juli 2027 richtsnoeren uit te brengen over indicatoren van verdachte activiteiten en gedragingen. Voor RB-kantoren is vooral van belang dat de AMLR-meldplicht anders is opgebouwd dan de huidige Wwft-meldplicht en dat de precieze betekenis van 'activiteiten' nog nadere Europese uitwerking behoeft. Een herziene meldprocedure van een RB-kantoor zal vóór 10 juli 2027 nog aan die definitieve uitwerking moeten worden getoetst. Nieuw is bovendien dat ook een meldafweging die niet tot een FIU-melding leidt, moet worden vastgelegd. Art. 77 AMLR verplicht het kantoor een verslag te bewaren van de beoordeling op grond van art. 69, lid 2 AMLR met

daarin de meegewogen informatie en omstandigheden en de uitkomst van die beoordeling, ongeacht of uiteindelijk een melding bij de FIU wordt gedaan. Voor RB-kantoren betekent dit dat ook een beslissing om niet te melden navolgbaar in het dossier moet worden vastgelegd.

De bestaande Wwft-modellen en templates van het RB worden in aanloop naar 10 juli 2027 aangepast aan de AMLR, zodat RB-leden deze als praktisch hulpmiddel kunnen gebruiken. RB-kantoren die behoefte hebben aan verdere ondersteuning, wordt aangeraden een RB-training 'Wwft in kleine kantoren' te volgen. Hierin wordt ook uitgebreid aandacht besteed aan de overgang van de Wwft naar de AMLR. Actuele informatie en trainingsdata zijn te vinden via de website van het RB.⁴

Noten

- 1 AMLA, *Regulatory Instruments*, geraadpleegd 5-10-2026, https://www.amla.europa.eu/policy/regulatory-instruments_en AMLA, *Final Report - Draft Regulatory Technical Standards Under Article 28(1) of Regulation (EU) 2024/1624*, 30 september 2026, geraadpleegd 5-10-2026. Dit rapport bevat de finale ontwerp-CDD-RTS, die EC nog moet vaststellen.
- 2 AMLA, *Consultation Paper on draft Guidelines on Business-wide risk assessment under Article 10(4) of Regulation (EU) 2024/1624*, 16 april 2026, par. 4-5, 14-16 en 25-32 en §§ 2.3-2.6. https://www.amla.europa.eu/policy/public-consultations/consultation-draft-guidelines-business-wide-risk-assessment_en
- 3 AMLA, *Consultation on the draft ITS on the format for reporting suspicions and providing transaction records*, 2 juli 2026, Annexes bij de concept-ITS op grond van art. 69 lid 3 AMLR, DP0017 (*Possible Criminal offence type*) en DP0018 (*Possible predicate offence type*). https://www.amla.europa.eu/policy/public-consultations/consultation-draft-its-format-reporting-suspicions-and-providing-transaction-records_en.
- 4 Het RB-onderwijsaanbod is te vinden op <https://rb.nl/onderwijs> en via de zoekfunctie.

Paardensport en fiscaliteit: work in progress

Nederland behoort in de paardensport internationaal tot de wereldtop. Er gaat veel geld in om, want paarden kosten veel geld. Op het moment dat een hippische activiteit succesvol is, verandert een hobby vaak in een bedrijvigheid. En komen er fiscale vragen. Rudolf Kaarsemaker, gespecialiseerd in fiscaliteit in paardensport, deelt zijn kennis aanstaande 12 november tijdens de RB Agrodag en hier in Het Register.



Mr. R.P.

Kaarsemaker

BEC RB

Rudolf

Kaarsemaker is belastingadviseur en sinds 1995 actief als fiscaal jurist in de internationale wereld van de paardensport.

De wereld van de paardensport en -handel is een voor velen lastig te doorgronden niche-markt. In deze branche wordt zakengedaan op basis van vertrouwen en met enige regelmaat op basis van mondelinge afspraken. Er is een veelheid aan (mede)eigendomsverhoudingen en van (daarvan) afgeleide rechten.¹

In deze branche draait alles om sportpaarden en wat steeds voor ogen moet worden gehouden is dat hier sprake is van levende wezens, die constante aandacht en verzorging vereisen. Daarnaast is het relevant om te

weten dat Nederland in de internationale wereld van de paardensport tot de top behoort omdat deze branche in staat is om de beste sportpaarden en op het hoogste prestatieniveau in wedstrijdconditie te krijgen. Het is namelijk wanneer sportpaarden in wedstrijdconditie zijn en in de juiste leeftijdscategorie, dat zij de hoogste waarde vertegenwoordigen, zeker wanneer de verwachting is dat er nog ruimte is voor progressie.

Iedereen die aan sportbeoefening doet, herkent dat als je gedurende langere tijd regelmatig traint, je op een gegeven moment voelt dat je 'power' hebt; dat presteren op niveau makkelijker wordt. Die ontwikkeling is niet line-



De vraag die zich hier aandient is of Nederland de vrijstelling bij indirecte uitvoer überhaupt wel heeft geïmplementeerd

air: dat gaat met stapjes vooruit en af en toe een stapje terug. Bij sportpaarden is dat niet anders, zeker om in wedstrijdconditie te komen: ook sportpaarden moeten dagelijks getraind worden en periodiek op wedstrijd uitkomen om het juiste ritme te krijgen en om de bereikte wedstrijdconditie vast te houden. Bij verkoop van sportpaarden gaat het uiteraard om het object, het paard, maar wie bereid is om verder te kijken ziet dat het met name gaat om de eigenschappen van dat paard. Die eigenschappen zijn fysiek én mentaal.

Liefde en passie voor paarden en paardensport ontstaan vaak al op jonge leeftijd en zij kunnen in de loop van de tijd financiële druk opleveren: paarden kosten veel geld. Dat geldt in het bijzonder wanneer de beoefening van de paardensport intensief wordt en het de recreatie ontstijgt. Bij dergelijke ambitie doet menig aspirerende paardenenthousiasteling een poging om een verdienmodel te creëren. En vanaf dit moment wordt het fiscaal interessant, want: wanneer is er sprake van een bron van inkomen, en, vanaf welk moment is er sprake van ondernemerschap voor de heffing van omzetbelasting? Met name de laatste jaren is hier veel over geprocedeerd. En, dat is niet toevallig.

Benelux Comité van Ministers

In 2016 zijn door het Benelux Comité van Ministers aanbevelingen² gedaan om tot een versterkte samenwerking te komen met de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen ter zake de paardensector met het oog op 'het aanpakken van onregelmatigheden bij de handel in elitepaarden'. Waaruit die onregelmatigheden bestaan wordt niet vermeld. Artikel 3 van de aanbevelingen luidt onder meer dat er een praktische gids met een overzicht van geldende regelgeving op het vlak van de fiscaliteit, de douane, de voedselveiligheid en de veterinaire voorschriften wordt opgesteld. Dat is niet gebeurd. Wel is er contact tussen belastingdiensten van de betrokken landen met uitwisseling van gegevens, hetgeen in menig situatie leidt tot fiscale geschillen.

Wwft paardenhandel verhoogd risico

Wie als adviseur een klant accepteert die actief is in de wereld van de paardensport merkt dat de SBI-code in het Handelsregister al snel een verhoogd risico laat zien omdat sprake is van handel in paarden, levend vee of een soortgelijke activiteit. Het is niet duidelijk hoe dit soort risicomeldingen in het Handelsregister terecht komt. Een aanwijzing daarvoor kan wellicht gevonden worden op de website van het Anti Money Laundering Center

(AMLC - onderdeel van de FIOD).³ Volgens het AMLC kan er sprake zijn van trade based money laundering met (top)paarden. In de beschrijving van dit fenomeen met een cijfermatig voorbeeld verwijst het AMLC naar een bron waarin uiteen wordt gezet hoe dat werkt.⁴ Die bron blijkt een artikel in het Eindhovens Dagblad te zijn uit 2017, waarin de betreffende journalist beschrijft (geparafraseerd) dat volgens de Belastingdienst er bij 'gerenommeerde' [sic] paardenfokkerijen in het gebied onder Eindhoven mogelijk door fraude met de kostbare dieren veel geld wordt witgewassen. Nota bene dat het artikel memoreert dat de Belastingdienst dat aan het onderzoeken was ten tijde van het schrijven van dat artikel. Ook hier wordt geen melding gemaakt van feitelijke fraude, maar wordt enkel het door de Belastingdienst aan het Eindhovens Dagblad gegeven voorbeeld vermeld. Dit voorbeeld – het zal geen toeval zijn – is hetzelfde als het voorbeeld op de website van de AMLC, wat de vraag oproept van wie het aangehaalde voorbeeld afkomstig is. Zo lust ik er nog wel een.

Beleid staatssecretaris

Paragraaf 2, onderdeel 4 van het Besluit Fiscaal Bestuursrecht bepaalt dat, 'behoudens bijzondere omstandigheden', concept beleidsbesluiten ter beoordeling worden voorgelegd aan belangenorganisaties en vertegenwoordigers van belastingadviseurs en het bedrijfsleven. Op 20 december 2023 wordt een Bindend Advies⁵ over toepassing van het btw 0%-exporttarief de facto opgenomen in het Besluit Toelichting Tabel II⁶ en vormt vanaf dat moment beleid. Dit nieuwe beleid is niet aan de branche of belastingadviseurs voorgelegd. Het beleid houdt in dat het btw 0%-exporttarief niet mag worden toegepast als, simpel gezegd, er tussen het moment van levering en het latere moment van fysieke uitvoer van een paard te veel tijd verstrijkt en het paard in die tussenliggende periode op wedstrijd wordt uitgebracht.

Hierover zijn en worden de laatste jaren veel procedures gevoerd. Ditzelfde standpunt is ook door de Belgische Belastingdienst ingenomen. Vorig jaar veegde het Belgische Hof van Cassatie dat standpunt in twee arresten⁷ van tafel en oordeelde daar bovenop dat voorwaarden (als bedoeld in artikel 131 van de Btw-richtlijn) voor toepassing van de vrijstelling bij uitvoer bij of krachtens de wet moeten zijn geregeld. Een Belgische administratieve aanschrijving (vergelijkbaar met een Nederlands beleidsbesluit van de staatssecretaris) voldoet niet aan die eis volgens het Belgische Hof van Cassatie, reden waarom de daarin gestelde voorwaarden in België in strijd zijn met het legaliteitsbeginsel. De vraag is hoe de Nederlandse rechter zal oordelen over de voorwaarden bij uitvoer zoals momenteel opgenomen in het Besluit Toelichting Tabel II.

Niet-implementatie btw-richtlijn?

De hiervoor beschreven situatie heeft betrekking op indirecte uitvoer, ofwel de zogenaamde afhaaltransactie. De vrijstelling bij indirecte uitvoer is geregeld in artikel

146, lid 1, letter b. van de btw-richtlijn. De vrijstelling bij directe uitvoer is geregeld in artikel 146, lid 1, letter a. van de btw-richtlijn. De Wet OB 1968 regelt in Tabel II, post a. onderdeel 2 alleen de uitvoer 'door de ondernemer'. De uitvoer door de afnemer is hier niet geregeld. Het Besluit Toelichting Tabel II vermeldt dat de leverancier ook in die situatie het 0%-exporttarief mag toepassen. De vraag die zich hier aandient is of Nederland de vrijstelling bij indirecte uitvoer überhaupt wel heeft geïmplementeerd: de vrijstelling voor indirecte uitvoer is immers niet expliciet opgenomen in Tabel II bij de Wet OB 1968. Als Nederland op dit punt de Btw-richtlijn niet heeft geïmplementeerd, dan is het denkbaar dat ook om die reden de voorwaarden zoals opgenomen in het Besluit Toelichting Tabel II niet van toepassing zijn. Over dit onderwerp lopen er meerdere rechtszaken en de tijd zal leren hoe de Nederlandse rechter hierover oordeelt.

IB: Bron van inkomen

Het is evident niet correct om te beweren dat de verkoop van een paard voor € 1.300.000 geen bron van inkomen oplevert: elke belastingadviseur weet dat er voor het constateren van een bron van inkomen meer informatie nodig is. Transacties met paarden leveren soms uitspraken op waarbij je je als lezer alleen maar een voorstelling

kunt maken van de emoties die dat oproept bij de belastingplichtige(n).

Twee uitspraken⁸ van Rechtbank Noord-Nederland van 5 februari 2021 zijn daar een mooi voorbeeld van. In deze twee uitspraken speelt de situatie dat vader een paard bezit en dochter het paard berijdt. De dochter heeft een onderneming met als activiteiten het berijden, stallen en trainen van paarden. Het paard dat eigendom is van vader wordt door de dochter bereden, maar behoort niet tot het ondernemingsvermogen van de dochter. Op enig moment wordt het paard door vader verkocht voor € 1.300.000, waarna hij € 130.000 naar de dochter overmaakt onder vermelding van de term 'commissie' (10% is een gebruikelijke commissie in de paardensport). De dochter wilde dat evenwel niet aanvaarden omdat dit het paard was geweest waarmee zij haar persoonlijke sportbeoefening had gedaan (althans, zo begrijp ik de uitspraken), waarop de betaling is aangemerkt als een lening. De inspecteur stelde bij vader dat sprake was van resultaat uit overige werkzaamheden (verkoop) en bij dochter dat sprake was van winst uit onderneming (commissie). In beide gevallen ving de inspecteur bot: omdat bij vader geen sprake was van het beogen van voordeel en bij dochter omdat de ontvangst (de commissie) niet was opgekomen in de ondernemingssfeer.



Veel discussies gaan over het aannemelijk maken van opbrengsten - en zelfs van winst - terwijl dat niet de toetsingsnorm is

Uit de uitspraken blijkt het cruciale belang van de feiten in beide zaken. Met name het feit dat de rechtbank memoreert dat de vader meerdere aanbiedingen op het paard had afgeslagen is een sterke factor in het feitencomplex. Ook het feit dat de dochter al op het paard reed voordat zij de onderneming startte, is een sterk argument, in combinatie met het feit dat er geen kosten voor het paard ten laste van de onderneming waren gekomen. Het is eenvoudig om te bedenken hoe de rechter hier anders had kunnen oordelen als de feiten en omstandigheden minder overtuigend aan hem waren voorgelegd. Zoals in de inleiding gememoreerd: in de wereld van de paardensport worden nog steeds veel zaken mondeling gedaan en staat een belastingplichtige bewijsrechtelijk dan al snel op achterstand. Kortom, goed om in deze bijzondere branche hier alert op te zijn.

OB: economische activiteit

Vanaf het eerste moment, vanaf de eerste voorbereidende handeling met het oog op economische activiteiten, vangt het ondernemerschap voor de omzetbelasting aan.⁹ Belastingplicht voor de heffing van omzetbelasting wordt ruim beoordeeld en indien de (lage) drempel wordt gehaald, bestaat vanaf dat eerste moment recht op aftrek van voorbelasting. De toets die in het Rompelman-arrest wordt aangelegd, bestaat eruit dat, op verzoek van de Belastingdienst, aan de hand van objectieve gegevens aannemelijk moet kunnen worden gemaakt dat het object van de btw-heffing (of de activiteit) geschikt is voor commerciële exploitatie.

De Belastingdienst heeft een 'handleiding OB-ondernemerschap voor het project topsportpaarden', opgesteld door de Coördinatiegroep Constructiebestrijding in januari 2019, openbaargemaakt bij Besluit Wet open overheid van 18 april 2024 (Directie BPZ, kenmerk 2023 059), waarin het volgende valt te lezen: 'De paardenbranche wordt onder andere gekenmerkt door grote financiële belangen en betrokkenheid van vermogende, soms (inter-)nationaal bekende personen. Er bestaat dus een afbreukrisico voor betrokkenen en de Belastingdienst. Daarom moeten standpunten vooraf worden afgestemd met de vaktechnische lijn. Het Cluster OB



van de CCB kan hierbij een rol spelen, maar zal zelf ook steeds het overleg met de vaktechnische lijn zoeken.' De Belastingdienst is huiverig voor situaties dat btw-ondernemerschap wordt aangenomen en dat later blijkt dat toch geen sprake is geweest van economische activiteiten. Gerestitueerde voorbelasting kan volgens de CCB evenwel niet zomaar even worden nageheven, onder verwijzing naar het INZO-arrest.¹⁰ De vraag die dan rijst is of het bedrijf wel te goeder trouw is geweest bij het verklaren dat het voornemen tot het verrichten van economische activiteiten bestond. De handleiding schrijft daarover: 'Populair gezegd: wanneer het bedrijf de fiscus maar iets op de mouw heeft gespeld. Dat is bij voorbeeld het geval wanneer het bedrijf heeft voorgewend een economische activiteit te willen verrichten maar in werkelijkheid goederen voor privé heeft willen aanschaffen en daarover de btw-af trek heeft willen claimen.'

Maar, zoals (bijna) alles in het belastingrecht is dat niet zwart-wit: het arrest van het HvJ EU Charles-Tijmens¹¹ maakt duidelijk dat er sprake is van een etiketteringsvraagstuk, waarin bij keuze voor btw-vermogen er direct recht op volledige aftrek van voorbelasting bestaat.¹² Die keuze moet evenwel meteen gemaakt worden, op het moment van investeren en laat zich niet in latere aangifte tijdvakken herstellen: eenmaal gekozen, blijft gekozen. De Belastingdienst is om voornoemde redenen (erg) kritisch op startende ondernemers in de wereld van de paardensport, zeker als wordt gestart met aanschaf van een paar prijzige sportpaarden. Veel discussies gaan over het aannemelijk maken van opbrengsten - en zelfs van winst - terwijl dat niet de toetsingsnorm is. Het probleem is hier dat de fiscus veelal argumenten uit het Enkler-arrest¹³ gebruikt om te stellen dat geen sprake is van (voorgenomen) economische activiteiten. Wanneer een startende ondernemer in de paardensport zelf op het paard zit (dûh), dan wordt al snel het standpunt ingenomen dat het paard voor privédoeleinden is aangeschaft, reden waarom geen sprake zou zijn van btw-ondernemerschap. Maar dat is een verkeerde volgorde: eerst moet de heer Rompelman worden geraadpleegd en via de heer en mevrouw Charles-Tijmens komen we pas uit bij mevrouw Enkler, die overigens privégebruik 'fixt' en nog steeds tot btw-plicht kan concluderen, hoewel dat vaak over het hoofd wordt gezien.

Afrondend

Wanneer Nederlandse ruiters op het hoogste niveau medailles winnen, dan juicht Nederland en regent het lintjes op het paleis. Het levert mooie sentimenten en plaatjes op. Succes in topsport vergt drie dingen: talent, doorzettingsvermogen en zelfreflectie. Het eindigen op het podium in de hoogste niveaus van sport vereist jarenlange toewijding, hard werk en het continue leren en aanpassen in een doorlopende cyclus van investeren, selecteren en ontwikkelen. Het is een dynamische wereld waarbij niet vergeten moet worden dat het voorkomt dat vele jaren van investering plotseling verloren kunnen gaan door een blessure of ongeval. Dat geldt

overigens voor zowel sportpaarden als voor ruiters. De Belastingdienst heeft een kritische blik op de wereld van de paardensport en heeft op basis van een aanbeveling uit de Benelux Unie de nodige vaktechnische en beleidsstukken opgesteld die niet vrijwillig en zeker niet volledig met de buitenwereld zijn gedeeld. Dit heeft als gevolg dat hippische ondernemers op een spreekwoordelijke een-nul achterstand staan in discussies. Ondernemers uit de wereld van de paardensport zijn professionals, die uitdagingen niet uit de weg gaan. Zij hebben - naast fiscaal - een scala aan verplichtingen die zij moeten naleven. Denk bijvoorbeeld aan mestadministratie, dierenwelzijn, identificatie en registratie van paarden, registratie van transport van paarden in het EU-Traces netwerk, stalregels over veiligheid, milieuregels, anti-doping regelgeving en nog veel meer. Het is een branche waar hard wordt gewerkt, waar échte ondernemers actief zijn, die dagelijks leven met de onzekerheden die het werken met levende dieren nu eenmaal met zich brengt en die veelal zakendoen op basis van vertrouwen en reputatie. Als er iets niet goed gaat, dan wordt daar lering uit getrokken. Als alles goed gaat, dan is het resultaat fantastisch: zowel in sportief als in financieel opzicht. Internationale netwerken omarmen de branche en menig investeerder komt via deze wereld in contact met het moois dat Nederland te bieden heeft op sportief en op zakelijk gebied.

Noten

- 1 Bijvoorbeeld recht op dekgelden of embryo's en afspraken over verdeling van prijzengelden tussen eigenaren en ruiters.
- 2 Aanbeveling van 28 november 2016, nummer M (2019) 6, 'betreffende het bevorderen van de fiscale, douane- en veterinaire samenwerking aangaande de paardensector', Benelux Publicatieblad 2016, nr. 4, p. 9.
- 3 <https://www.amlc.nl/trade-based-money-laundering-met-toppaarden/>
- 4 <https://www.ed.nl/valkenswaard/hoe-was-je-zwart-geld-wit-met-paarden~a12b903d/>
- 5 Kennisgroep Overheid, Vrijstellingen en Internationaal, adviesnummer 19-210-0006, 6 mei 2020.
- 6 Wijziging van het Besluit Toelichting Tabel II, besluit van 20 december 2023, nr. 2023-22510 (Staatscourant 2023 nr. 27807), Post A.2 punt 3.
- 7 Hof van Cassatie België 23 oktober 2025, nummers F.23.0108 en F.25.0022.
- 8 Rechtbank Noord-Nederland, zittingsplaats Groningen, 5 februari 2021, ECLI:NL:RBNNE:2021:396 en ECLI:NL:RBNNE:397.
- 9 HvJ EU 14 februari 1985, 268/83 (Rompelman), ECLI:EU:C:1985:74.
- 10 HvJ EU 29 februari 1996, C-110/94 (Inzo), ECLI:EU:C:1996:67.
- 11 HvJ EU 13 oktober 2003, C-434/03 (Charles en Charles-Tijmens), ECLI:EU:C:2005:463.
- 12 Hoge Raad 17 december 2021, zaaknummer 19/05647, ECLI:NL:2021:1836, punt 3.2.2 en 3.2.3.
- 13 HvJ EU 26 september 1996, C-230/94 (Enkler), ECLI:EU:C:1996:352.

VAT in the Digital Age (ViDA)

Digitalisering, vereenvoudiging en nieuwe uitdagingen voor de btw-praktijk

De invoering van het Europese btw-pakket ViDA (VAT in the Digital Age) is in volle gang. Voor de btw-praktijk betekent dit verschillende technische aanpassingen per 1 januari 2027 rond OSS, IOSS en afstandsverkoop. De meest ingrijpende maatregelen volgen per 1 juli 2028 en 1 juli 2030. Hierop moet nu al digitaal op voorgesorteerd worden.



**Prof. mr. dr.
J.B.O. Bijl RB**

Jeroen Bijl
is hoogleraar
Indirecte

Belastingen aan
Nyenrode
Business
Universiteit,
partner bij
Het BTW Advies
Kantoor en
raadsheerplaats-
vervanger bij
Gerechtshof
Den Haag.

Op 11 maart 2025 heeft de Raad van de Europese Unie het langverwachte pakket *VAT in the Digital Age* (ViDA) definitief vastgesteld.¹ Daarmee is een van de grootste hervormingen van het EU btw-stelsel sinds de invoering van de interne markt een feit geworden. De hervormingen raken niet slechts specifieke onderdelen van het btw-systeem, maar grijpen in op fundamentele elementen van de omzetbelasting. Zij betreffen de (verplichte) digitalisering van facturering en rapportage, de rol van digitale platforms en de verdere uitbreiding van het One Stop Shop (OSS)-systeem.²

De Europese Commissie heeft met ViDA een dubbel doel voor ogen. Enerzijds moet btw-fraude effectiever worden bestreden door gebruik te maken van realtime transactie-data en digitale controle mogelijkheden. Anderzijds moet het aantal buitenlandse btw-registraties drastisch worden verminderd, waardoor de administratieve lasten voor ondernemers afnemen. Deze combinatie van strengere controle en grotere vereenvoudiging vormt de rode draad door het gehele pakket.

Voor belastingadviseurs brengt ViDA een belangrijke verschuiving met zich mee. Waar de btw-praktijk jarenlang primair werd beheerst door juridische analyses van plaats-van-dienstregels, vrijstellingen en aftrekrechten, zullen de komende jaren datastructuren, e-facturatie-systemen en digitale rapportageprocessen een steeds centrale rol gaan spelen. In combinatie met de razend-snelle opmars van de toepassing van kunstmatige intelligentie wordt van belastingadviseurs steeds meer op dit vlak verwacht.

Achtergrond van ViDA

Het Europese btw-stelsel is grotendeels gebaseerd op regels die dateren uit de jaren zeventig en negentig van

de vorige eeuw. Hoewel die regelgeving sindsdien vele malen is aangepast, is de basisstructuur in essentie ongewijzigd gebleven. Die structuur sluit echter steeds minder goed aan bij de moderne digitale economie.

Volgens de Europese Commissie bedraagt de jaarlijkse btw-kloof³ binnen de Europese Unie nog steeds tientallen miljarden euro's. Een belangrijk deel daarvan wordt veroorzaakt door grensoverschrijdende fraude en fouten in de aangifteverwerking. Daarnaast ervaren ondernemingen de verplichting om zich in meerdere lidstaten voor btw-doeleinden te registreren als een belangrijke belemmering voor grensoverschrijdende handel.

Tegelijkertijd is de platformeconomie explosief gegroeid. Via platforms als Airbnb, Booking.com, Uber en Bolt worden jaarlijks miljarden euro's aan diensten verricht. De traditionele btw-regels waren niet ontworpen voor dergelijke bedrijfsmodellen. Hierdoor ontstonden verschillen in behandeling tussen traditionele aanbieders en aanbieders die via platforms actief zijn. Tegen deze achtergrond ontwikkelde de Europese Commissie het ViDA-pakket, dat uiteindelijk uit drie hoofdpijlers bestaat:

- digitale rapportageverplichtingen en e-facturering;
- nieuwe btw-regels voor digitale platforms;
- uitbreiding van de One Stop Shop en vermindering van registratieverplichtingen.

Implementatietijdlijn

ViDA wordt gefaseerd ingevoerd. De belangrijkste momenten zijn 1 juli 2028 en 1 juli 2030. De eerste wijziging trad reeds op 14 april 2025 in werking. Vanaf dat moment mogen lidstaten ondernemers verplicht elektronisch laten factureren zonder dat acceptatie door de afnemer noodzakelijk is. Daarmee is een belangrijke juridische belemmering voor verplichte e-facturering weggenomen.



Per 1 januari 2027 volgen diverse technische aanpassingen rond OSS, IOSS⁴ en afstandsverkoop. Hoewel deze wijzigingen minder aandacht krijgen, zijn zij van belang omdat zij de basis leggen voor latere vereenvoudigingen. De meest ingrijpende maatregelen volgen echter vanaf 1 juli 2028 en 1 juli 2030 (en in Nederland in mindere mate ook per 1 juli 2031 – daarover later meer).

Platforms als fictieve dienstverrichter

Een van de onderdelen van ViDA betreft de btw-behandeling van diensten die worden aangeboden via digitale platforms. Volgens de Europese wetgever heeft de platformeconomie geleid tot concurrentievervalsingen. Veel aanbieders op platforms zijn particulieren of kleine ondernemers die geen btw berekenen. Daardoor ontstaat een prijsverschil ten opzichte van traditionele aanbieders die wel volledig aan btw-heffing zijn onderworpen. Vooral in twee sectoren wordt dit als problematisch beschouwd: de kortetermijnverhuur van accommodaties (bijvoorbeeld via platforms als AirBNB en Booking.com) en passagiersvervoer over de weg (bijvoorbeeld via platforms als Uber en Bolt).

De nieuwe regeling

Vanaf 1 juli 2028 worden platforms die dergelijke diensten faciliteren in beginsel geacht de dienst zelf te ontvangen en vervolgens te verrichten. Het platform wordt daarmee een zogenoemde deemed supplier. Aanbieders verrichten onder deze fictie hun overnach-

Platforms zijn daarmee niet langer uitsluitend technologiebedrijven, maar krijgen feitelijk een fiscale poortwachtersfunctie

tings- of vervoersdiensten verplicht vrijgesteld aan het platform, en het platform berekent aan diens afnemers vervolgens btw volgens de daarvoor geldende regels, eventueel gebruikmakend van de OSS.

De regeling geldt voor verhuur van accommodatie gedurende maximaal dertig nachten en voor passagiersvervoer over de weg (voorzover dat plaatsvindt binnen de Europese Unie). Het maximum van dertig nachten gaat overigens (uiterlijk) per die datum ook gelden voor de uitzondering op de vrijstelling van de verhuur van onroerende zaken voor de verhuur binnen het kader van het hotel-, pension-, kamp- en vakantiebestedingsbedrijf aan personen, die daar slechts voor een korte periode verblijf houden.⁵

Uitzondering

De platformfictie blijft buiten toepassing wanneer de onderliggende dienstverrichter aan het platform een geldig lokaal btw-nummer of OSS-nummer verstrekt, en

aan het platform verklaart zelf de verschuldigde btw te zullen voldoen. In dat geval blijft de dienstverrichter zelf verantwoordelijk voor de btw-heffing, en geldt voor hem ook de hierboven genoemde vrijstelling niet – dus zonder de fictie behouden de onderliggende aanbieders hun btw-aftrekrecht.

Praktische gevolgen

Voor platforms betekent dit dat omvangrijke controleprocessen moeten worden ingericht. Btw-nummers moeten worden verzameld, gevalideerd en bewaakt. Tevens geldt een administratieplicht van tien jaar. Hierdoor verandert de rol van platforms. Platforms zijn daarmee niet langer uitsluitend technologiebedrijven, maar krijgen feitelijk een fiscale poortwachtersfunctie. Voor goederenplatforms geldt overigens al een vergelijkbare regeling.

Vermindering buitenlandse registratieverplichtingen

Een veel voorkomend probleem in de praktijk betreft de overbrenging van eigen goederen naar een andere lidstaat. Wanneer een Nederlandse ondernemer goederen naar een magazijn in Duitsland verplaatst, ontstaat onder de huidige regels een fictieve intracommunautaire levering (in Nederland) en een fictieve intracommunautaire verwerving (in Duitsland). Daardoor moet de ondernemer zich doorgaans in Duitsland registreren voor btw-doeleinden. Ook de lokale Duitse vervolgleveringen zijn met Duitse btw belast. Dit leidt tot aanzienlijke administratieve lasten.

Nieuwe vrijstelling, verlegging en OSS-regeling

Vanaf 1 juli 2028 wordt hiervoor een nieuwe regeling ingevoerd. Ondernemers kunnen ervoor kiezen hun (fictieve) verwervingen (als gevolg van de overbrengingen van eigen goederen) vrij te stellen (met behoud van aftrek) waardoor niet langer sprake is van een belastbaar feit in het desbetreffende land. Verder wordt voor de vervolgleveringen verplicht de verleggingsregeling uitgebreid, waardoor de in het desbetreffende land btw-geregistreerde afnemers verantwoordelijk worden voor de btw op deze leveringen, en wordt de btw op lokale leveringen aan niet-ondernemers verantwoord en betaald via de OSS.

Deze regeling kan voor veel ondernemingen tientallen buitenlandse registraties overbodig maken. Daarbij moet worden opgemerkt dat veel ondernemers een lokale registratie handig vinden voor de teruggave van btw. Let op: ondernemers kunnen deze regeling alleen toepassen op al hun overbrengingen naar alle andere EU-lidstaten. Er kan dus niet per land worden gekozen.

Daarnaast wordt artikel 194 van de Btw-richtlijn (de verleggingsregeling) ingrijpend gewijzigd. Voortaan geldt in beginsel een verplichte verleggingsregeling wanneer: de leverancier niet gevestigd is in de lidstaat van heffing en de afnemer daar wel voor btw-doeleinden is geïdentificeerd. Hierdoor verdwijnen opnieuw vele registraties van buitenlandse leveranciers. Er is inmiddels een wetsvoorstel ingediend ter wijziging van artikel 12 van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet OB '68).⁶

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) heeft in haar reactie op het Nederlandse implementatiewetsvoorstel aangegeven dat de NOB de voorgestelde vormgeving van de nieuwe verleggingsregeling onnodig complex acht, omdat deze gedeeltelijk overlap vertoont met bestaande bepalingen in artikel 12 van de Wet OB '68. Volgens de NOB zou integratie van de nieuwe regeling in de bestaande wettelijke systematiek de rechtszekerheid en uitvoerbaarheid verbeteren.

Daarnaast is het goed als ondernemers zich realiseren dat deze vereenvoudigingsmaatregel in feite alleen interessant lijkt voor ondernemers die alleen eigen goederen vervoeren naar andere lidstaten waar zij die alleen maar lokaal doorverkopen. Zodra verplaatste voorraden vanuit de nieuwe locatie worden geleverd aan ondernemers in andere EU-lidstaten of worden geëxporteerd, ontstaat in het desbetreffende land gewoon weer een btw-registratie en -aangifteverplichting.

Digitale revolutie

Per 1 juli 2030 vindt waarschijnlijk de grootste verandering plaats. Voor intracommunautaire transacties wordt elektronische facturering verplicht: e-factureren wordt de norm. En in Nederland geldt dit ook voor binnenlandse transacties.



Een elektronische factuur wordt daarbij gedefinieerd als een factuur die wordt uitgereikt, verzonden en ontvangen in een gestructureerd elektronisch formaat dat automatische verwerking mogelijk maakt. De huidige praktijk van het uitreiken van een pdf-factuur voldoet hier niet aan.

EN 16931

De Europese wetgever kiest voor één uniforme standaard: EN 16931. Deze norm bevat een geharmoniseerd semantisch factuurmodel en ondersteunt onder meer UBL en CII/XML-berichten. Daardoor ontstaat binnen de gehele Europese Unie een uniforme taal voor elektronische facturering.

Factureringstermijn

Voor grensoverschrijdende transacties moet een factuur uiterlijk tien dagen na het belastbare feit zijn uitgereikt. Dat lijkt wellicht een beperkte wijziging, maar voor veel ondernemingen betekent dit een aanzienlijke aanpassing van bestaande administratieve processen.

Realtime rapportage

Minstens zo ingrijpend is dat de huidige ICP-opgaven per 1 juli 2030 verdwijnen. In plaats daarvan moeten gegevens uit elektronische facturen vrijwel realtime aan de Belastingdienst worden doorgegeven. Leveranciers rapporteren op het moment van factureren; afnemers rapporteren binnen vijf dagen na ontvangst. Deze gegevens worden vervolgens door de Belastingdienst doorgegeven aan het nieuwe centrale Europese systeem VIES. Daar vinden automatische kruiscontroles plaats tussen de gegevens van leveranciers en afnemers. Het toezicht verschuift daarmee van periodieke controles achteraf naar geautomatiseerde controles vrijwel direct na uitvoering van de transactie. Op deze manier wil de Europese wetgever de eerdergenoemde btw-kloof verkleinen.

Gevolgen voor Nederlandse ondernemers

Het kabinet heeft inmiddels besloten om e-factureren ook voor binnenlandse B2B-transacties verplicht te stellen.⁷ Daaruit blijkt dat de keuze voor het platform waarmee ondernemers elektronische facturen zullen uitreiken, op Peppol is gevallen. Het voornemen is om het elektronisch factureren voor binnenlandse transacties aan andere (binnenlandse) ondernemers ook per 1 juli 2030 te verplichten. Het verplicht elektronisch rapporteren van deze binnenlandse transacties zal – als het aan het kabinet ligt – per 1 juli 2031 ingevoerd worden. Daarmee wordt het belang van deze nieuwe regels ineens een stuk groter: het gaat voor (vrijwel) alle Nederlandse ondernemers een grote verandering betekenen. In de brief merkt het kabinet op dat ondernemers de baten van digitale rapportage minder direct zullen ervaren, maar dat de conclusie gerechtvaardigd lijkt dat invoering van dergelijke regels in ieder geval een positief effect heeft op de belastinginkomsten.

Per 1 juli 2030 vindt waarschijnlijk de grootste verandering plaats. Voor intracommunautaire transacties wordt elektronische facturering verplicht: e-factureren wordt de norm.

Conclusie

VAT in the Digital Age vormt een fundamentele omslag in het EU btw-stelsel. De hervormingen beperken zich niet tot enkele technische wijzigingen, maar veranderen de wijze waarop btw wordt vastgesteld, gerapporteerd en gecontroleerd.

De introductie van platformficties, de verdere uitbreiding van OSS en de verleggingsregeling en de overgang naar elektronische facturering en rapportage leiden naar verwachting tot een eenvoudiger systeem met minder registratieverplichtingen. Tegelijkertijd worden Nederlandse ondernemingen geconfronteerd met nieuwe eisen op het gebied van data, automatisering en compliance.

Voor belastingadviseurs ontstaat daardoor een nieuwe werkelijkheid. Kennis van wetgeving alleen zal niet langer voldoende zijn. Begrip van factuurstandaarden, ERP-systemen, digitale rapportageprocessen en datakwaliteit wordt minstens zo belangrijk. ViDA markeert daarmee niet alleen de digitalisering van de btw, maar ook de digitalisering van de btw-adviseur.

Noten

- 1 Richtlijn (EU) 2025/516 van de Raad van 11 maart 2025 betreffende VAT in the Digital Age (ViDA).
- 2 Onder de OSS kunnen ondernemers zich in één land registreren voor de btw en vanuit dat land btw aangeven en voldoen in alle andere EU-lidstaten. Helaas kan buitenlandse btw niet worden teruggevraagd of verrekend via de OSS.
- 3 Dit is het verschil tussen de verwachte btw-opbrengsten op grond van het recht en de daadwerkelijk door lidstaten geïnde btw. Deze 'kloof' wordt niet alleen door de bestreden internationale btw-fraude veroorzaakt, maar ook door bijvoorbeeld het 'zwarte circuit' en toepassing van verlaagde tarieven.
- 4 De Import One-Stop Shop, ook wel invoerregeling genoemd, bij zendingen met een waarde van maximaal 150 euro van buiten de EU aan particuliere consumenten in de EU.
- 5 Zoals opgenomen in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, ten tweede, van de Wet op de omzetbelasting 1968.
- 6 TK 2025-2026, Kamerstuk 36920, nr. 2.
- 7 Kamerbrief contouren elektronisch factureren en rapporteren van 11 september 2026, referentie 2026-0000288216, online te raadplegen op <https://open.overheid.nl/details/71c66f1c-c2a4-4efb-a4c3-80956ddb04f0>

Martin Boer (RUG):

'De fiscale eenheid is het leukste van de vennootschapsbelasting'

Vennootschapsbelasting wordt door fiscalisten als steeds complexer ervaren. Het stelsel heeft te maken met veel nieuwe, technische regels die onderling samenlopen, terwijl de uitvoering en handhaving ook lastiger worden. Een mooi onderwerp om hier eens met een specialist over van gedachten te wisselen.

Tekst Sylvester Schenk | fotografie Raphaël Drent

In zijn voor universitaire begrippen riante kamer in het Röltinggebouw (die hij deelt met collega Rudolf Bakker, die u als het goed is kent uit ons vorige nummer) zou een gemiddeld RB lid zich direct thuis voelen. Uitzicht op het fraaie Academieggebouw, op het raam de bekende poster 'DOE FF FISCAAL', en in de bescheiden boekenkast twee exemplaren van de FB Jubileumbundel uit 2004 'Tribuut aan Europa'. Die staan op hun beurt broederlijk naast een inmiddels heftig verouderde uitgave van Kluwer en VLB gezamenlijk, het 'Handboek voor de fiscaal adviseur in de agrarische sector'. Voor de kenners: die met de gele omslag. Heel oud dus.

We hebben het over mr. dr. M.J. (Martin) Boer, associate-professor aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Het zal wel iets over de Noordelijke nuchterheid zeggen, maar aan titels hecht Martin niet zo. Op het CV op de site van de RUG staat hij nog vermeld als assistant-professor, iets dat vertaald kan worden als universitair docent. Inmiddels is hij zoals gezegd associate-professor, de vroegere universitair hoofddocent. De onbedwingbare neiging om Engels te gebruiken is ook aan de RUG helaas niet voorbijgegaan.

'Die titel moet ik inderdaad nog even aanpassen', zegt Boer. Om daar aan toe te voegen: 'In Duitsland zijn die titels veel belangrijker. Toen ik in München onderzoek deed bij het *Max-Planck-Institut für Steuerrecht und Öffentliche Finanzen* kreeg ik mijn toegangsrechten maar niet geactiveerd. Toch lastig. En de technische dienst kwam maar niet in actie, wat ik ook deed'. 'Je moet je titel gebruiken', adviseerde mijn Duitse kamergenoot. Zo gezegd, zo gedaan. Er ging via de mobiele telefoon een mailtje de deur uit ondertekend door Dr. Boer, en binnen tien minuten meldden drie medewerkers zich bij Herrn Doktor Boer met de vraag wat ze voor hem konden betekenen. Hij kon er hartelijk om lachen.

Wat die Groningse nuchterheid betreft: die zit er diep in. Afkomstig en nog steeds woonachtig in Hoogezand. Tot het faillissement in 2013 fan van SC Veendam (spelend in het voetbalstadion met de mooiste naam van Nederland 'De Langeleegte'), en sindsdien noodgedwongen (maar desalniettemin van harte) fan van FC Groningen.

De reden van dit gesprek is het feit dat Boer grote schoenen gaat vullen. Hij neemt van emeritus-hoogleraar Jan Bouwman de bewerking over van het ook bij RB-leden bekende boek 'Wegwijs in de Vennootschapsbelasting', bij de meesten van ons beter bekend onder de naam 'De Dikke Bouwman' waarvan Boer alweer zo'n 15 jaar medeauteur is. De laatste – 19e – druk van dit handboek was nog van de hand van de drie hiervoor genoemde heren (Bouwman, Boer en Bakker).

Wegwijs in de Vennootschapsbelasting

Een studieboek van – volgens opgave van de uitgever bij de 19e druk – 1.462 pagina's. Een prijs van meer dan € 125. Het gewicht wordt er helaas niet bij vermeld, maar per kilo dood gewicht gerekend zal het boek niet duur zijn. In alle eerlijkheid en redelijkheid: kun je zoiets nog aan studenten voorschrijven? Of praten we over een uitgave die in de loop der jaren van studieboek tot handboek is gepromoveerd? In mijn tijd (ik zeg dat steeds vaker geef ik eerlijk toe) moesten we het doen met deel 4 in de Serie Fiscale Hand- en Studieboeken van de hand van prof. Verburg. Dat vonden we al een enorme opgave, en Verburg kwam destijds niet verder dan welgeteld 600 schamele pagina's.

Ook de trotse medeauteur van het Wegwijsdeel twijfelt een beetje: 'Jan Bouwman en ik hebben het er wel eens over gehad of het niet beter zou zijn om een studie-uitgave van het boek te gaan uitgeven'.

Martin Boer

Martin Boer is in 2004 afgestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen in fiscaal recht, gepromoveerd in 2009 op een proefschrift 'De fiscale eenheid vennootschapsbelasting en insolventie: een analyse van fiscaal- en civieljuridische knelpunten' en sindsdien werkzaam aan de RuG.

En altijd was het de vennootschapsbelasting die zich in zijn belangstelling mocht verheugen. Hij schreef talloze publicaties op het gebied van de vennootschapsbelasting in nationale en internationale tijdschriften en is onder meer redacteur en auteur van NDFR Onderdeel Vennootschapsbelasting (SDU). Ook zijn dissertatie ging over dit onderwerp

Maar dat de uitgave in de adviespraktijk tot een standaardwerk is geworden zal hij niet ontkennen en vervult hem begrijpelijkerwijze met enige trots. Maar tegelijkertijd valt niet te ontkennen dat de vennootschapsbelasting op onderdelen de grenzen van het menselijk bevattingvermogen dicht benadert. Niet voor niets zei Einstein ooit: 'The hardest thing in the world to understand is the income tax'. En dan had hij nog geen kennis genomen van de Nederlandse vennootschapsbelasting anno 2026.

Centraal in de uitgave staat – uiteraard – de regelgeving van de vennootschapsbelasting. Ook zijn cijfervoorbeelden toegevoegd. Geen overbodige luxe, want er zijn voorbeelden aan te wijzen waarin de (cijfermatige) onderbouwing in de parlementaire geschiedenis aantoonbare (reken)fouten bevatte. Ook het steeds opnieuw moeten verwerken van jurisprudentie en de talloze beleidsbesluiten moet een heksentoer zijn geweest. En ook aan de uithoeken van de vennootschapsbelasting (denk aan heffing bij de coöperatie) wordt niet voorbijgegaan.

'Voor een belangrijk gedeelte is de vercomplicering van de vennootschapsbelasting te wijten aan de toenemende globalisering en invloed van de Europese Unie op de vennootschapsbelasting', verzucht Boer.

Zou een volledige harmonisatie van de vennootschapsbelasting in EU-verband dan wellicht een oplossing (uiteraard enkel voor binnen de EU bestaande problemen) vormen, is de vraag. Misschien wel, maar Boer betwijfelt de haalbaarheid van een en ander en wijst daarbij op de vele initiatieven die er de laatste decennia op dit al punt zijn geweest, zoals daar waren de Common Corporate Tax Base (CCTB) de Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB) en de Home State Taxation (HST). Deze initiatieven zijn allemaal gestrand. Op dit



moment zijn er weer nieuwe initiatieven aanhangig, zoals de speciaal voor het midden- en kleinbedrijf (de bekende SME's) geldende Head Office Tax (HOT) en de voor multinationale groepen geldende Business in Europe: Framework for Income Taxation (BEFIT). Ook heeft de Europese Commissie op 24 juni 2026 het voorstel voor de Tax Omnibus-richtlijn gepresenteerd om de regels voor directe belastingen binnen de EU te vereenvoudigen en de administratieve lasten voor bedrijven te verlagen. Wellicht is het nog niet eens zo heel erg moeilijk om te complete opbrengst van de vennootschapsbelasting in Europa in één grote pot te gooien, maar hoe de buit dan onder de verschillende lidstaten moet worden verdeeld is een heel ander verhaal. Ook daar geldt dat het hemd nader is dan de rok.

Raar ding

Voor Boer is het de vennootschapsbelasting dus waar het om draait. En binnen die vennootschapsbelasting dan weer de fiscale eenheid van artikel 15. Binnen de vennootschapsbelasting is de fiscale eenheid een vraagstuk 'hors catégorie' zoals dat in de Tour de France heet. Ooit een betrekkelijk eenvoudige bepaling bestaande uit één enkel artikeltje (dat had het ooit met de deelne-



mingsvrijstelling en de bedrijfsfusieregeling gemeen), maar inmiddels uitgegroeid tot een haast onbeklimbare berg. De grote lijnen – vooruit – die gaan nog wel, maar wie echt diep wil gaan kan zijn lol meer dan op. Op de keper beschouwd is de fiscale eenheid in de vennootschapsbelasting een raar ding. Het biedt (verre-gaande) fiscale faciliteiten tussen zelfstandige vennootschappen (weliswaar is er een aandeelhoudersrelatie), maar dat tast de juridische zelfstandigheid van alle betrokkenen niet aan, maar civielrechtelijk zijn de gevolgen desalniettemin verre van duidelijk. Sterker nog: een fiscale eenheid kan civielrechtelijk de grootste mogelijke moeilijkheden veroorzaken, bijvoorbeeld in geval van faillissement van een dochtermaatschappij binnen een fiscale eenheid. Over deze problematiek ging Boers proefschrift, getiteld ‘De fiscale eenheid vennootschapsbelasting en insolventie: een analyse van fiscaal- en civiel-juridische knelpunten’.

Het civiel- en fiscaalrechtelijke karakter van de fiscale eenheid is verder een onderwerp van groot belang, want de (huidige) fiscale eenheid is een onrustig bezit. Zolang vennootschappen uit andere EU-staten niet (volwaardig, dus niet enkel met hun Nederlandse VI) in een fiscale eenheid opgenomen kunnen worden ligt in de ogen van het EU Hof van Justitie voortdurend het risico van discriminatie op de loer. Zo besliste het Hof in 2018 dat het fiscale eenheidsregime leidt tot een niet-gerechtigd verschil in behandeling tussen zuiver binnenlandse en grensoverschrijdende situaties. Bepaalde fiscale voorde-

len (in het arrest van 2018 ging het om het voorkomen van de toepassing van art. 10a Wet Vpb 1969) konden namelijk alleen in de eerste situaties – door middel van fiscale eenheid – worden verkregen. Nederland moest deze voordelen als gevolg van het arrest in principe dus ook toekennen in grensoverschrijdende situaties. Vanwege de hiermee gepaard gaande dreigende budgettaire gevolgen zag de Nederlandse wetgever zich in 2018 echter gedwongen om een andere weg te kiezen. Hij koos ervoor om (met terugwerkende kracht tot 25 oktober 2017, de dag waarop de A-G van het Hof concludeerde dat de fiscale eenheid op dit punt strijd was met de vrijheid van vestiging) de geconstateerde discriminatie te beëindigen door de fiscale eenheid in zuiver binnenlandse situaties voor de werking van een aantal artikelen uit de Wet Vpb 1969 te negeren; de zogenoemde per element-benadering. Boer acht het zeker niet uitgesloten dat de lijst van wettelijke bepalingen waarvoor de fiscale eenheid moet worden genegeerd nog zal worden uitgebreid, omdat niet alle relevante bepalingen door de reparatiewetgeving uit 2018 zijn getroffen.

Toekomstbestendige concernregeling

Verder is het wachten op een alweer geruime tijd geleden aangekondigde ‘toekomstbestendige concernregeling’. Al heeft het er eerlijk gezegd veel van weg dat een en ander inmiddels dood voor de kast ligt, en de aangekondigde stelselwijziging nog geruime tijd op zich zal laten wachten. Boer vindt dat niet erg. Wat hem betreft blijft de fiscale eenheid in zijn huidige vorm nog lang behouden. ‘De fiscale eenheid is voor mij het mooiste onderdeel van de vennootschapsbelasting, maar veel belangrijker nog: de fiscale eenheid is erg belangrijk voor het Nederlandse fiscale vestigingsklimaat’, aldus Boer.

Mocht het er toch ooit van komen dan acht Boer het bepaald waarschijnlijk dat het wiel gekozen zal gaan worden van (de wetgeving van) een van de grotere EU-staten, meer in het bijzonder Duitsland, wellicht ook Frankrijk. Volgens Boer is dat een verschijnsel dat zich bij (fiscale) harmonisatie steeds vaker voordoet. De kleinere lidstaten hebben maar te volgen. Duitsland kent de enigszins met de fiscale eenheid vergelijkbare Organschaft met als belangrijke voorwaarde het Gewinnabführungsvertrag (GAV) dan wel de Verlustübernahmepflicht. Ook civielrechtelijk is een en ander beter geregeld dan in Nederland. Daarbij kan gedacht worden aan de rechtsfiguur van het Vertragskonzern en het daarbij behorende Beherrschungsvertrag (§ 291 AktG). Al is Boer de eerste om toe te geven dat ook de Duitse situatie bepaald niet ideaal te noemen is – zo biedt de Organschaft (evenals bijvoorbeeld de Britse group relief) niet meer dan resultatenpooling. Bovendien is de regelgeving rond de Organschaft zo mogelijk nog complexer dan die rond de fiscale eenheid.

Nu we het toch over Duitsland hebben, Boer doet de suggestie om ook in Nederland eens na te denken over de invoering van een Gewerbesteuer. Dat is een gemeentelijke bedrijfsbelasting voor zowel IB – als Vpb-onderne-

mingen met een basistarief van 3,5%. Op dit tarief kan iedere gemeente nog een multiplier (de 'Hebe') toepassen. Op IB-niveau kan deze belasting voor IB-ondernemers (deels) verrekend worden, voor kapitaalvennootschappen is dat niet het geval. Met andere woorden: de Gewerbesteuer vormt voor de berekening van de verschuldigde (nationale) vennootschapsbelasting geen aftrekpost. Waarom zouden bedrijven dan toch zo'n belasting willen betalen? Dat is betrekkelijk eenvoudig: als bedrijven zich in een gemeente vestigt levert dat een jaarlijkse inkomstenpost op. De gemeente zal dus voor een onderneming zijn beste beentje voor zetten waar het betreft de gemeentelijke dienstverlening. En als het de ondernemer niet langer zint, vertrekt hij of zij naar een meer ondernemersvriendelijke gemeente. Het doet me denken aan de WIR (met de bijbehorende regionale toeslag) met als tegenhanger de – overigens nooit (of nauwelijks) ingevoerde – SIR (Wet Selectieve Investeringsregeling). Waar de WIR een premie zette op investeren – en meer in het bijzonder in economisch zwakkere regio's, zoals Oost- Groningen – was het de bedoeling van de SIR om investeringen in overvolle regio's (lees: de Randstad) af te remmen.

Direct de bv in?

Een ondernemer begint in de regel met een eenmanszaak, als er een tweede of derde persoon bijkomt is de overstap naar een personenvennootschap snel gemaakt en als kroon op het werk lonkt tenslotte de bv. Voor een enkeling is dan nog een beursgang met bijbehorende nv weggelegd. Zo werd het lang aan de studenten gedoed. Elke volgende stap kende zo zijn eigen fiscale problemen en in de meeste gevallen een bijbehorende fiscale faciliteit. Dat geldt ook voor de weg terug. Daar lijkt verandering in te zijn gekomen. Starters kiezen echter steeds vaker direct voor een besloten vennootschap in plaats van een eenmanszaak. Deze trend, die in 2025 al zichtbaar werd, zet dit jaar door, aldus het Financieel Dagblad in een recent artikel. Het zijn naar het oordeel van de krant 'vooral de recente fiscale wijzigingen die de keuze voor een bv beïnvloeden'. Of de cijfers van het FD kloppen, durft Boer niet te zeggen, Verbazen doet het hem echter niet, al ligt de reden voor deze ontwikkeling naar zijn mening vooral buiten de vennootschapsbelasting zelf. De gestage afbouw van ondernemersfaciliteiten in combinatie met de (al dan niet fiscale) voordelen van de bv (denk aan de beperkte aansprakelijkheid en de bestaande uitstelmogelijkheid bij het uitkeren van dividend) zijn daar debet aan. Over het voor de praktijk toch niet onbelangrijke tariefopstapje in de vennootschapsbelasting is hij positief. 'Het ontziet het mkb en geeft hen zo ruimte voor herinvesteringen', aldus Boer. Al erkent hij ook dat het tariefopstapje nadelen kent.

Ook de voor het mkb toch uitermate belangrijke relatie tussen de vennootschapsbelasting en het regime voor belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang is in de optiek van – vanuit de optiek van de vennootschapsbe-

lasting gezien – volgens Boer van groot belang. 'Het globale evenwicht tussen IB-ondernemers en aanmerkelijk belanghouders dient zoveel mogelijk te worden behouden', aldus Boer. De fijne kneepjes van het aanmerkelijk belang moet hij vanwege tijdgebrek in de colleges noodgedwongen echter overlaten aan zijn collega's die het inkomstenbelang onderwijzen.

Vpb-light

Tenslotte een vraag die ik aan iedere deskundige op dit gebied (Heithuis, Van de Streek) gesteld heb: Zouden we voor het mkb (en haar adviseurs) niet een heleboel problemen vóór zijn als we zouden komen tot de invoering van een Vpb-light? Een heffing enkel bestemd voor (relatief) kleinere ondernemingen, waarbij tal van ingewikkelde bepalingen rondom fiscale eenheden, (grensoverschrijdende) deelnemingen en de (onbedoelde) gevolgen van reparatiewetgeving het mkb bespaard zouden blijven. Maar ook deze deskundige vond het geen goed plan. 'Dat maakt een en ander nog weer gecompliceerder'. 'Bovendien', aldus Boer 'hebben we op onderdelen feitelijk al een Vpb-light doordat een aantal ingewikkelde regelingen uit de Wet Vpb1969 in de praktijk niet van toepassing zijn op het mkb'. Nee, dat zal 'm dus voorlopig wel niet gaan worden. En gaan we rustig wachten op de 20e druk van wat waarschijnlijk gewoon 'De Dikke Bouwman' zal blijven heten.



■ ■ ■ ■

Wanneer voert u zelf bezwaar en wanneer is het tijd om een specialist in te schakelen?

Procederen hoort óók bij het vak van de Register Belastingadviseur

Een reguliere bezwaarprocedure behoort tot de gereedschapskist van iedere Register Belastingadviseur, maar geldt dat ook voor het instellen van beroep? Zodra het dossier draait om ontbrekende stukken, geheimhouding of de procespositie van een ontbonden vennootschap, kan specialistische bijstand het verschil maken. Waar ligt de grens tussen zelf doen en tijdig samenwerken?



Mr. ing.

B.J.B. (Bart)

Boersma RB

Bart Boersma is advocaat, partner van Customs Knowledge en lid van de commissie formeel belastingrecht & fiscale praktijkvoering van het RB.

Een bezwaar komt één dag te laat binnen. Een beroepschrift is ondertekend door iemand van wie de bevoegdheid niet vaststaat. Een essentieel dossierstuk wordt niet opgevraagd. Of de Belastingdienst weigert stukken over te leggen zonder dat op het juiste moment wordt doorgevraagd. Dan verschuift de aandacht van de fiscale inhoud naar de formele spelregels. Voor de cliënt maakt dat onderscheid weinig uit: hij kan nog steeds met lege handen achterblijven.

Veel van deze problemen zijn te voorkomen. Daarvoor hoeft een Register Belastingadviseur geen doorgewinterde 'procestijger' te zijn. Wel moet hij voldoende thuis zijn in het formele belastingrecht om een reguliere bezwaarprocedure zorgvuldig te voeren, het dossier met het oog op een mogelijk beroep op te bouwen en vooral te herkennen wanneer een zaak een specialistische wending krijgt.

Procederen is niet het doel

Dit is geen pleidooi om ieder verschil van inzicht aan de rechter voor te leggen. Integendeel. Een goede belastingadviseur voorkomt beroepsprocedures waar dat mogelijk is. Hij zoekt het gesprek met de inspecteur, verduidelijkt feiten tijdens een controle en onderzoekt of een praktische oplossing recht doet aan de belangen van zijn cliënt. Een beroepsprocedure kost tijd, geld en energie en brengt per definitie onzekerheid mee.

De terughoudendheid die veel RB's voelen zodra een beroepsprocedure in beeld komt, is daarom begrijpelijk. De meesten zijn adviseur geworden om ondernemers te helpen en problemen op te lossen, niet om conflicten te

laten escaleren. Bovendien is procederen een vak met een eigen dynamiek. Het vraagt kennis, maar ook gevoel voor bewijs, timing en strategie. Het voeren van een hoorgesprek, het selecteren van de sterkste gronden en het reageren op onverwachte vragen ter zitting leer je niet uitsluitend uit een handboek.

Toch houdt het overleg soms eenvoudigweg op. De inspecteur blijft bijvoorbeeld bij een standpunt dat volgens de adviseur en cliënt juridisch of feitelijk onjuist is. Dan verandert de opdracht. Niet langer staat alleen centraal hoe partijen er samen uitkomen, maar ook hoe de rechtsbescherming van de cliënt wordt gewaarborgd. Bezwaar en beroep zijn precies voor die situatie door de wetgever beschikbaar gesteld. Wie belastingadviseur is, kan zich daarom niet geheel aan het procesrecht onttrekken.

Bezwaar behoort tot het normale vak

Van iedere Register Belastingadviseur mag naar mijn mening worden verwacht dat hij zelfstandig een reguliere bezwaarprocedure kan voeren. Dat betekent dat hij termijnen bewaakt, weet aan welke eisen een beroepschrift moet voldoen, de relevante feiten en gronden helder formuleert en de cliënt kan adviseren over kansen, risico's en kosten. Ook moet hij begrijpen dat bezwaar niet slechts een verplichte tussenstap naar de rechtbank is.

De bezwaarfase is een zelfstandige fase waarin het bestuursorgaan zijn besluit volledig heroverweegt. Juist daar kan nog veel gebeuren. Feiten worden verduidelijkt, stukken worden aangevuld, standpunten kunnen worden bijgesteld en tijdens het horen ontstaat soms



ruimte voor een oplossing. Veel geschillen bereiken daardoor de rechtbank nooit. Wie bezwaar slechts ziet als het veiligstellen van een termijn, laat kansen liggen. Een goed bezwaarschrift hoeft geen twintig pagina's te beslaan. Selectie overtuigt doorgaans meer dan een verzameling van ieder denkbaar argument. Maar de blik moet wel breder zijn dan de materiële belastingheffing alleen. Is het besluit zorgvuldig voorbereid en voldoende gemotiveerd? Zijn alle relevante feiten meegewogen? Heeft de belastingplichtige kunnen reageren? Zijn toezeggingen gedaan of gerechtvaardigde verwachtingen gewekt? Worden vergelijkbare gevallen gelijk behandeld? Formele aspecten zijn geen versiering rond de fiscale kern; zij maken deel uit van de rechtsbescherming. Bovendien wordt in bezwaar het dossier voor een eventueel beroep gevormd. Feiten die niet helder zijn vastgelegd, stukken die niet zijn opgevraagd en standpunten die niet scherp zijn geformuleerd, kunnen later voor problemen zorgen. Wie bezwaar maakt, moet daarom steeds enigszins vooruitdenken: wat heeft een rechter nodig als de heroverweging niet tot een oplossing leidt?

Wanneer verandert de zaak?

Een fiscale discussie kan tijdens bezwaar of beroep ongemerkt veranderen in een procesrechtelijke discussie. Dat gebeurt bijvoorbeeld wanneer twijfel ontstaat over de volledigheid van het dossier. Het bestuursorgaan moet de op de zaak betrekking hebbende stukken overleggen. In de praktijk is echter lang niet altijd vanzelfsprekend welke documenten daaronder vallen. Interne memo's,

e-mails, selectiedocumenten, berekeningen of stukken van een ander onderdeel van de Belastingdienst kunnen voor het geschil van belang zijn, ook als de inspecteur ze niet in zijn motivering noemt.

Praktijkkader 1 Is het dossier wel compleet?

De Belastingdienst legt een dossier over, maar interne e-mails en selectiedocumenten ontbreken. De adviseur vermoedt dat juist die stukken inzicht geven in de totstandkoming van het besluit. Een algemeen verzoek om 'het volledige dossier' brengt de discussie niet altijd verder.

Waarom relevant voor de RB? Denk concreet na welke documenten redelijkerwijs kunnen bestaan en waarom zij van belang zijn. Als de discussie vastloopt, kan procesrechtelijke expertise nodig zijn om het verzoek en de gevolgen van het ontbreken van stukken scherp te krijgen.

De vraag is vervolgens niet alleen of stukken ontbreken, maar ook wat de adviseur daarmee doet. Welke stukken vraagt hij op, hoe concreet moet hij zijn, op welk moment klaagt hij over het ontbreken ervan en welk gevolg verbindt hij daaraan? Hier raken kennis van jurisprudentie en processtrategie elkaar. De RB hoeft niet

ieder antwoord direct paraat te hebben, maar moet het signaal herkennen. Nog duidelijker wordt dat bij een beroep op artikel 8:29 Awb. Een bestuursorgaan kan in beroep de rechter verzoeken te bepalen dat alleen de rechter van bepaalde stukken kennisneemt of dat de kennisneming wordt beperkt. De rechter beoordeelt of daarvoor gewichtige redenen bestaan. Daarna kan de andere partij voor de keuze komen te staan of zij ermee instemt dat de rechter mede op basis van vertrouwelijke stukken uitspraak doet.

Praktijkkader 2 'Die stukken krijgt u niet te zien'

Tijdens beroep erkent de Belastingdienst dat documenten relevant zijn, maar wil de inspecteur die niet volledig aan de belastingplichtige verstrekken. De inspecteur beroept zich op artikel 8:29 Awb. Ineens moet worden nagedacht over beperkte kennisneming en toestemming aan de rechter.

Waarom relevant voor de RB? Dit is geen alledaagse proceshandeling. De strategische gevolgen hangen sterk af van het dossier. Een geheimhoudingsprocedure is daarom bij uitstek een moment om gespecialiseerde proceservaring aan te laten haken.

Een andere wending ontstaat wanneer de identiteit of procesbevoegdheid van de vertegenwoordigde partij ter discussie komt. Stel dat een bv tijdens bezwaar wordt ontbonden en uitgeschreven uit het handelsregister. Na de uitspraak op bezwaar moet beroep worden ingesteld. Dan rijzen vragen die op het eerste gezicht civielrechtelijk lijken, maar rechtstreeks de toegang tot de belastingrechter raken. Bestaat de rechtspersoon nog voor de vereffening? Wie kan namens de ontbonden bv optreden? Is heropening van de vereffening nodig? Het antwoord hangt af van de concrete feiten en kan niet veilig tot na afloop van de beroepstermijn worden uitgesteld.

Praktijkkader 2 De geliquideerde bv

Een bv maakt tijdig bezwaar tegen een aanslag en wordt tijdens de bezwaarfase ontbonden. Na afwijzing wordt beroep ingesteld. Pas daarna ontstaat discussie over het voortbestaan van de vennootschap en de bevoegdheid van degene die het beroepschrift heeft ondertekend.

Waarom relevant voor de RB? Controleer vóór het instellen van beroep wie procespartij is en wie bevoegd kan optreden. Een inhoudelijk kansrijke zaak mag niet onnodig stranden op een ontvanke-lijkheidsvraag.

De kunst is niet alles zelf te doen

Betekent dit dat iedere RB ook een ervaren procesjurist moet worden? Zeker niet. Professionaliteit wordt nog te vaak gelijkgesteld aan het volledig zelfstandig behandelen van een dossier. Alsof het inschakelen van een specialist een erkenning is dat de adviseur tekortschiet. Dat beeld doet geen recht aan de breedte van het fiscale vak. Een goede adviseur onderscheidt zich niet doordat hij alles zelf doet, maar doordat hij weet waar zijn expertise ophoudt en wanneer het belang van de cliënt om aanvullende kennis vraagt. Dat geldt bij internationale herstructurerings, civielrechtelijke geschillen en strafrechtelijke onderzoeken. Het geldt evenzeer wanneer een reguliere fiscale discussie uitgroeit tot een complexe bestuursrechtelijke procedure.

In de praktijk levert samenwerking vaak het sterkste team op. De behandelend RB kent de onderneming, de cliënt, de feiten en de fiscale achtergrond. De procesjurist of advocaat brengt ervaring mee met bewijsrecht, formele incidenten en de strategische keuzes die tijdens een procedure moeten worden gemaakt. Dat zijn verschillende deskundigheden die elkaar aanvullen. Wacht daarbij niet tot de zittingsdatum in beroep is bepaald. Juist in de bezwaarfase worden keuzes gemaakt die het vervolg kleuren. Vroege betrokkenheid hoeft niet te betekenen dat het dossier wordt overgedragen. Soms is een korte strategiesessie voldoende. In andere zaken ligt een gezamenlijke behandeling van de zaak voor de hand. Het gaat niet om wie de zaak 'bezit', maar om wat de cliënt nodig heeft.

Procederen is ook een 'beroep'

Juridische kennis is noodzakelijk, maar procederen is minstens zozeer een ambacht. Wanneer brengt u een nieuw argument naar voren en wanneer leidt dat juist af van de kern? Welke feiten zijn beslissend en hoe worden zij bewezen? Wat doet u als de inspecteur op een laat tijdstip in de procedure nieuwe stukken indient? Of pas te elfder ure met het verweerschrift komt? Wanneer vraagt u om aanhouding, en wanneer is doorprocederen verstandiger? De antwoorden volgen niet mechanisch uit de wet.

Een ervaren procesjurist leest een dossier daarom anders. Niet alleen de vraag wie juridisch gelijk heeft telt, maar ook wie welke stelling aannemelijk moet maken, welke bewijsstukken beschikbaar zijn, welke verweren werkelijk kansrijk zijn en hoe een rechter waarschijnlijk naar het geschil zal kijken. Dat is niet perse een betere blik dan die van de fiscaal adviseur; het is een andere discipline. Juist daarom kan samenwerking zoveel waarde toevoegen.

Kennis binnen het RB

Een Register Belastingadviseur hoeft het wiel niet alleen uit te vinden. Binnen het Register Belastingadviseurs is veel kennis aanwezig op het gebied van formeel belastingrecht en fiscale praktijkvoering. Zelf ben ik lid van de Commissie Formeel Belastingrecht en Fiscale Praktijkvoering. De commissie volgt ontwikkelingen, bespreekt



vraagstukken uit de praktijk en denkt mee over onderwerpen die voor de beroepsgroep relevant zijn. Wanneer een RB tegen een specifiek formeelrechtelijk onderwerp aanloopt, kan een vraag worden gesteld aan Bureau Vaktechniek van het RB of wordt de vraag aan de commissie voorgelegd. Dat is geen vervanging van individuele rechtsbijstand in een concreet dossier en de commissie neemt geen lopende procedure over. Het biedt wel een waardevolle route om een bepaald onderwerp te signaleren, vaktechnisch te duiden en kennis binnen de beroepsgroep te delen.

De beste adviseur is niet degene die alles zelf doet

Een goede adviseur procedeert niet om het procederen. Als een geschil in goed overleg kan worden opgelost en daarmee recht wordt gedaan aan de belangen van de cliënt, verdient dat doorgaans de voorkeur. Maar soms is procederen onvermijdelijk: omdat een principiële rechtsvraag beantwoording verdient, omdat het bestuursorgaan niet tot heroverweging bereid is of eenvoudigweg omdat de belangen van de cliënt dat vragen.

Op dat moment mag onbekendheid met het procesrecht niet tot verlamming leiden. Een zorgvuldige bezwaarprocedure behoort tot het vak van de Register Belastingadviseur. De RB moet de basis beheersen, het dossier op orde brengen en de formele positie van zijn cliënt bewaken. Tegelijk hoeft hij complexe geheimhoudingskwesaties, bewijsproblemen of ontvankelijkheidsvragen niet koste wat kost alleen op te lossen.

De kunst is om tijdig te herkennen wanneer een zaak om aanvullende expertise vraagt. Juist dat onderscheid kenmerkt de professionele adviseur: niet omdat hij alles weet, maar omdat hij weet wanneer samenwerking de belangen van zijn cliënt het beste dient.

Procederen is geen doel op zichzelf. Maar wanneer procederen nodig is, hoort een goede bezwaarprocedure eenvoudigweg bij het vak. De kunst is niet om ieder proces zelf te voeren. De kunst is om tijdig te herkennen wanneer een zaak om aanvullende expertise vraagt. Juist dat onderscheid kenmerkt de professionele adviseur: niet omdat hij alles weet, maar omdat hij weet wanneer samenwerking de belangen van zijn cliënt het beste dient.

Wie dat onderscheid weet te maken, vergroot niet alleen de kans op een goede uitkomst. Hij doet vooral recht aan het belang van zijn cliënt. En uiteindelijk is dát de kern van ons vak.

“Ik heb voor aaff gekozen vanwege de flexibiliteit om mijn werkdag zelf in te delen.”

Dennis de Jong, fiscalist bij aaff

“We hebben de mindset om samen het beste resultaat voor de klant neer te zetten. En je voelt dat aaff ook écht ons bedrijf is.”

Bij aaff geen baas boven baas, maar accountants en adviseurs die samen voor 100% eigenaar zijn. En dat merk je. In de manier van samenwerken, het nemen van beslissingen en het samen vooruitgaan.

Co-eigenaarschap betekent meebouwen aan de toekomst, verbondenheid en dichtbij de klant staan. Geen afstand, maar betrokkenheid om de hoek. Zo ontstaat lokaal iets groots. En dat is werken bij aaff.



Lees het interview met Dennis via de QR code of ga naar werkenbijaaff.nl

aaff
Overal van betekenis

Leuker kunnen we het niet maken, wel rechtvaardiger

Wie belasting betaalt, heeft niet alleen plichten, maar ook rechten. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar in de praktijk weten veel mensen niet eens dat ze die rechten hebben of wat de regels zijn. Het belastingstelsel is steeds ingewikkelder geworden, allerlei regelingen werken door elkaar heen en de gevolgen van een fout kunnen enorm zijn. Zeker wanneer je tegenover een grote uitvoeringsorganisatie komt te staan.

In de toeslagenaffaire hebben we gezien wat er gebeurt als mensen vastlopen in regels en onvoldoende in staat zijn om voor zichzelf op te komen. Mensen raakten vermorzeld in de raderen van de overheid, zonder goed te begrijpen waarom iets gebeurde en zonder voldoende hulp om hun situatie te doorgronden.

Sinds ik Kamerlid ben, heb ik mij daarom steeds meer beziggehouden met de vraag hoe we zorgen dat mensen eerder worden geholpen, hun rechten kennen en weer grip krijgen op hun eigen situatie. Die gedachte geldt niet alleen voor burgers. Ook kleine ondernemers kunnen verdwalen in complexe fiscale regelgeving. Voor veel ondernemers is fiscaliteit namelijk geen hoofdtak, maar een fout kan wel grote financiële gevolgen hebben.

Daarom heb ik mij sterk gemaakt voor het oprichten van een Taxpayer Advocate Service naar Amerikaans voorbeeld. Deze kennen we nu als de “Onafhankelijke Belangenbehartiger voor Belastingplichtigen en Toeslaggerechtigden”. Juist daar zit voor mij een belangrijk principe, namelijk voorkomen dat een probleem escaleert. Zodat burgers en ondernemers niet in de knel komen, want vaak is dat helemaal niet nodig. Een onafhankelijke tweede paar ogen dat met iemand meekijkt, kan soms het verschil maken. Niet om per definitie de Belastingdienst ongelijk te geven, maar om opnieuw naar het dossier te kijken, de individuele feiten en omstandigheden te beoordelen en waar mogelijk tot een oplossing te komen. Het doel is juridische procedures voorkomen, door problemen eerder te zien en op te lossen.

drs. I. van Dijk

Inge van Dijk is sinds 2021 Kamerlid voor het CDA. Ze houdt zich bezig met Financiën, de Hersteloperatie Toeslagen en Sport.



We kunnen echter niet altijd voorkomen dat een zaak uiteindelijk bij de rechter belandt en dan moet ook iemand met een kleine portemonnee toegang hebben tot goede fiscale juridische rechtspraak. Momenteel is er simpelweg niet overal voldoende gespecialiseerde hulp beschikbaar en fiscaal advocaten met een toevoeging zijn op één hand te tellen. Daarom heb ik voorgesteld om te onderzoeken welke rol fiscaal adviseurs daarin kunnen spelen. Tijdens een rondetafelgesprek over fiscale rechtsbescherming in mei van dit jaar werd wederom bevestigd dat dit van meerwaarde zou kunnen zijn om de beschikbaarheid van laagdrempelige en gespecialiseerde ondersteuning te vergroten. Ook buiten Den Haag zien we mooie initiatieven vanuit de samenleving ontstaan, zoals de organisatie SOFIR die fiscale rechtshulp biedt, of bijvoorbeeld de Landelijke Aangiftedag, waarop een groot aantal vrijwilligers anderen ondersteunen bij de belastingaangifte. Ik vind het mooi om te zien dat ook veel belastingadviseurs hier hun steentje bijdragen door hun fiscaal-juridische expertise in te zetten om mensen te helpen.

Uiteindelijk gaat het wat mij betreft om iets heel eenvoudigs. Mensen moeten weten waar ze aan toe zijn. Ze moeten hun rechten kennen, maar ook weten waar ze hulp kunnen krijgen en dat ze zich niet hoeven te schamen wanneer ze die hulp nodig hebben. Want we hebben het fiscale stelsel enorm ingewikkeld gemaakt. Ook daar zullen we de komende jaren wat aan moeten doen. Maar tot die tijd hebben we de verantwoordelijkheid om mensen voldoende handvatten te geven om hun weg te kunnen vinden in de fiscaliteit. En juist daarin kunnen overheid, fiscale rechtshulp en de belastingadviespraktijk elkaar versterken.

■ ■ ■ ■

Aan tafel in Europa

Waarom CFE óók voor de mkb-adviseur relevant is

Wie het programma van het CFE Tax Symposium in Boekarest bekijkt, kan zich afvragen wat de gemiddelde RB-adviseur daar te zoeken heeft. Pillar Two, de herziening van de Europese richtlijn voor administratieve samenwerking, internationale informatie-uitwisseling en Europese wetgevingsprocessen: het zijn onderwerpen die al snel associaties oproepen met multinationals en de grotere belastingadvieskantoren. Toch is het juist voor onze beroepsorganisatie die zich richt op de mkb-adviespraktijk van belang om bij dergelijke discussies aan tafel te zitten.



Y. Scheffer RB
Ynze Scheffer is partner fiscaal & advies bij Profinis en is lid van de Jongerencommissie van het RB.

In september kwam CFE Tax Advisers Europe bijeen in Boekarest. Zelf was ik daar namens de Jongerencommissie van het RB en nam ik deel aan het Tax Symposium, de bijeenkomst van de *New Tax Professionals* en het *Tax Technology Committee*. Het symposium droeg dit jaar de weinig verhullende titel *EU Tax Decluttering: The Tax Omnibus, DAC Recast & What Comes Next*. De Europese Commissie wil vereenvoudigen, rapportageverplichtingen tegen het licht houden en de concurrentiepositie van Europa verbeteren. Een dag later ging het in kleinere commissievergaderingen onder meer over kunstmatige intelligentie, de belastingadviseur van de toekomst, het gebruik van technologie door belastingdiensten en de vraag welke kennis jonge belastingadviseurs straks nodig hebben.

Dat levert interessante discussies op. Maar het roept ook een legitieme vraag op. Wat heeft een RB-lid met een Nederlandse mkb-portefeuille eraan dat wij als beroepsorganisatie een paar dagen in Boekarest vergaderen over Europese fiscale onderwerpen? Het antwoord daarop is breder dan alleen kennisnemen van nieuwe Europese regelgeving.

Al sinds 1959

De betrokkenheid van het RB bij CFE is bepaald niet nieuw. Sterker nog: via rechtsvoorganger de Nederlandse Federatie van Belastingconsulenten stond onze vereniging in 1959, samen met onder andere de NOB, aan de wieg van de toenmalige *Confédération Fiscale Européenne*. Het RB behoort daarmee tot de oprichters van de organisatie.¹

CFE is inmiddels in Brussel gevestigd en vertegenwoordigt via nationale beroepsorganisaties meer dan 200.000

belastingadviseurs in Europa. Vanuit Nederland zijn naast het RB ook de NOB en de Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belastingkundigen aangesloten.² Die geschiedenis is interessant, maar vormt op zichzelf natuurlijk nog geen reden om anno 2026 lid te blijven. Een lidmaatschap moet iets opleveren. Zeker voor het RB, waarvan de natuurlijke habitat niet de fiscale afdeling van een multinational is, maar de mkb-ondernemer en diens adviseur.

Het nut van CFE bestaat niet alleen uit de onderwerpen die vandaag direct op het bureau van een RB-lid liggen. Minstens zo belangrijk is wat er morgen op dat bureau terechtkomt.

Niet wachten op de Staatscourant

Als belastingadviseur worden we nogal eens geconfronteerd met regelgeving op het moment dat deze vrijwel af is. Er ligt een wetsvoorstel, een richtlijn moet worden geïmplementeerd of de invoeringsdatum komt snel dichterbij. Vervolgens begint de praktijk zich af te vragen hoe een en ander uitgevoerd moet worden. Binnen CFE begint het gesprek eerder.

De technische commissies volgen ontwikkelingen bij onder andere de Europese Unie, OESO en VN en brengen ervaringen vanuit de nationale beroepsorganisaties samen. De vertegenwoordigers van die organisaties leveren input die CFE verwerkt in zogenoemde *Opinion Statements* en inbrengt in het overleg met Europese en internationale instellingen.³

Dat onderscheid is belangrijk. Het betekent niet dat het RB in Brussel aan tafel zit wanneer een ambtenaar de eerste versie van iedere Europese richtlijn schrijft. Evenmin moet de invloed van een beroepsorganisatie worden

overschat. Maar er zit een behoorlijke ruimte tussen het eerste beleidsidee en definitieve wetgeving. Juist in die ruimte kunnen uitvoerbaarheid, proportionaliteit en onbedoelde effecten nog worden aangekaart.

Een aardig voorbeeld daarvan vormde precies het onderwerp dat in Boekarest centraal stond: de herziening van de *Directive on Administrative Cooperation*, de Europese richtlijn voor administratieve samenwerking en informatie-uitwisseling tussen belastingdiensten, beter bekend als DAC. CFE heeft in 2026 zowel in de consultatiefase als na publicatie van de voorstellen uitgebreid op de herziening gereageerd. Daarbij is onder meer aandacht gevraagd voor dubbele rapportage, de hoeveelheid defensieve DAC6-meldingen, de rechtspositie van belastingplichtigen en het beroepsgeheim.⁴

Daarmee is niet gezegd dat Brussel vervolgens doet wat CFE vraagt. Zo werkt belangenbehartiging zelden. Wel ligt de praktische ervaring van belastingadviseurs op tafel voordat het wetgevingsproces is afgerond.

Vereenvoudigen is niet eenvoudig

Het symposium in Boekarest was in dat opzicht illustratief. Vrijwel niemand zal tegen vereenvoudiging van fiscale regelgeving zijn. De discussie wordt echter pas interessant vanaf het moment dat wordt ingegaan op wat we precies onder vereenvoudiging verstaan.

De afgelopen jaren is de Europese fiscale regelgeving fors uitgebreid. Alleen al DAC is sinds de oorspronkelijke richtlijn uit 2011 keer op keer aangevuld. Iedere nieuwe regeling heeft een eigen aanleiding en is afzonderlijk wellicht te verdedigen. Opgeteld ontstaat echter een stelsel waarin verschillende informatieverplichtingen naast en soms over elkaar heen lopen.

De Europese Commissie probeert nu delen daarvan te consolideren en administratieve lasten terug te brengen. Dat klinkt aantrekkelijk. Tijdens het symposium kwam echter herhaaldelijk de vraag naar voren of een vereenvoudigingsoperatie niet alsnog nieuwe definities, uitzonderingen en rapportageregels met zich meebrengt. Ook de neiging van lidstaten om Europese regels nationaal nog verder aan te vullen (het zogenaamde *gold-plating*) kwam aan bod.

Bij DAC6 is die discussie heel concreet. Een terugkerend probleem is de zogenoemde *defensive reporting*: zekerheidshalve wordt gemeld, ook wanneer twijfel bestaat of een constructie daadwerkelijk binnen de meldingsplicht valt. Voor de adviseur is niet melden immers een heel andere risicoafweging dan het ontvangen van één melding meer voor een overheid. Het resultaat laat zich raden: veel informatie en veel administratief werk, terwijl de vraag blijft hoeveel van die informatie daadwerkelijk bruikbaar is. Dat onderwerp kwam in Boekarest nadrukkelijk terug.

Dat klinkt nog altijd als een probleem voor grote internationale adviespraktijken. Totdat hetzelfde mechanisme zich voordoet bij een rapportageplicht waarmee een kleinere ondernemer of diens adviseur wordt geconfronteerd. Complexiteit houdt zich namelijk slecht aan omzetcgrenzen.



Brede RB-delegatie

Vanwege verschillende bestuurs- en functiewisselingen was het RB in Boekarest ditmaal breder vertegenwoordigd dan gebruikelijk. Naast mijzelf bestond de delegatie uit voorzitter Vincent de Jong, algemeen directeur Bregje Mollee, fiscaal directeur Martijn Paping en diens voorganger Sylvester Schenk, Arjan Mulders vanuit de commissie Internationaal en oud-bestuurslid Willem Faassen.

Dat brede gezelschap had in een overgangsjaar een praktisch voordeel: verschillende onderdelen van het RB konden van dichtbij zien wat binnen CFE gebeurt en waar de aanknopingspunten voor onze eigen vereniging liggen. Het belang zit uiteraard niet in het aantal mensen dat wordt afgevaardigd, maar in wat met de opgedane kennis en contacten gebeurt. En daar ligt ook een opdracht voor het RB zelf.

Maar Pillar Two dan?

Toegegeven: niet alles wat binnen CFE wordt besproken, is even relevant voor de gemiddelde RB-praktijk. Pillar Two, de internationale minimumbelasting voor grote concerns, is daarvan een voor de hand liggend voorbeeld. Het heeft weinig zin te doen alsof een lokale bakker of een familiebedrijf met twintig werknemers daar volgende week een aangifte voor moet indienen. Maar dat hoeft ook niet om deelname aan CFE te rechtvaardigen. Een Europese beroepsorganisatie moet zich nu eenmaal bezighouden met onderwerpen die een belangrijk deel van haar achterban raken. Daar zitten grote ondernemingen bij. Voor het RB ligt de toegevoegde waarde vervolgens juist in het inbrengen en herkennen van een ander perspectief: dat van het mkb en van kleinere en middelgrote advieskantoren.

De principiële vragen achter zo'n grootbedrijvendossier zijn bovendien vaak breder toepasbaar. Hoeveel informatie mag de overheid vragen? Wanneer wegen compliancekosten nog op tegen de opbrengst? Hoe voorkom je dat meerdere regelingen dezelfde informatie vragen? Hoe zorg je ervoor dat Europese vereenvoudiging niet leidt tot 27 verschillende nationale varianten? En hoe voorkom je dat de techniek van een regeling zo ingewik-



keld wordt dat alleen organisaties met omvangrijke taxen IT-afdelingen haar nog behoorlijk kunnen uitvoeren? Voor een multinational is fiscale complexiteit duur. Voor een kleinere onderneming kan dezelfde complexiteit betekenen dat zij een activiteit simpelweg niet begint. Dat perspectief verdient een plek in het Europese debat.

AI in de praktijk

AI is geen grootbedrijvenonderwerp, en dat werd nog duidelijker tijdens het *Tax Technology Committee*. Wie bij internationale fiscaliteit vooral aan verdragen, *transfer pricing* en Europese richtlijnen denkt, zou deze commissie gemakkelijk kunnen onderschatten. De agenda laat echter zien hoe snel het vak verandert.

Onderwerpen waren onder meer *Tax Adviser 2030*, opleiding, AI-beleid, *compliance*, *crypto-assets*, de inzet van generatieve AI binnen belastingadvieskantoren en het gebruik van AI door belastingdiensten. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar wat technisch mogelijk is, maar ook naar governance, beroepsverantwoordelijkheid en de rechten van belastingplichtigen.

Juist hier is het onderscheid tussen grote en kleine kantoren relevant. Een groot kantoor kan een eigen IT-afdeling, dataspecialisten en een intern AI-beleid optuigen. Het gemiddelde RB-kantoor heeft die luxe niet. Daar zit de fiscalist soms zelf uit te zoeken welke AI-toepassing bruikbaar is, welke cliëntgegevens wel of niet mogen worden ingevoerd en hoe gecontroleerd moet worden of de uitkomst juridisch klopt.

Tijdens de bijeenkomst werd daarom niet uitsluitend gesproken over spectaculaire nieuwe technologie. Minstens zo interessant zijn veel praktischer vragen. Welke basiskennis moet een belastingadviseur over AI hebben? Hoe voorkomen we dat jonge professionals een overtuigend geformuleerd antwoord verwarren met een juist antwoord? Hoe combineer je eigen kantoorkennis met betrouwbare fiscale bronnen? En hoe blijf je in control wanneer steeds meer processen worden geautomatiseerd?

Een van de werkgroepen werkt bijvoorbeeld aan het verkleinen van de kenniskloof rondom AI. Daarbij werd gesproken over een begrippenkader waarmee adviseurs termen als RAG, *tokens* en hallucinaties beter kunnen

plaatsen. Ook kwam de vraag aan bod in hoeverre AI-kennis (verplicht?) onderdeel moet worden van permanente educatie. Dat is geen verre toekomstmuziek. Veel RB-leden gebruiken vandaag al generatieve AI, of krijgen cliënten tegenover zich die dat doen.

Technologie werkt twee kanten op

Net als adviseurs beschikken belastingdiensten over steeds meer data en analysemogelijkheden. Zelfs als het formeel misschien niet de bedoeling is zien we dat inspecteurs regelmatig op eigen houtje aan de slag gaan met AI-tools.

Binnen CFE wordt daarom ook gekeken naar de inzet van AI door belastingautoriteiten. Dat gaat al snel over wezenlijke vragen: welke data worden gebruikt, hoe vindt risicoselectie plaats, welke menselijke controle blijft noodzakelijk en wat betekent een geautomatiseerde analyse voor de rechtspositie van een belastingplichtige?

In Boekarest kwam dat onderwerp zowel bij het *Tax Technology Committee* als tijdens de discussies over DAC terug. De hoeveelheid informatie waarover belastingautoriteiten beschikken neemt sterk toe. Daarmee wordt de vraag hoe die informatie wordt gebruikt minstens zo belangrijk als de vraag welke gegevens nog extra moeten worden aangeleverd.

Dat is bij uitstek een onderwerp waarbij Europese kennisdeling nuttig is. Nederland is niet het enige land dat probeert belastingheffing verder te digitaliseren. Wanneer een andere belastingdienst al ervaring heeft opgedaan met een bepaalde vorm van geautomatiseerde controle, hoeft Nederland het wiel niet opnieuw uit te vinden. Omgekeerd kunnen problemen die elders ontstaan voor ons een vroege waarschuwing zijn. Voor een beroepsorganisatie is dat nuttige informatie. Niet omdat ieder buitenlands voorbeeld één-op-één naar Nederland kan worden vertaald, maar juist omdat de verschillen laten zien welke keuzes er mogelijk zijn.

New Tax Professionals

Het leren van andere landen kwam misschien nog wel het duidelijkst naar voren bij de bijeenkomst van de *New Tax Professionals*. Die naam doet vermoeden dat het voornamelijk over jonge fiscalisten gaat. Dat klopt, maar de agenda is breder dan dat (en de haren zijn soms grijzer dan de naam van de commissie doet vermoeden).

Naast Europese en internationale beleidsontwikkelingen stonden de vaardigheden van beginnende belastingprofessionals, actuele cliëntvragen, prijsstelling en business development op het programma. Dat laatste heeft weinig met EU-richtlijnen te maken. En precies daarom is het interessant.

Beroepsorganisaties in heel Europa worstelen met deels dezelfde vragen. Hoe leid je jonge belastingadviseurs op wanneer AI een deel van het traditionele juniorwerk kan overnemen? Welke kennis moet iemand nog zelf paraat hebben? Hoe houd je jonge professionals aan het vak verbonden? Hoe leren zij verschillende belastingmiddelen in één cliëntcasus met elkaar te verbinden in

plaats van een vraag geïsoleerd te beantwoorden?

Een belangrijk onderwerp in Boekarest was een vragenlijst waarmee de CFE in kaart wil brengen welke vaardigheden bij jonge professionals ontbreken. Daarbij ging het bijvoorbeeld om technische kennis, IT-vaardigheden en kritisch denken. Een terugkerende zorg in de discussie was dat een door AI geproduceerd antwoord gemakkelijk wordt geaccepteerd zonder terug te gaan naar de onderliggende wetgeving of bron.

Dat probleem herkend vermoedelijk menig Nederlands kantoor. De waarde van zo'n internationaal overleg is niet dat Nederland vervolgens het opleidingsmodel van Italië, Roemenië of Ierland kopieert. Interessanter is dat zichtbaar wordt welke oplossingen elders worden geprobeerd en welke problemen kennelijk niet uniek Nederlands zijn.

Soms haal je vooral een idee op

Dat brengt mij bij een minder tastbaar, maar belangrijk onderdeel van het CFE-lidmaatschap: het netwerk zelf. Belangenbehartiging wordt vaak voorgesteld als een organisatie die namens haar leden een brief naar Brussel stuurt. Dat gebeurt ook. Maar rondom zo'n formeel proces vindt veel informele kennisuitwisseling plaats. Hoe organiseert een andere beroepsorganisatie haar permanente educatie? Welke richtlijnen geeft zij haar leden voor AI-gebruik? Hoe betreft zij jonge leden bij het verenigingswerk? Hoe reageert zij op nieuwe beroepsregels? Tegen welke problemen lopen haar leden aan bij digitalisering? Welke contacten heeft zij met haar nationale belastingdienst?

Soms blijkt Nederland voorop te lopen. Soms niet. En soms hoeft een gesprek helemaal niet te resulteren in een Europees standpunt om nuttig te zijn. Een goed idee dat een beroepsorganisatie in een ander land al heeft uitgetoetst, kan voor het RB waardevoller zijn dan een pagina technisch commentaar op een richtlijn. Tijdens het *Technology Committee* werd bijvoorbeeld zelfs de gedachte besproken of een koepelorganisatie als CFE iets zou kunnen betekenen bij afspraken met grote technologieleveranciers, juist met het oog op kleinere kantoren. Dat was geen genomen besluit en moet ook niet als zodanig worden gelezen. Maar de gedachte illustreert wel wat kan gebeuren wanneer beroepsorganisaties hun schaal bundelen: een probleem dat voor één nationaal mkb-kantoor te groot is, kan op Europees niveau ineens een ander gesprek opleveren.

Selecteren en vertalen

Niet ieder CFE-document hoeft in de mailbox van ieder RB-lid terecht te komen. Waarschijnlijk zou niemand daar gelukkiger van worden. De toegevoegde waarde van een beroepsorganisatie zit ook in selectie. Voor een individueel RB-lid is het immers nauwelijks te doen om alle Europese fiscale ontwikkelingen, consultaties en discussies zelf te volgen. Welke ontwikkelingen zijn relevant? Welke kunnen op termijn de mkb-praktijk raken? Waar moet vanuit de Nederlandse mkb-praktijk tegenwicht worden geboden? En welke buitenlandse ervaringen



CFE New Tax Professionals Ad Hoc Committee Meeting op 27 maart 2025 in Brussel.

verdienen het om met onze leden te worden gedeeld? Daarmee loopt de informatiestroom in twee richtingen. Vanuit Nederland moeten ervaringen van RB-leden hun weg naar Europa kunnen vinden. Wanneer een Europese rapportageverplichting in de praktijk disproportioneel uitwerkt, moet dat niet alleen bij het koffieapparaat op kantoor worden geconstateerd. Via het RB kan dergelijke praktijkkennis onderdeel worden van een bredere Europese reactie.

Andersom moeten ontwikkelingen die binnen CFE worden gesignaleerd tijdig hun weg naar de leden vinden. Niet pas wanneer een nieuwe verplichting in werking treedt, maar wanneer het voor de adviseur nuttig wordt zich erop voor te bereiden. Daarbij kan het RB de veelheid aan Europese ontwikkelingen filteren en vertalen naar wat voor de dagelijkse mkb-praktijk daadwerkelijk van belang is.

Dat is waarschijnlijk de meest concrete manier waarop deelname aan CFE waarde heeft voor de mkb-praktijk: eerder zien wat eraan komt, invloed uitoefenen waar dat nog kan en leren van wat anderen al hebben geprobeerd.

Waarom we aan tafel zitten

Niet alles wat binnen CFE wordt besproken, is direct relevant voor iedere RB-adviseur. Dat hoeft ook niet. De waarde zit er juist in dat het RB vroeg ziet welke ontwikkelingen eraan komen, het mkb-perspectief kan inbrengen en kan leren van ervaringen in andere landen. Dat is uiteindelijk waarom deelname aan CFE van belang is. Niet om van ieder RB-lid een Europees fiscalist te maken, maar om ervoor te zorgen dat ook de belangen van de Nederlandse mkb-praktijk in Europa worden gehoord en dat relevante kennis vervolgens weer bij onze leden terechtkomt.

Noten

- 1 Zie Sylvester Schenk 'Founding father van de CFE' in Het Register 2021/6, p. 56-57.
- 2 <https://taxadviserseurope.org/about-us/members/>
- 3 <https://taxadviserseurope.org/about-us/technical-committees/>
- 4 <https://taxadviserseurope.org/project/pac-1-2026-on-the-eu-consultation-on-the-dac-recast/>

In Memoriam



Bij het afscheid van Arjan Knol (1970 – 2026)

Op 10 augustus 2026 overleed onze RB-collega en medewerker van Bureau Vaktechniek (BVT) Arjan Knol. Op 17 augustus vond de drukbezochte afscheidsbijeenkomst plaats, waarbij – naast onze voorzitter – uiteraard ook tal van collega's en oud-collega's aanwezig waren. Eerder (op 11 augustus 2026) verscheen er al een kort *in memoriam* op onze site. In dit artikel staan we nogmaals – iets uitgebreider dan in zo'n toch wat beknopt digitaal bericht – stil bij Arjan, als mens en als fiscalist.

Tekst Sylvester Schenk | fotografie Raphaël Drent

'Verdomme Kees, al weer een jaar vandaag. Dat jij begraven bent. Gek toch hoe vlug dat went. Want God je weet, ik mocht je erg graag' zong Frans Halsema al in 1971. En zo is het. Want het is haast niet te geloven dat – ten tijde van het schrijven van deze bijdrage – het alweer bijna twee maanden geleden is dat onze collega Arjan Knol na een ziekbed van minder dan een jaar op slechts 55-jarige leeftijd overleed.

Schaker

Het is bizar hoe weinig je soms weet van mensen met wie je haast dagelijks samenwerkt. Zo wist ik bijvoorbeeld niet dat Arjan een zeer fervent schaker was. Collega Maurice van den Dries wist het wel, en in zijn toespraak bij de uitvaart memoreerde hij het feit dat zeker de helft van Arjans boekenkast uit schaakboeken bestond. Als ik dat geweten had ik hem toch eens gevraagd wat hij geantwoord zou hebben op de schaakopening die ik zelf nog

wel eens gebruik i. b4. Voor de kenners en de liefhebbers; dat is de (overigens als dubieus bekendstaande) Orang Oetan-opening, vernoemd naar de mensaap Lucy in de Zoo van New York. Zowel de genoemde b-pion als de aap zijn – als het goed is - begaafde klimmers en klauteraars. Maar ik zal het nooit weten.

Familieman

Dat Arjan een fervent familieman was, wist ik dan weer wel. De foto's die tijdens de afscheidsdienst vertoond werden, lieten het meer dan duidelijk zien: een gelukkig (en vaak nog jong) gezin met kinderen tijdens tal van vakanties en andere gelukkige momenten in het leven. De foto's laten ook zien hoe pijnlijk en oneerlijk het leven kan zijn. We moeten ons er bij neerleggen, maar het laat je ook achter met een pijnlijk gevoel van onmacht. Onnodig te zeggen dat wij intens met zijn familie meeleven.

Arjan de fiscalist

Op Arjan zijn kwaliteiten en bijzonderheden als fiscalist werd al ingegaan in voornoemd in memoriam. Niet alleen veelzijdig, maar ook – en dat is bepaald niet algemeen onder juristen en fiscalisten – cijfermatig sterk.

Verder was Arjan – ik memoreerde het al eerder – altijd bereid tot het toesteken van een helpende hand. Zijn benoeming tot manager van ons Fiscale Kenniscentrum (FKC) en lid van het MT per 1 september 2025 was dan ook een logische stap. Het is achteraf bezien dan ook extra wrang dat deze benoeming haast op de dag samenviel met de eerste ziekteverschijnselen van wat later een dodelijke ziekte zou blijken te zijn.

Het past in het hiervoor geschetste beeld dat Arjan altijd zeer gestructureerd werkte. Zo had hij de gewoonte – overigens iets dat ik ook pas na zijn overlijden van de collega's te horen kreeg – om 's avonds altijd naar huis te gaan met een volledig lege mailbox. Iets dat hij zelfs een enkele collega aanleerde. Het is een manier van werken die ongetwijfeld velen van u zal aanspreken, al heb ik zelf deze strijd al lang opgegeven. Maar het was wel exemplarisch voor Arjan.

Arjan en box 3

In voornoemd *in memoriam* werd al stilgestaan bij de rol van Arjan in het welhaast eindeloos voortkabbelende box 3 dossier. Eerder kwalificeerde ik Arjan al als 'ons box 3 geweten'. Een nog steeds meer dan houdbare stelling. Want daar waar de meesten van ons zo'n 5 jaar na het uitkomen van het Kerstavondarrest wel zo'n beetje klaar zijn met box 3 bleef Arjan zich onvermoeibaar bezighouden met zowel de juridische ontwikkelingen nadien (denk aan de bekende D-Day arresten van – uiteraard – 6 juni) als de welhaast eindeloze organisatorische overleggen op dit gebied met de Belastingdienst, de andere koepelorganisaties en het ministerie van Financiën. In talloze cursussen (zowel intern als extern), artikelen en podcasts deelde hij zijn kennis op dit gebied in ruime mate. Hij wist zich daarmee zowel binnen als buiten onze organisatie groot respect te verwerven.

En één ding mag duidelijk zijn: het is er sinds Arjan zijn overlijden allemaal niet beter op geworden. Zelfs premier Jetten gaf recent aan dat hij begrijpt dat mensen de voortdurende onduidelijkheid en wijzigingen rond box 3 niet meer kunnen bijbenen. Daar zou Arjan vanzelfsprekend geen last van gehad hebben, maar zelfs bij hem zouden de recente ontwikkelingen tot een opgetrokken wenkbrauw hebben geleid. Boos heb ik hem overigens over heel dit fiscale (en politieke) circus nooit

zien worden, terwijl daar toch alle reden voor is. '*Nicht ärgern, nur wundern*' zeggen onze Oosterburen in zulke gevallen, en dat zou Arjan ongetwijfeld hebben beaamd. Wat niet wil zeggen dat hij er geen mening over zou hebben gehad.

Niet vergeten

Arjan was niet iemand die in het spotlicht wilde staan, of resultaten opeisten. Wel droeg hij met veel inzet bij aan vele resultaten van onze vereniging. Ik zou het daarom gepast vinden om in de (nabije) toekomst iets zouden kunnen organiseren te zijner gedachtenis. Dat zou een box 3 symposium voor onze leden kunnen zijn. Iets ludieker zou een RB schaaktoernooi – dat uiteraard zijn naam zou dragen – kunnen zijn.

Ik denk dat het van Arjan – bescheiden als hij was – allemaal niet hoeven zou hebben. En vergeten zullen we Arjan niet gauw, daarvoor was hij ons te dierbaar. Maar toch: de gedachte om (ooit) iets te doen om hem te gedenken, spreekt me zeer aan. Waarbij een RB-schaaktoernooi me leuker lijkt dan leuker dan een box 3 congres. We zullen zien of het er van gaat komen. We doen ons best.

Maar vooralsnog overheerst bij ons het verdriet over het verlies van een veel te jong overleden collega, wiens kwaliteiten hiervoor uitgebreid besproken werden. Wij wensen zijn nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van dit grote verlies.



Uw SBR-certificaat aanvragen duurt minder dan vijf minuten

Volledig online. Geen kantoorbezoek,
geen wachttijd. Direct actief.

Met een PKloverheid SBR-certificaat dient u financiële rapportages in bij de Belastingdienst, het CBS en de KVK via Digipoort. Zonder gedoe.

Bij Digidentity verloopt de aanvraag volledig online. Identificeer uzelf op afstand met uw telefoon en identiteitsdocument, en uw certificaat is actief binnen enkele minuten zonder gedoe. Geen wachttijd, geen afspraak, geen verborgen kosten.

Compatibel met Exact, AFAS, Twinfield, Fiscaal Online, Nextens en andere bekende boekhoudpakketten. Digidentity is een erkende certificatie dienstverlener binnen het PKloverheid-stelsel, waarop Logius toezicht houdt.



Start uw
registratie



Recensie FiscaBabbels

Wanneer belastingrecht een doolhof wordt



Voor deze editie luisterden wij naar seizoen 5, aflevering 7 en 8 van FiscaBabbels. De afleveringen vormen samen een interessante en kritische blik op de manier waarop het Nederlandse belastingstelsel zich ontwikkelt.



Recensenten:
Jay Brands en
Mara Heezen

De afleveringen behandelen uiteenlopende onderwerpen van box 3 en de hypotheekrenteaftrek tot economische eigendom, procedurele rechten en recente rechtspraak. Toch ontstaat tijdens het luisteren al snel een duidelijke rode draad: het Nederlandse belastingstelsel wordt steeds complexer, terwijl belastingplichtigen juist behoefte hebben aan eenvoud en duidelijkheid.

Zoals vaker bij FiscaBabbels staat box 3 centraal. De discussie over het fictieve rendement, het rechtsherstel en de overstap naar een systeem op basis van werkelijk rendement laat volgens de podcastmakers zien hoe lastig het is om een stelsel te ontwerpen dat zowel eerlijk als uitvoerbaar is. Wat op papier een eenvoudige gedachte lijkt, blijkt in de praktijk een juridisch mijnenveld. Daarbij plaatsen zij kritische kanttekeningen bij de vermogensaanwasbelasting. Als dit werkelijk de ideale oplossing zou zijn, waarom wordt deze systematiek dan niet op grotere schaal toegepast in andere landen?

Niet uitsluitend fiscaal

Een sterk punt van de podcast is dat fiscale vraagstukken niet uitsluitend technisch worden benaderd. Fiscalisten Fischer en Nieuwenhuizen kijken nadrukkelijk naar rechtvaardigheid, uitvoerbaarheid en de gevolgen voor burgers en ondernemers. Daarbij wordt niet alleen gewezen naar de Belastingdienst of de belastingplichtige. Veel problemen lijken voort te komen uit wetgeving die in theorie logisch oogt, maar in de praktijk lastig uitvoerbaar blijkt.

Daarmee komt een tweede belangrijk thema naar voren: de steeds grotere rol van de rechter. Bij verschillende onderwerpen blijkt dat de uiteindelijke betekenis van fiscale regels niet uitsluitend uit de wet zelf kan worden afgeleid. Rechterlijke uitspraken bepalen steeds vaker waar de grenzen liggen. Dat geldt bijvoorbeeld voor box 3, maar ook voor onderwerpen als kwade trouw, economische eigendom en de eisen die aan een uitspraak op bezwaar worden gesteld.

Procedurele aspecten

De aandacht voor procedurele aspecten maakt de afleveringen bovendien relevant voor de dagelijkse advies-

praktijk. Niet alleen de inhoudelijke fiscale positie telt, maar ook de vraag of iemand tijdig bezwaar heeft gemaakt, voldoende bewijs kan leveren en de juiste procedure heeft gevolgd. De podcast laat daarmee goed zien dat belastingrecht niet alleen draait om de hoogte van de belastingaanslag, maar ook om rechtsbescherming en bewijsvoering.

Wat uiteindelijk het meest blijft hangen, is de paradox die in beide afleveringen naar voren komt: hoe meer de wetgever probeert fiscale regels rechtvaardig en nauwkeurig vorm te geven, hoe ingewikkelder het stelsel lijkt te worden. Iedere nieuwe regeling roept weer nieuwe uitzonderingen, discussies en rechtspraak op. FiscaBabbels maakt deze ontwikkeling op een toegankelijke en soms prikkelende manier inzichtelijk.

Presentatie

De presentatie van de podcast laat nog wel te wensen over. Beide afleveringen kennen een wat rommelige start en behandelen veel onderwerpen in korte tijd, waardoor niet ieder thema de verdieping krijgt die het verdient. Het samenspel tussen beide podcastmakers werkt daarentegen goed.

Voor wie geïnteresseerd is in fiscaliteit, recht en de werking van de overheid zijn aflevering 7 en 8 van seizoen 5 zeker de moeite waard. De afleveringen zijn inhoudelijk stevig, maar geven vooral stof tot nadenken over de vraag of ons belastingstelsel niet te ingewikkeld is geworden. Een kritische, inhoudelijke en vooral leerzame podcast die laat zien dat eenvoud in het belastingrecht misschien wel het moeilijkste doel van allemaal is.



eindoordeel:

★★★★☆



Podcastmakers Wilbert Nieuwenhuizen en René Fischer

EPN/Grotius specialisatieopleiding Estate planning

In **maart 2027** biedt Grotius Academie in samenwerking met de EPN de specialisatieopleiding Estate planning aan.

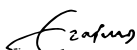
De opleiding belicht op geïntegreerde wijze, vanuit nationaal, internationaal, civiel- én fiscaalrechtelijk perspectief, alle aspecten van estate planning en biedt estate planners wezenlijke verdieping van kennis van en inzicht in het rechtsgebied.

Meer informatie en aanmelden?

Kijk op: www.grotiusacademie.nl/estateplanning



rijksuniversiteit
 groningen



Maastricht University

TILBURG UNIVERSITY
Understanding Society



UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM



Universiteit Leiden

Radboud Universiteit



Grotius Academie | Postbus 10520 | 6500 MB Nijmegen | T 024 - 361 24 92 | E grotius@cpo.ru.nl | www.grotiusacademie.nl

ALS BELASTINGADVISEUR JE VAK VERBREDEN?

Ontdek wat Financiële Planning en het keurmerk CFP® je kunnen brengen als toevoeging op je RB-registratie.

SCAN DE QR-CODE EN MAAK DIE STAP



Gecertificeerd
Financieel Planners

Jurisprudentie en wetgeving

INKOMSTENBELASTING

- 2026-052 Partners mochten onderlinge verdeling herzien bij navordering 41
- 2026-053 Heffing over fictief voordeel bij excessief lenen niet in strijd met EVRM 41
- 2026-054 Duits pensioen slechts belast voor zover premies in Duitsland aftrekbaar waren geweest 42

VENNOOTSCHAPSBELASTING

- 2026-055 Dividendvordering in vreemde valuta mocht tegen maandslotkoers worden gewaardeerd 42

ERF- EN SCHENKBELASTING

- 2026-056 Vrijval lijfrenteverplichting leidde tot fictieve verkrijging voor erfbelasting 42
- 2026-057 Belastingrente erfbelasting verviel wegens onduidelijke informatie over BSN-eis 43

OVERDRACHTSBELASTING

- 2026-058 Samenloopvrijstelling niet van toepassing; btw-status verkoper stond onherroepelijk vast 43
- 2026-059 Bedrijfsopvolgingsvrijstelling OVB gold ook voor schenking van certificaten van aandelen 43

FORMEEL

- 2026-060 Bevoegdheid inspecteur om informatie op te vragen was niet territoriaal begrensd 44
- 2026-061 Nalaten behandelvoornemen in te voeren: kenbare fout die navordering rechtvaardigt 44
- 2026-062 Geen onderzoeksplicht inspecteur bij uitblijven spontane aangifte 45

INKOMSTENBELASTING

2026-052 Partners mochten onderlinge verdeling herzien bij navordering

Een vrouw en haar echtgenoot betaalden in 2018 op hun eigenwoningsschuld € 6.630 aan rente. De echtgenoot overleed in 2019. De inspecteur legde over 2018 aanslagen IB op conform de aangiften, met daarin € 11.256 negatieve belastbare inkomsten uit eigen woning. Hiervan rekende hij overeenkomstig de keuze in de aangiften 26,65% aan de vrouw toe en 73,35% aan de echtgenoot. Deze aanslagen werden onherroepelijk. De vrouw en de erven dienden in juni 2020 herziene aangiften in met een totaalbedrag van € 4.964 negatieve belastbare inkomsten uit eigen woning. Daarbij wijzigden zij de onderlinge verhouding in 57,62% voor de vrouw en 42,38% voor de echtgenoot. De inspecteur legde navorderingsaanslagen op aan beiden. Daarbij ging hij uit van het bedrag van € 4.964, maar weigerde de wijziging van de onderlinge verhouding. De vrouw ging in beroep. Rechtbank Gelderland stelde haar in het ongelijk, maar hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat de vrouw en de erven op grond van artikel 2.17, lid 4, Wet IB 2001 de eerder gekozen onderlinge verhouding mochten wijzigen, omdat de navorderingsaanslagen van de vrouw en haar echtgenoot nog niet onherroepelijk vaststonden. De staatssecretaris ging in cassatie. De Hoge Raad was het niet eens met de staatssecretaris dat de in artikel 2.17, lid 4, Wet IB 2001 voorziene mogelijkheid tot wijziging van de onderlinge verdeling tussen partners in geval van navordering alleen betrekking kon hebben op het inkomensbestanddeel waarop de navorderingsaanslag betrekking had, en daarom niet gold voor inkomensbestanddelen die al waren betrokken in een onherroepelijk vaststaande aanslag. Dat belastingplichtigen volgens de staatssecretaris een gewijzigde aangifte konden indienen waarmee zij een navordering konden bewerkstelligen en daardoor de gehele verdeling van de gemeenschappelijke inkomensbestanddelen zouden kunnen herzien - en mogelijk alsnog rechtsherstel zouden kunnen krijgen voor de box 3-heffing bij ten tijde van het Kerstarrest al onherroepelijk vaststaande aanslagen - was geen aanleiding om artikel 2.17, lid 4, Wet IB 2001 anders uit te leggen. Die consequentie zou zich alleen kunnen voordoen in gevallen waarin de

gewijzigde aangifte de conclusie rechtvaardigde dat, ook met inachtneming van het vereiste rechtsherstel in box 3, te weinig IB was geheven en daarom mocht worden nagevorderd. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep ongegrond.

■ Hoge Raad 17 juli 2026, nr. 24/01208, ECLI:NL:HR:2026:1288

2026-053 Heffing over fictief voordeel bij excessief lenen niet in strijd met EVRM

Een aanmerkelijkbelanghouder hield alle aandelen in een bv. Zijn rekening-courantschuld aan de bv was ultimo 2023 opgelopen tot € 786.278. Hij rekende in zijn aangifte IB 2023 het fictief regulier voordeel van € 86.278 (het bedrag boven het maximumbedrag van € 700.000) deels aan zichzelf toe en deels aan zijn partner. De inspecteur legde de aanslag conform de aangifte op. De aanmerkelijkbelanghouder ging in beroep en stelde dat de heffing op stelselniveau in strijd was met artikel 1 EP EVRM en met de artikelen 6, 7 en 14 EVRM. Rechtbank Den Haag besliste dat de heffing een gerechtvaardigde inbreuk vormde op het recht op ongestoord genot van eigendom. De inbreuk was 'lawful' omdat de heffing een basis had in de Wet IB 2001, die voldoende toegankelijk, precies en voorzienbaar was. De heffing diende een legitiem doel, namelijk het voorkomen van uitstel en afstel van belastingheffing door aanmerkelijkbelanghouders. Ook was sprake van een 'fair balance'. De rechtbank verwierp de stelling dat artikel 14 EVRM werd geschonden doordat de wetgever geen onderscheid maakte tussen zakelijke en onzakelijke leningen. Het doel van de wet was het tegengaan van belastinguitstel, waarbij relevant was dat de aanmerkelijkbelanghouder over het geleende bedrag had beschikt en niet of de lening zakelijk was. De heffing was ook niet disproportioneel. Aanmerkelijkbelanghouders hadden vijf jaar de tijd gekregen om te anticiperen op de nieuwe wetgeving, de eigenwoningsschuld was in beginsel uitgezonderd, bij terugbetaling werd negatief regulier voordeel in aanmerking genomen en de drempel was € 200.000 hoger vastgesteld dan oorspronkelijk beoogd. De schuld was bovendien pas in 2023 boven de drempel gestegen, zodat van materieel terugwerken de kracht geen sprake was. Anders dan bij de box 3-heffing werden hier uitsluitend gelden belast waarover de aanmerkelijkbelanghouder daadwerkelijk had beschikt, zodat geen strijd met het draag-

krachtbeginsel bestond. De artikelen 6 en 7 EVRM waren niet van toepassing, omdat de heffing geen 'criminal charge' vormde. De rechtbank verklaarde het beroep ongegrond. (De Rechtbank besliste op dezelfde dag in gelijke zin in een procedure van de partner en in drie soortgelijke procedures.)

■ *Rechtbank Den Haag 2 juli 2026, nr. SGR 25/7967, SGR 25/7966, SGR 25/7007, SGR 25/7004 en SGR 25/3581, ECLI:NL:RBDHA:2026:18507, ECLI:NL:RBDHA:2026:18509, ECLI:NL:RBDHA:2026:18511, ECLI:NL:RBDHA:2026:18508 en ECLI:NL:RBDHA:2026:18512*

2026-054 Duits pensioen slechts belast voor zover premies in Duitsland aftrekbaar waren geweest

Een belastingplichtige woonde en werkte van 1980 tot 1997 in Duitsland en was in die periode verplicht verzekerd op grond van de Deutsche Rentenversicherung. In 2018 woonde hij in Nederland en ontving hij ouderdomsuitkeringen uit het Duitse pensioen. Van de premies die hij destijds had betaald, was 45% aftrekbaar geweest voor de Duitse loon- en inkomstenbelasting. De inspecteur belastte het volledige bedrag van de uitkeringen. De belastingplichtige stelde dat slechts 45% van de uitkeringen belastbaar was, omdat ook maar 45% van de premies destijds aftrekbaar was geweest. Rechtbank Noord-Nederland en hof Arnhem-Leeuwarden stelden hem in het gelijk. De staatssecretaris ging in cassatie en stelde dat de uitkeringen op grond van artikel 3.81 Wet IB 2001 volledig belast waren als loon uit vroegere dienstbetrekking. Hij verwees naar een arrest van 19 juli 1994 (ECLI:NL:HR:1994:ZC5719) waarin de Hoge Raad had beslist dat uitkeringen van het Duitse pensioen voor het volledige bedrag belast waren.

De Hoge Raad verwierp de stelling van de staatssecretaris. Artikel 3.82, letter b, Wet IB 2001 bepaalde dat uitkeringen op grond van een buitenlandse pensioenregeling tot het loon werden gerekend, behoudens voor zover aannemelijk was dat over de aanspraken al een met de Nederlandse loon- of inkomstenbelasting vergelijkbare heffing had plaatsgevonden. Deze bepaling vormde een bijzondere regeling ten opzichte van het algemene loonbegrip van artikel 3.81 Wet IB 2001. Aan toepassing van dat artikel werd daarom niet toegekomen. Het arrest uit 1994 had betrekking op een jaar waarin artikel 3.82 nog niet gold en was dus niet relevant. De Hoge Raad verwierp ook het subsidiaire standpunt van de staatssecretaris dat de uitkeringen als periodieke publiekrechtelijke uitkeringen volledig belast waren op grond van artikel 3.100 Wet IB 2001. Het hof was op grond van een niet-onbegrijpelijke uitleg van de stellingen van partijen ervan uitgegaan dat niet in geschil was dat het Duitse pensioen kwalificeerde als een pensioenregeling in de zin van artikel 1.7, lid 2, letter c, Wet IB 2001. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep van de staatssecretaris ongegrond.

■ *Hoge Raad 19 juni 2026, nr. 22/04928, ECLI:NL:HR:2026:961*

VENNOOTSCHAPSBELASTING

2026-055 Dividendvordering in vreemde valuta mocht tegen maandslotkoers worden gewaardeerd

Een bv vormde de Nederlandse tak van een beursgenoteerd logistiek concern en hield belangen in meer dan 200 dochtermaatschappijen. Een Chinese dochtermaatschappij declareerde in augustus

2015 een dividend in Chinese yuan, dat in november 2015 in twee tranches werd uitbetaald. Conform de interne concernvoorschriften en een In-House-Bank-Agreement waardeerde de bv de dividendvordering en de ontvangsten tegen de slotkoers van de maand voorafgaand aan de transactie. Dit resulteerde in een koersverlies van circa € 2,4 mln. De inspecteur legde navorderingsaanslagen Vpb op over 2015 en 2016 en corrigeerde de belastbare winst met ruim € 7,4 mln. Hij stelde dat de dagkoers moest worden gehanteerd, wat tot een positief koersresultaat leidde. De bv stelde dat zij gebonden was aan de concernboekhoudrichtlijnen en de In-House-Bank-Agreement, en dat het gehanteerde systeem in overeenstemming was met goed koopmansgebruik.

Rechtbank Noord-Holland besliste dat het waarderingssysteem in overeenstemming was met goed koopmansgebruik. De bv had volgens de rechtbank valide bedrijfseconomische redenen voor het systeem. Het concentreerde valutarisico's bij de inhouse bank en bevorderde de aansluiting tussen de administraties van concernonderdelen. Bedrijfseconomische inzichten en de civielrechtelijke werkelijkheid waren leidend, zolang geen strijd ontstond met een uitdrukkelijk wettelijk voorschrift. Het systeem kwam niet in strijd met de deelnemingsvrijstelling of het totaalwinstbeginsel, omdat de bv niet meer vrijgesteld dividend had ontvangen dan het in haar aangifte verantwoorde bedrag. De rechtbank was het niet eens met de inspecteur dat de In-House-Bank-Agreement onzakelijk was. De inspecteur had onvoldoende onderbouwd dat de bv zich structureel winst liet ontgaan. Het systeem was neutraal geformuleerd en kon afhankelijk van de koersontwikkeling zowel winst als verlies opleveren. De bv paste het systeem bestendig toe, onafhankelijk van de vermoedelijke uitkomst, en het beantwoordde aan het realiteits- en eenvoudsbeginnsel. De rechtbank vernietigde de navorderingsaanslagen.

■ *Rechtbank Noord-Holland 15 april 2026, nr. HAA 24/5038 en HAA 24/5040, ECLI:NL:RBNHO:2026:4173*

ERF- EN SCHENKBELASTING

2026-056 Vrijval lijfrente-verplichting leidde tot fictieve verkrijging voor erfbelasting

Twee zussen bezaten elk via hun eigen holding certificaten van aandelen in een bv. Op de balans van deze bv stond een lijfrenteverplichting die oorspronkelijk was toegekend aan een voormalige aandeelhouder en na diens overlijden was overgegaan op zijn echtgenote. De zussen waren nichten in de derde graad van deze aandeelhouder. De lijfrenteverplichting was destijds toegekend als onderdeel van een aandelentransactie. Na het overlijden van de echtgenote in 2022 verviel de lijfrenteverplichting en stegen de aandelen in waarde. De inspecteur legde aan beide zussen een aanslag erfbelasting op over een fictieve verkrijging van elk € 143.335 op grond van artikel 13a SW. De zussen stelden dat de waardestijging niet door het overlijden was veroorzaakt, maar door de voorwaarden die bij het aangaan van de koopovereenkomst waren overeengekomen. Het overlijden vormde volgens hen slechts de aanleiding, niet de oorzaak. Verder stelden zij dat artikel 13a SW niet was bedoeld voor situaties zonder misbruik of bevoordeling. De erflaatster had langer geleefd dan verwacht en het totaal aan uitkeringen was hoger dan de oorspronkelijke koop prijs. Tot slot stelden zij dat de beperking tot een familiekring in strijd was met artikel 1 EP EVRM en artikel 14 EVRM.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant besliste dat artikel 13a SW terecht was toegepast. Uit de parlementaire geschiedenis bleek dat de bepaling ook zag op het vervallen van lijfrenteverplichtingen. Dat het vervallen voortvloeide uit eerder overeengekomen voorwaarden, stond er niet aan in de weg dat de waardestijging werd aangemerkt als een waardestijging door het overlijden. De wetgever had uitdrukkelijk opgemerkt dat artikel 13a SW niet uitsluitend zag op misbruiksituaties. De rechtbank kon de wet niet op innerlijke waarde of billijkheid beoordelen en kon een wet in formele zin niet toetsen aan het evenredigheidsbeginsel. De rechtbank verwierp ook het beroep op het EVRM omdat de beperking tot de in artikel 13a SW genoemde familiekring niet evident van redelijke grond was ontbloot. De rechtbank verklaarde beide beroepen ongegrond.

■ *Rechtbank Zeeland-West-Brabant 18 juni 2026, nr. 25/1996, ECLI:NL:RBZWB:2026:5371 en nr. 25/1997, ECLI:NL:RBZWB:2026:5372*

2026-057 Belastingrente erfbelasting verviel wegens onduidelijke informatie over BSN-eis

Een vrouw woonde in Nieuw-Zeeland en was een van 30 erfgenamen van een in december 2022 overleden erflaatster. Haar belaste verkrijging bedroeg € 602.821. Omdat zij niet over een BSN beschikte, nam de executeur contact op met de inspecteur over de wijze waarop een BSN kon worden verkregen. Daarvoor bleek een woonplaatsverklaring van de Nederlandse ambassade nodig. Na afgifte daarvan werd het BSN in augustus 2023 toegekend. De executeur had inmiddels uitstel voor de aangifte verkregen tot 1 november 2023. De aangifte, die al in mei 2023 gereed was, werd op 10 oktober 2023 ingediend. De inspecteur bracht € 7.089 belastingrente in rekening over de periode vanaf acht maanden na het overlijden. De erfgename maakte bezwaar en voerde aan dat het verstrijken van de aangiftetermijn te wijten was aan de lange duur van de BSN-procedure. De executeur had meerdere keren contact gezocht met de Belastingdienst en gevraagd naar een alternatief, maar kreeg dat niet. Pas in de vooraankondiging van de uitspraak op bezwaar werd gewezen op de mogelijkheid om zonder BSN een voorlopige aanslag aan te vragen. De inspecteur wees het bezwaar af.

Rechtbank Den Haag stelde voorop dat de belastingrente in beginsel terecht in rekening was gebracht, omdat de aangifte meer dan acht maanden na het overlijden was ontvangen. Onder bijzondere omstandigheden konden de algemene beginselen van behoorlijk bestuur echter meebrengen dat geen belastingrente in rekening mocht worden gebracht. De rechtbank besliste dat daarvan hier sprake was. De erfgename was er door toedoen van de inspecteur steeds van uitgegaan dat pas aangifte kon worden gedaan nadat zij een BSN had. De website-informatie wees daarop en via de Belasting-telefoon werd geen alternatief geboden. Digitaal gaf het aangiftesysteem bovendien een foutmelding zonder geldig BSN. Pas in het verweerschrift nam de inspecteur het standpunt in dat een papieren aangifte zonder BSN wél mogelijk was. Zo'n papieren aangifte werd volgens de inspecteur echter ontmoedigd omdat het veel handmatig werk opleverde. Ter zitting verklaarde hij dat als de erfgename binnen acht maanden na overlijden op papier aangifte had gedaan zonder BSN, er geen belastingrente in rekening zou zijn gebracht. De rechtbank vond dat de erfgename voortvarend was geweest en geen financieel nadeel behoorde te lijden doordat zij zich had gehouden aan het door de inspecteur gewenste gedrag. De rechtbank verklaarde het beroep gegrond en vernietigde de rentebesikking.

■ *Rechtbank Den Haag 22 april 2026, nr. SGR 24/8662, ECLI:NL:RBDHA:2026:15688*

OVERDRACHTSBELASTING

2026-058 Samenloopvrijstelling niet van toepassing; btw-status verkoper stond onherroepelijk vast

Een bv sloot in 2007 met een kerkgenootschap een overeenkomst over de levering van een perceel grond. Het kerkgenootschap wilde een nieuwe kerk bouwen en financierde dat deels door verkoop van grond voor appartementen. De levering aan de bv werd uitgesteld, maar de bouw van de nieuwe kerk ging door. In 2011 brandde de oude kerk af. Het kerkgenootschap liet de resterende opstallen verwijderen en het perceel bouwrijp maken. In april 2017 werd het perceel geleverd. Het kerkgenootschap voldeed € 336.000 btw door storting bij de notaris en verzocht de inspecteur om een naheffingsaanslag btw op te leggen, stellende dat zij als btw-ondernemer had gehandeld. De inspecteur wees dit af. Na een verzoek van het kerkgenootschap legde de inspecteur vervolgens een naheffingsaanslag btw op grond van artikel 37 Wet OB op, maar vernietigde deze weer na bezwaar omdat geen factuur was uitgereikt. Het kerkgenootschap stelde tegen die vernietiging geen beroep in. De inspecteur legde de bv een naheffingsaanslag overdrachtsbelasting op. De bv ging in beroep en stelde dat de samenloopvrijstelling van artikel 15, lid 1, letter a, WBR van toepassing was omdat het kerkgenootschap als btw-ondernemer had gehandeld. Rechtbank Den Haag stelde de bv in het gelijk.

Hof Den Haag besliste dat de bv in de procedure over de overdrachtsbelasting niet de vraag aan de orde kon stellen of het kerkgenootschap als ondernemer voor de btw was aan te merken. In de bezwaarprocedure had de inspecteur beslist dat het kerkgenootschap ter zake van de levering niet als ondernemer voor de btw had gehandeld en daarom geen btw verschuldigd was over de levering. Deze beslissing was onherroepelijk geworden omdat het kerkgenootschap geen beroep had ingesteld. Het kerkgenootschap had het ondernemerschap ook niet op een andere wijze aan de orde gesteld, bijvoorbeeld door btw over de met de levering verband houdende kosten in aftrek te brengen en tegen een weigering van die aftrek een bezwaar- en beroepsprocedure te starten. Aangezien onherroepelijk vaststond dat het kerkgenootschap ten tijde van de levering geen ondernemer was voor de btw, was niet voldaan aan de voorwaarden voor de samenloopvrijstelling. Dat de bv belang had bij de uitkomst van de btw-procedure over de status van het kerkgenootschap, bracht niet mee dat zij die vraag in de ovb-procedure kon opwerpen. Het Hof verklaarde het hoger beroep van de inspecteur gegrond en liet de naheffingsaanslag in stand.

Hof Den Haag 10 juni 2026, nr. 25/114, ECLI:NL:GHDHA:2026:2237

2026-059 Bedrijfsopvolgingsvrijstelling OVB gold ook voor schenking van certificaten van aandelen

Een vader bracht in 2012 alle aandelen in een bv in bij een stichting administratiekantoor tegen uitreiking van certificaten van aandelen. De bv exploiteerde vastgoed via deelnemingen. De aandelen waren aan te merken als fictieve onroerende zaken in de zin van artikel 4 WBR. De zoon was bestuurder van de bv. In 2017 schonk de vader de certificaten aan de zoon. In de aangifte overdrachtsbelasting deden zij een beroep op de bedrijfsopvolgingsvrijstelling van

artikel 15, lid 1, onderdeel b, WBR. De inspecteur legde een naheffingsaanslag op omdat de vrijstelling volgens hem niet gold voor de verkrijging van certificaten van aandelen. De zoon ging in beroep. Rechtbank Noord-Holland stelde vast dat als de zoon bij schenking de aandelen zelf had verkregen, de vrijstelling van toepassing was geweest. De rechtbank besliste dat de vrijstelling daarom ook gold voor de verkrijging van de certificaten. De vrijstelling was wel alleen van toepassing voor zover sprake was van onroerende zaken die dienstbaar waren aan een materiële onderneming. Dat betekende dat de vrijstelling gold voor 50% van de waarde. De rechtbank verminderde de naheffingsaanslag tot € 1.786.392. De inspecteur ging in hoger beroep.

Hof Amsterdam bevestigde de uitspraak van de rechtbank. Dat de zoon certificaten had verkregen en niet de aandelen zelf, en dus niet de volledige zeggenschap, vormde geen beletsel voor toepassing van de vrijstelling. Uit de doorkijkarresten van de Hoge Raad volgde dat voor vrijstellingen in de overdrachtsbelasting niet beslissend was of een 'echte' onroerende zaak werd verkregen of aandelen in een onroerendezaaklichaam. De fictie van artikel 4 WBR strekte alleen tot het voorkomen van ontwijking door het tussenschuiven van rechtspersonen. Uit artikel 15, lid 1, onderdeel b, WBR en de wetsgeschiedenis volgde geen eis dat na de verkrijging de volledige zeggenschap over de onderneming bij de verkrijger moest liggen. Ook de arresten van de Hoge Raad van 30 november 2018 hielden zo'n vereiste niet in. Het Hof wees er verder op dat certificaten onder omstandigheden met aandelen werden vereenzelvigd als het economische belang bij de aandelen bij de certificaathouder berustte. De strekking van de bedrijfsopvolgingsvrijstelling dwong niet tot een andere benadering.

Hof Amsterdam 28 mei 2026, nr. 25/00677, ECLI:NL:GHAMS:2026:1492

FORMEEL

2026-060 Bevoegdheid inspecteur om informatie op te vragen was niet territoriaal begrensd

Een vrouw en haar partner woonden tot eind september 2013 in Nederland. Vanaf 1 september 2013 huurden zij een woning op Jersey. Op 14 oktober 2013 schreven zij zich met hun twee kinderen uit in Nederland en lieten zich inschrijven in Jersey. De inspecteur vroeg aan de vrouw met een beroep op artikel 47 AWR informatie met het oog op de heffing van IB voor de jaren 2008 tot en met 2014. De informatie die zij verstrekke vond de inspecteur niet toereikend. Daarom gaf hij in november 2016 informatiebeschikkingen. Daarna, op 14 maart 2017, vroeg de inspecteur op grond van artikel 4 van het Verdrag met Jersey inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingzaken (de Tax Information Exchange Agreement; TIEA) bij de bevoegde autoriteiten van Jersey informatie op over de vrouw, haar partner en een vennootschap waarvan zij samen enig aandeelhouder waren. Hof Den Bosch besliste dat Rechtbank Zeeland-West-Brabant het beroep tegen de informatiebeschikkingen voor 2008, 2009, 2011 en 2012 terecht niet-ontvankelijk had verklaard, omdat het belang daarbij was ontvallen als gevolg van de over die jaren inmiddels opgelegde navorderingsaanslagen. De informatiebeschikkingen voor 2010, 2013 en 2014 waren volgens het Hof terecht gegeven. Artikel 47 AWR was niet territoriaal begrensd. De informatiebeschikkingen waren ook niet in strijd met de TIEA gegeven. De vrouw ging in cassatie.

De Hoge Raad besliste dat de in artikel 47 AWR neergelegde bevoegdheid van de inspecteur om informatie die voor de belastingheffing van belang zou kunnen zijn op te vragen, niet territoriaal was begrensd. Verder was de Hoge Raad het met het Hof eens dat artikel 4 van de TIEA niet meebracht dat de inspecteur de door hem gewenste informatie eerst had moeten opvragen bij de autoriteiten van Jersey alvorens van zijn bevoegdheden op grond van artikel 47 AWR gebruik te maken om die informatie te verkrijgen. Er bestond geen op territorialiteit gebaseerd beginsel dat zich hiertegen verzette. De Hoge Raad verklaarde het cassatieberoep ongegrond. Hij besliste in gelijke zin in de zaken van de partner en de vennootschap.

■ *Hoge Raad 10 juli 2026, nr. 25/00129, 25/00131 en 25/00132, ECLI:NL:HR:2026:1016, ECLI:NL:HR:2026:1234 en ECLI:NL:HR:2026:1123*

2026-061 Nalaten behandelloornemen in te voeren: kenbare fout die navordering rechtvaardigt

Een aanmerkelijkbelanghouder verkocht in 2016 zijn aandelen in een holding voor € 604.000. De koper bleef de koopprijs schuldig. De inspecteur ging in september 2018 akkoord met een voorstel van de gemachtigde om het vervreemdingsvoordeel vast te stellen op € 501.000. De gemachtigde had daarbij voorgesteld om geen vergrijpboete op te leggen omdat de aanmerkelijkbelanghouder in verband met onzekerheid over de hoogte van de vervreemdingswinst nog geen aangifte had gedaan. Deze aangifte zou alsnog worden ingediend zodra zekerheid bestond over de hoogte van de vervreemdingswinst. Toen de aangifte uitbleef, legde de inspecteur in januari 2019 een ambtshalve aanslag IB 2016 op. Daarbij werd echter geen vervreemdingsvoordeel in aanmerking genomen. De aanslagregellend ambtenaar had nagelaten een behandelloornemen op te nemen in het computersysteem van de Belastingdienst, waaruit zou blijken dat bij het opleggen van de primitieve aanslag rekening moest worden gehouden met een inkomen uit aanmerkelijk belang van € 501.000. In juni 2020 legde de inspecteur een navorderingsaanslag op. De aanmerkelijkbelanghouder ging in beroep. Hof Den Haag handhaafde de navorderingsaanslag, maar was het niet met de inspecteur eens dat sprake was van een kenbare fout als bedoeld in artikel 16, lid 2, onderdeel c, AWR. De inspecteur had volgens het Hof bij het vaststellen van de primitieve aanslag een fout gemaakt als gevolg van een verwijtbaar onjuist inzicht in de feiten. De inspecteur kon volgens het Hof toch navorderen omdat de aanmerkelijkbelanghouder te kwader trouw was geweest. De aanmerkelijkbelanghouder ging in cassatie. De staatssecretaris stelde incidenteel cassatieberoep in.

De Hoge Raad besliste dat het nalaten van de aanslagregellend ambtenaar om een behandelloornemen op te nemen in het computersysteem, was aan te merken als een fout in de ruime en neutrale zin die aan dat begrip toekwam in artikel 16, lid 2, letter c, AWR. Dit nalaten kon niet worden aangemerkt als een verzuim dat voortvloeide uit een verwijtbaar onjuist inzicht van de inspecteur in de feiten die bepalend waren voor de belastingschuld. Bepalend voor de aanwezigheid van deze fout was het moment waarop het geautomatiseerde proces van het opleggen van de primitieve aanslag niet was gestopt. Dan was niet van belang dat bij het vaststellen van die aanslag geen kennis was genomen van de akkoordverklaring van de inspecteur met betrekking tot de hoogte van het vervreemdingsvoordeel. Dat bij het opleggen van de primitieve aanslag geen rekening was gehouden met dat resultaat, was het gevolg van de

hiervoor bedoelde fout. De primitieve aanslag was dus tot een te laag bedrag vastgesteld als gevolg van een fout in de zin van artikel 16, lid 2, letter c, AWR die navordering rechtvaardigde. De Hoge Raad liet de stelling dat geen sprake was geweest van kwade trouw daarom buiten behandeling en handhaafde de navorderingsaanslag.

■ Hoge Raad 17 juli 2026, nr. 23/03413, ECLI:NL:HR:2026:1296

2026-062 Geen onderzoeksplicht inspecteur bij uitblijven spontane aangifte

Een buitenslands belastingplichtige was sinds 2010 eigenaar van een aantal in Nederland gelegen onroerende zaken. Hij was niet uitgenodigd om aangifte IB te doen over de jaren 2010 tot en met 2018. Hij diende spontaan aangiften IB in over de jaren 2011 tot en met 2015 en over 2017 en 2018, maar niet over 2016. De aangifte 2016 stond wel klaar in de aangiftesoftware, maar was door een vergissing van de gemachtigde niet digitaal verzonden. Nadat in 2021 bleek dat de aangifte 2016 nooit was ingediend, legde de inspecteur een navorderingsaanslag op. De belastingplichtige ging in beroep en stelde dat sprake was van een ambtelijk verzuim. Rechtbank Noord-Nederland stelde hem in het gelijk. De inspecteur ging in hoger beroep. Hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat de inspecteur geen onderzoeksplicht had gehad. Het Hof verwierp de stelling dat de aanvraag voor uitstel in het kader van de Becon-regeling ook moest worden opgevat als een verzoek om uitnodiging tot het doen van aangifte.

Het aanmelden van een belastingplichtige voor de Becon-regeling was uitsluitend op te vatten als een verzoek tot uitstel voor het doen van aangifte. De verplichting om aangifte te doen bestond alleen als een belastingplichtige was uitgenodigd tot het doen van aangifte. De belastingplichtige was niet uitgenodigd, zodat de inspecteur aan het uitstelverzoek mocht voorbijgaan. Ook een verzoek om toegang tot de gegevens voor de VIA voor 2016 was niet als een zodanig verzoek aan te merken.

De gemachtigde had er steeds voor gekozen om niet te verzoeken om een uitnodiging tot het doen van aangifte, maar om een spontane aangifte te doen. Deze handelswijze was weliswaar toegestaan op grond van artikel 8, lid 4, AWR, maar deed niet af aan de verplichting om te verzoeken om een uitnodiging. Een belanghebbende liep bij deze handelswijze het risico dat er iets mis ging bij de verzending van de aangifte. Dit risico kwam voor zijn rekening. In zo'n geval kon van de inspecteur niet worden verwacht dat hij nader onderzoek deed. Dat de inspecteur de belastingplichtige op grond van het Besluit fiscaal bestuursrecht had moeten uitnodigen om aangifte te doen en dat niet had gedaan, betekende nog niet dat de inspecteur daarmee ook de plicht had te onderzoeken in hoeverre het achterwege laten van een aanslag zou leiden tot een aanslag tot een te betalen bedrag. Het niet naleven van de beleidsregel deed niet af aan de verplichting van de belastingplichtige om, toen er geen uitnodiging werd verstuurd, daarom te verzoeken. Het Hof verklaarde het hoger beroep van de inspecteur gegrond.

■ Hof Arnhem-Leeuwarden 7 juli 2026, nr. 24/1583, ECLI:NL:GHARL:2026:4496

Wetgeving De stand van zaken per 8 september 2026

Wetsvoorstel + MvT TK	Verslag TK	Nota n.a.v. verslag TK	Eindverslag TK	Aangenomen TK	Wetsvoorstel EK	Voorlopig verslag EK	Memorie van Antwoord EK	Eindverslag EK	Aangenomen EK	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Spoedwet conditionele eindafrekening dividendbelasting 35 523										Dag na datum Stb	
Initiatiefwetsvoorstel aanpassing box 2 en vervallen fiscale regelingen 36 128											1-1-2025
Wet herziening bedrag ineens 36154											Bij KB
Initiatiefwetsvoorstel Wet vermogensbelasting 2024 36 173											1-1-2024
Wet werkelijk rendement box 3 36 748											Bij KB
Wet implementatie Richtlijn BTW in het digitale tijdperk - enkele Btw-registratie 36 920											
Fiscale verzamelwet 2027 36 938											

Wel naheffen, niet beboeten – en ook niet veroordelen?



**Mr. Fleurine
P.H.M. van
de Waal**
*De Bont
Advocaten*

Een belastingplichtige kan wegens betrokkenheid bij btw-fraude het nultarief verliezen, terwijl diezelfde betrokkenheid niet zonder meer een vergrijpboete op grond van artikel 67f AWR kan dragen. Dat is de kern van het arrest van de belastingkamer van de Hoge Raad van 20 februari 2026.¹ De spanning die daaruit voortvloeit, reikt inmiddels verder dan het fiscale boeterecht. In het strafrechtelijke onderzoek *Trailers* heeft Hof Amsterdam de Hoge Raad prejudicieel gevraagd wat dit arrest betekent voor de toepassing van artikel 69, tweede lid AWR in strafzaken.²

De zaak voor de belastingkamer van de Hoge Raad betreft een Nederlandse handelaar in gebruikte auto's. De auto's werden gefactureerd aan afnemers in onder meer Roemenië, Hongarije, Slowakije en Kroatië. De ondernemer paste het nultarief voor intracommunautaire leveringen toe. Uit onderzoek bleek echter dat de auto's niet naar de vermelde bestemmingen werden vervoerd, maar naar Berlijn. Volgens het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden wist de ondernemer daarvan en waren vervoersdocumenten bewust gemanipuleerd om de daadwerkelijke bestemming te verhullen.³ Het hof oordeelde dat de ondernemer daarmee betrokken was bij btw-fraude. De inspecteur mocht daarom het nultarief weigeren en Nederlandse omzetbelasting naheffen. Daarnaast legde hij op grond van artikel 67f AWR vergrijpboeten op.

Geen grondslag voor naheffing

In cassatie hielden die boeten geen stand. De Hoge Raad stelt voorop dat artikel 67f AWR alleen ziet op belasting die in Nederland op aangifte moet worden voldaan. Voor een boete wegens opzet moet daarom vaststaan dat de belastingplichtige wist dat in Nederland te weinig omzetbelasting zou worden betaald, dan wel bewust de aanmerkelijke kans daarop heeft aanvaard. Opzet gericht op het ontgaan van btw in een andere lidstaat volstaat niet.⁴ Daar laat de HR het niet bij. Als aan de materiële voorwaarden voor het nultarief is voldaan, is volgens de Wet OB geen Nederlandse omzetbelasting verschuldigd. Dat het nultarief wegens betrokkenheid bij btw-fraude toch kan worden geweigerd, volgt uit Unierechtelijke rechtspraak. Die grondslag voor naheffing kan volgens de HR niet zonder meer worden doorgetrokken naar artikel 67f AWR. Het legaliteitsbeginsel staat daaraan in de weg.⁵ De nageheven omzetbelasting is immers niet eerder op grond van de Wet verschuldigd geworden en hoefde daarom niet op aangifte te worden betaald. Daarmee ontbreekt het beboetbare feit. Dat oordeel roept de vraag op of hetzelfde niet geldt voor artikel 69, tweede lid, AWR: kan een aangifte straf-

rechtelijk onjuist zijn als die kwalificatie uitsluitend voortvloeit uit het achteraf weigeren van het nultarief wegens btw-fraude?

Valsheid in geschrift

De strafkamer van Hof Amsterdam heeft precies die vraag op 7 augustus 2026 aan de Hoge Raad voorgelegd.⁶ In de zaken uit het onderzoek *Trailers* heeft de rechtbank verdachten onder meer veroordeeld voor het opzettelijk doen van onjuiste btw-aangiften en valsheid in geschrift. Het hof vraagt nu of zo'n veroordeling op grond van artikel 69, tweede lid AWR nog mogelijk is wanneer de onjuistheid uitsluitend voortvloeit uit het weigeren van het nultarief of aftrekrecht wegens btw-fraude. Er zijn argumenten voor een onderscheid. Artikel 67f AWR ziet op het niet betalen van belasting; artikel 69 AWR op het doen van een onjuiste aangifte. Bovendien volgt al jaren uit de Unierechtelijke rechtspraak dat het nultarief of het recht op aftrek kan worden geweigerd wanneer een belastingplichtige zelf btw-fraude pleegt of wist of had moeten weten dat hij daaraan deelnam. Toch overtuigt mij dat onderscheid niet zonder meer. Wordt een aangifte strafrechtelijk onjuist doordat achteraf wegens fraude het nultarief wordt onthouden? Juist in het strafrecht moet voorzienbaar zijn welk gedrag de delictsomschrijving raakt.

Fiscale correctie en bestraffing

Dat betekent evenmin dat dergelijke gedragingen zonder meer buiten het strafrecht vallen. Het valselijk opmaken of vervalsen van facturen, CMR-vrachtbrieven of afhaalverklaringen kan onder omstandigheden onder artikel 225, eerste lid Sr vallen. De prejudiciële vraag raakt daarom niet aan de vraag óf betrokkenheid bij btw-fraude strafrechtelijke gevolgen kan hebben, maar vooral aan de grenzen van artikel 69 AWR. Het arrest van 20 februari 2026 laat zien dat fiscale correctie en fiscale bestraffing niet vanzelf samenvallen. Of de Hoge Raad die grens ook doortrekt naar de strafbaarheid van de onjuiste aangifte, zal moeten blijken.

Noten

- ¹ Hoge Raad 20 februari 2026, ECLI:NL:HR:2026:279.
- ² Gerechtshof Amsterdam 7 augustus 2026, ECLI:NL:GHAMS:2026:2259.
- ³ Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 29 november 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:10306.
- ⁴ Hoge Raad 20 februari 2026, ECLI:NL:HR:2026:279, r.o. 4.5.2 en 4.6.2.
- ⁵ Hoge Raad 20 februari 2026, ECLI:NL:HR:2026:279, r.o. 4.8.2.
- ⁶ Gerechtshof Amsterdam 7 augustus 2026, ECLI:NL:GHAMS:2026:2259.

Arjan Mulders in CFE Executive Board

Tijdens de algemene vergadering van het CFE Tax Symposium in Boekarest is RB-lid Arjan Mulders, lid van de RB-commissie Internationaal Belastingrecht, aangesteld als voorzitter van de fiscale commissie van FE Executive Board 2027- 2028.

De board bestaat uit:

- President: **Martin Phelan** – Iers Belastinginstituut (Ierland)
- Vicevoorzitter: **Anna Misiak** – KIDP (Polen)

- Vicevoorzitter: **Ivan Simič** – Vereniging van Belastingadviseurs van Servië (Servië)
- Vicevoorzitter: **Philippe Vanclooster** – ITAA (België)
- Secretaris-generaal: **Trudy Perié** – NOB (Nederland)
- Penningmeester: **Dan Manolescu** – CCF (Roemenië)
- Voorzitter Fiscale Commissie: **Arjan Mulders** – RB (Nederland)
- Voorzitter Commissie Professionele Zaken: **Eduardo Gracia Espinar** – AEDAF (Spanje)

- Voorzitter Commissie Belastingtechnologie: **Llorenç Maristany** – AEDAF (Spanje)

In een volgend nummer van Het Register geeft Arjan een toelichting op nieuwe zijn rol bij CFE.



Ons vak? Nooit saai!

Wat hebben een biersommelier, een pizzabakker en een specialist in hijs- en prefabmateriaal gemeen? Ze krijgen allemaal fiscaal advies van een Register Belastingadviseur.

Als mkb-fiscalist kom je overal en wij brachten recent drie inspirerende ondernemersverhalen groots in beeld. De mkb'ers vertellen over hun fiscale uitdagingen en de oplossingen die hun RB daarvoor heeft.

Dus stoffig en saai? Vergeet het maar. **Doe ff fiscaal!**

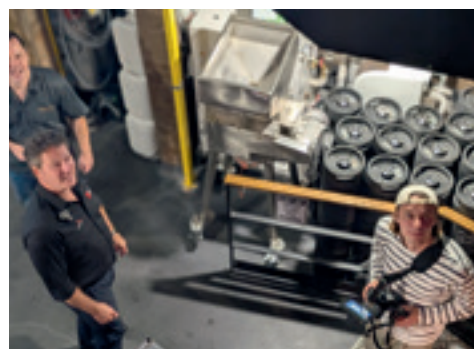
Deel deze website op jouw social media > fiscalestudie.nl en bekijk de cases op rb.nl (even scrollen!):



De niet te missen vrachtwagens van Van der Blij, alles voor hijsen & heffen.



Bierexpert Ivo Thijssen en onze videograaf Bart Hilhorst.



Kalender 2027

Data om te blokken in de agenda:

22 januari

Nieuwjaarsbijeenkomst
NBC Nieuwegein

11 maart

Landelijke Fiscale Quiz
Leiden

18 maart

Groot Kantoren Overleg
op locatie

18 juni

ALV en fiscaal congres
NBC Nieuwegein

21 september

Prinsjesdag - online webinar

8 oktober

RB-dag - op locatie

12 november

Buitengewone ledendag
op locatie

16 november

Groot Kantoren Overleg
op locatie

Commissie AI en Digitalisering

Artificial Intelligence (AI) raast door de fiscale praktijk. Vrijwel dagelijks veranderen nieuwe tools en inzichten ons werk. AI biedt volop kansen voor meer efficiëntie en betere kwaliteit, maar roept logischerwijs ook vragen op. Waar loop jij tegenaan? De commissie AI & Digitalisering hoort graag waar RB-leden behoefte aan hebben. Daarom reist zij, onder aanvoering van voorzitter Ron Meijer, het land door.

Peilingen

Maandag 21 september vond de eerste ontmoeting plaats in Zwolle. De behoefte aan 'duidelijke kaders voor AI-gebruik' was toen de sterkste gemene deler onder de aanwezigen.

Op 28 september streek de commissie neer in het Brabantse Best en aanstaande 26 oktober is er nog een bijeenkomst in Vianen.

Commissie AI & Digitalisering

Deze zomer is de nieuwe commissie AI geformeerd, deze bestaat uit Ron Meijer, Rex Arendsen, Elze 't Hart en Philippe Piters. Deze nieuwe commissie heeft als doel om de RB-leden, het bestuur, de algemeen directeur en BVT te adviseren over strategische vraagstukken, ontwikkelingen en toepassingen op het gebied van AI en digitalisering. De commissie is ook in het leven geroepen om RB-leden te helpen om AI snel, veilig en vaardig te gebruiken.

De commissie deelt praktische kennis, tools en voorbeelden zodat niemand het wiel opnieuw hoeft uit te vinden en ieder lid en elk kantoor direct kan profiteren van wat anderen al hebben ontwikkeld op het gebied van AI en digitalisering.

In het kort komen de taken van deze commissie neer op het fungeren als klankbord en denktank. De commissie signaleert relevante ontwikkelingen die zien op AI en digitalisering en zij adviseert over de impact van AI op het beroep en de hieraan gerelateerde gevolgen voor het RB. Ook wordt zij als adviesorgaan inhoudelijk betrokken bij AI en digitaliseringsprojecten. De commissie opereert onder verantwoordelijkheid van het bestuur, met een functionele koppeling aan de algemeen directeur.

Opdracht

De commissie heeft een driedelige opdracht:

- Informeren – leden voorzien van relevante en toegankelijke kennis over AI en digitalisering in de fiscale praktijk;
- Adviseren – leden ondersteunen bij vraagstukken die voortvloeien uit de inzet van technologie in hun werk;
- Signaleren – ontwikkelingen in het vakgebied vroegtijdig duiden en onder de aandacht brengen.

Heb je vragen hierover? Neem dan contact op met aicommissie@rb.nl



Op de foto commissieleden Rex Arendsen, Elze 't Hart en Ron Meijer tijdens de eerste ledenraadpleging in Zwolle. Commissielid Philippe Piters ontbreekt.

Prof. dr. ir. Rex Arendsen is hoogleraar Digital Transformation of Tax Systems bij Nyenrode University. In deze rol richt hij zich op onderzoek en onderwijs naar de impact van digitale innovaties op belastingen.

Elze 't Hart is partner in het team Intellectueel Eigendom, Data en Technologie (IP-D&T) van Dentons. Ze is gespecialiseerd in het adviseren van bedrijven over hoe ze de juridische complexiteit van data en technologie, inclusief AI en opkomende technologieën, kunnen navigeren.

Ron Meijer RB (voorzitter) is directeur/eigenaar belastingadvieskantoor Blauwe Vrijdag. Hij heeft zich afgelopen jaren bekwaamd in AI en dit in de praktijk toegepast. Zijn kennis deelt hij in cursussen over de toepassing van AI binnen het domein van de belastingadviseur.

Philippe Piters Msc. RB is directeur/eigenaar van Piters Belastingadvies in Maastricht.

In een volgend nummer van Het Register worden de opbrengst van de ledenraadplegingen en plannen van de commissie toegelicht.

Jong RB

door Bart van den Berg

Landelijke Fiscale Quiz 2027 Save the Date

Ben jij deeltijd- of voltijdstudent in de fiscaliteit? Zet dan alvast **11 maart 2027** met grote letters in je agenda, want dan vindt de derde editie van de Landelijke Fiscale Quiz plaats! Ditmaal in Leiden.

Datum:
donderdag 11 maart 2027

Tijd: 17.00 - 22.00 uur
(onder voorbehoud)

Locatie: Leiden



Na eerdere succesvolle edities strijkt de quiz dit keer neer in de gezellige studentenstad Leiden. Tijdens de quiz komen fiscale kennis, gezelligheid en een gezonde dosis competitie samen. Vorm een team met medestudenten en ga de strijd aan met deelnemers uit het hele land voor de eer én mooie prijzen. Deelname is gratis en uiteraard wordt gezorgd voor eten en drinken. Een ideale gelegenheid om andere fiscale studenten

te ontmoeten, je netwerk uit te breiden en tegelijkertijd je fiscale kennis op de proef te stellen.

Het volledige programma en aanvullende informatie volgen op een later moment.

Houd onze communicatiekanalen in de gaten en zorg dat je deze datum alvast vrijhoudt. Wij kijken ernaar uit om je te verwelkomen.

door Louise Dijkmans

Jong en RB? Schrijf een blog!

In september fristen jonge Register Belastingadviseurs hun kennis op over de eigenwoningregeling en verschillende btw-kwesties tijdens de derde Jong RB Onderwijsdag van 2026 in Vianen.

Mr. dr. Gerard Staats besprak de belangrijkste fiscale aandachtspunten en valkuilen op het gebied van de eigen woning. Dit deed hij aan de hand van actuele praktijkvoorbeelden – zoals een vader en zoon die 50/50 een huis kopen, of vrienden met een ongelijke verdeling van de woonruimte 65/33, stond stil bij duurzaam gescheiden leven en wonen, de 'trouwboete' en de familiebank. Vervolgens nam btw-specialist Jacq. Linssen aanwezig mee in de wereld van btw en ging in op btw-aspecten van vastgoed en de margeregeling.

Schrijf eens

Beide sprekers riepen de jonge adviseurs nadrukkelijk op om van zich te laten horen bij fiscale kwesties die schuren. 'Vind hier wat van! Schrijf eens een blog of artikel', moedigden zij de jonge adviseurs aan. Denk aan een artikel of blog

voor Het Register. Weet dat ervaren schrijvers klaar staan om eventueel te helpen de ideeën scherp op papier te krijgen. Interesse? Stuur een mail naar Jong RB: jongrb@rb.nl

27 november

De eerstvolgende gratis Onderwijsdag voor jonge adviseurs (t/m 35 jaar) is op 27 november. Blok deze datum alvast in jouw agenda.





GenIA-L

**Beter. Sneller.
Slimmer.**

Meer inzicht. Meer vertrouwen. Meer met je kennis.

Als belastingadviseur wil je snel tot een goed onderbouwd antwoord komen, zonder de controle uit handen te geven. GenIA-L helpt je daarbij door jouw expertise te verbinden met betrouwbare fiscale kennis en generatieve AI.

GenIA-L ondersteunt je dagelijkse praktijk met complete, onderbouwde antwoorden en transparante verwijzingen naar gevalideerde en actuele fiscale bronnen. Zo kun je informatie direct controleren, verder verdiepen en vertalen naar het beste advies voor je klant.

De kracht zit in de samenwerking: AI helpt je sneller vooruit, betrouwbare kennis vormt de basis en jij bepaalt met jouw expertise wat ertoe doet.

**Ontdek GenIA-L en haal meer uit je kennis,
voor jezelf én voor je klant.**

sdu.nl/probeer-genial



Eerste legaltechleverancier
met NIS2-certificering.
Scan voor meer info.



Lefebvre Sdu

Europe's leading legal and tax expert

Meldplicht Cyber Resilience Act een feit

Met ingang van vrijdag 11 september is de meldplicht uit de Europese Cyber Resilience Act (CRA) in werking getreden. Fabrikanten van hardware en software moeten vanaf dat moment actief misbruikte kwetsbaarheden en incidenten in hun producten melden bij het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) of het Europees Agentschap voor cyberbeveiliging (ENISA).

De CRA (in het Nederlands de 'Verordening cyberweerbaarheid') zorgt ervoor dat digitale producten aan essentiële veiligheidseisen voldoen en veilig worden gehouden door updates. Dit zorgt ervoor dat consumenten en bedrijven veilig gebruik kunnen maken van digitale producten.

Gebruikers in de EU moeten erop kunnen vertrouwen dat producten digitaal veilig zijn. Door de CRA moeten digitale producten vanaf 11 december 2027 aan essentiële veiligheidseisen voldoen en moeten deze producten veilig gehouden worden door updates.

Zowel fabrikanten, importeurs en distributeurs hebben verplichtingen in de CRA. Op deze manier garandeert de CRA dat consumenten beter weten waar ze op kunnen rekenen. Namelijk: veiligere producten met een ondersteuningsperiode die redelijkerwijs te verwachten is.

Welke producten?

De CRA is van toepassing op producten met digitale elementen die op de Europese markt aangeboden worden. Dit zijn niet alleen fysieke producten zoals Internet-of-Things (IoT)-apparatuur, firewalls of netwerkapparatuur. Denk hierbij ook aan software zoals videogames, mobiele apps en besturingssystemen. De verordening maakt onderscheid in vier verschillende producten: regulier product, belangrijk product klasse I, belangrijk product klasse II en kritiek product.

Kijk voor een overzicht van de producten in de Gids Cyber Resilience Act van de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI).



Product- en proceseisen

Het CRA heeft met name gevolgen voor makers; producenten, fabrikanten, merkhouders en opdrachtgevers. De producent voert een risicoanalyse uit, die de basis moet vormen voor het veilig ontwerpen van het product. Het is van belang dat hierbij alle kwetsbaarheden en reële risico's worden weggenomen.

Producten moeten – na ingebruikname – veilig blijven. De ondersteuningsperiode geldt voor de complete verwachte levensduur van het product, maar minimaal voor een periode van vijf jaar. Als er een kwetsbaarheid wordt ontdekt, moet zo snel mogelijk een gratis veiligheidsupdate worden aangeboden. Bovendien moeten fabrikanten het melden als ze kennis krijgen van een actief misbruikte kwetsbaarheid of als er sprake is van een ernstig incident dat gevolgen heeft voor de beveiliging van het product. Deze melding vindt vanaf 11 september 2026 plaats bij het Nationaal Cyber Security Centrum via mijn.ncsc.nl. De wet schrijft voor dat de melding zonder onnodige vertraging en in ieder geval binnen 24 uur na de ontdekking plaatsvindt.

Beoordeling van producten

De fabrikant is verplicht om te laten controleren of het product voldoet aan de eisen van de CRA. In veel gevallen mag de fabrikant zo'n conformiteitsbeoordeling zelf uitvoeren: een zogenaamde zelfbeoordeling. In andere gevallen moet dit door een externe partij gebeuren. Hieronder zie je wanneer welke beoordeling van toepassing is. De fabrikant is verantwoordelijk dat dit gebeurt en voert de CE-markering op het product, zodat deze als zodanig herkenbaar is.



De beoordeling hangt af van het type product:

- **Reguliere producten**
Zoals mobiele apps, videogames en IoT-apparatuur. Voor deze producten mag de fabrikant een zelfbeoordeling uitvoeren.
- **Belangrijke producten type 1**
Zoals beveiligingssoftware of apparatuur, netwerkapparatuur en besturingssystemen. Zelfbeoordeling van deze producten mag alleen op basis van geharmoniseerde Europese normen. Zijn deze er niet? Dan is de fabrikant verplicht om gebruik te maken van een notified body.
- **Belangrijke producten type 2**
Zoals hypervisors, firewalls en intrusion detection & prevention systemen en manipulatiebestendige microprocessoren en -controllers. Fabrikanten van deze producten moeten de beoordeling laten uitvoeren door een notified body.
- **Kritieke producten**
Zoals smartcards, hardware apparaten met beveiligingskastje en gateways voor slimme meters die bi-directioneel verbruik kunnen meten. Fabrikanten moeten gebruikmaken van een notified body.

De Gids Cyber Resilience Act van de RDI geeft meer uitsluitel, deze is via de QR-code in dit artikel te raadplegen.

Over een novelle gesproken

Het is weer eens zover, een column voor dit magazine schrijven ongeveer op de datum dat de Prinsjesdagstukken officieel aan de wereld getoond worden. Ik zeg expres officieel omdat we na jaren weer eens een gevalletje 'lekken' meemaakten in de afgelopen weken. Hoe ga je daarmee om en wat kun je nou wel en niet publiceren?

Ik ga dan graag in overleg met de collega's van ons Bureau Vaktechniek. Of liever gezegd, dat wilde ik doen, maar toen stonden ze al bij mij aan het bureau.

Pijnlijk duidelijk

Voor ons was hét nieuws van Prinsjesdag 2027 natuurlijk de novelle die ruim voor de derde dinsdag van september werd aangekondigd op Prinsjesdag te zullen verschijnen. Daarin zou het ministerie van Financiën eindelijk met de oplossing komen voor de box 3 problematiek voor de periode tussen 2028 en een onzekere toekomst waarin de vermogenswinstbelasting (of in ieder geval een definitief stelsel), zou worden ingevoerd. Begrijpelijk dat we daar nieuwsgierig naar waren, het gedoe rondom box 3 houdt en hield onze leden en daarmee ons de afgelopen jaren lekker bezig, om het maar eens wat populair te zeggen. Zou die novelle dan het ei van Columbus blijken te zijn? Zo werd het wel geframed en dus ook opgepakt door de landelijke en vakmedia. Maar, zo werd er ook gezegd 'ze waren er

nog niet uit' de coalitiegenoten in het minderheidskabinet Jetten. Dat werd uiteindelijk pijnlijk duidelijk.

Gerommel

Dat het kabinet Jetten er nog zit op het moment van het schrijven van deze column is misschien wel het grootste wonder, want in de weken voordat het Belastingplan naar de Raad van State moest is er wel één en ander aan gerommel binnen de coalitie ontstaan. Sommige bronnen zeggen dat dit nog maar een beginnetje is en wachten met spanning op de mogelijke breuk en daarmee op het bewijs dat Nederland nog lang niet klaar is voor een minderheidskabinet dat probeert in de Tweede en Eerste kamer naar gelegenheidscoalities te zoeken voor diverse onderwerpen. Er zijn er ook die zeggen dat als je een minister-president en de minister van Financiën daags na het gerommel ineens heel vaak samen glimlachend uit overleggen ziet lopen, er aan de buitenwereld getoond moet worden dat er 'niets aan de hand is'.

Haags redeneren

Wat daar ook van waar moge zijn, het is inmiddels duidelijk dat het verschil tussen een vermogensaanwasbelasting en een vermogenswinstbelasting tot een hoop gedoe kan leiden. Links vindt dat de laatste tot belastinguitstel zou kunnen leiden en dat dat de meer vermogenden helpt, terwijl rechts aangeeft een vermogensaanwasbelasting oneerlijk te vinden omdat er dan al belasting betaald moet worden over geld dat men nog niet in handen heeft. Klassiek.

En dan de 'oplossing', ook een fraai staaltje Haags redeneren. Het plan voor de Wet werkelijk rendement box 3 wordt niet uit de Prinsjesdagstukken gehaald. Nee, de behandeling tijdens de debatten over het Belastingplan 2027 wordt uitgesteld. Zo voorkom je dat er nu al een gat ontstaat in de begroting. Hoe je dat gat dat dan ontstaan is na de behandeling vult, is van later zorg.

En hoe zit het dan met die novelle? Nou, die komt er niet.

Probeer de volledig vernieuwde **Private Wealth Navigator**: nu 30 dagen gratis!

Dé software voor financiële planning, vertrouwd door ruim 450 organisaties

- ▶ Vernieuwd van A tot Z: modern design en maximaal gebruiksgemak
- ▶ Tot 30 scenario's direct vergeleken in het nieuwe grafiekendashboard
- ▶ Geen black box: alle berekeningen 100% transparant en controleerbaar
- ▶ Incl. gratis proeflicentie Private Estate, Lijfrente en Pension Planner

Start vandaag nog uw gratis proefperiode via:
www.privatewealthsupport.nl



**Private Wealth
Support**

De kracht achter uw advies

Permanente Educatie: PE-punten aanvullen

Ook dit najaar hebben we weer een interessant aanbod, zoals verdiepingscursussen en onderwijs op het gebied van grenzeloos ondernemen.

Grenzeloos ondernemen

Heb je in je adviespraktijk te maken met ondernemers met internationale werknemers of diensten? Of met klanten die in het buitenland werken?

Met onze grensoverschrijdende cursussen leer je over de onderwerpen die extra jouw aandacht verdienen.

Verdiep je expertise

Als RB beschik je over een brede fiscale basis. Wil je jouw kennis over specifieke onderwerpen vergroten?

Met onze verdiepingscursussen scherp je je expertise aan en ontdek je de fiscale nuances achter complexe vraagstukken. Van bedrijfsopvolging tot box 2 en box 3: laat je inspireren door topspecialisten en versterk je adviesvaardigheden.

40 PE-punten

Voor 2026 geldt dat je vóór 31 december 2026 in totaal 40 PE-punten moet hebben behaald, waarvan minimaal 20 fiscale punten.

- Zijn jouw punten al op orde? Dan hoef je uiteraard niets meer te doen. Controleer wel of alle gevolgde activiteiten correct in je PE-dossier zijn opgenomen.
- Kom je nog tekort? Bekijk dan ons veelzijdige PE-aanbod, tijdelijk met jubileumkorting*.

Je kunt tot en met 31 december 2026 punten behalen. Na die datum kunnen de activiteiten nog tot en met 31 januari 2027 in je PE-dossier geregistreerd worden. Daarna worden de dossiers gesloten.

**Wie jarig is, trakteert! 95 dagen 9,5% voordeel op ons eigen PE-aanbod, van 28 september t/m 31 december 2026.*

Bekijk op www.rb.nl/onderwijs het volledige aanbod.



Loonheffingen over de grens	28 okt	Vianen	Peter Bos	4 PE-punten
Werken over de grens in de adviespraktijk	2 nov	Vianen	Susanne Schorel-Willems	4 PE-punten
Nieuwe Europese regels: VAT in the Digital Age	23 nov	Vianen	Jeroen Bijl	4 PE-punten

Inbreng van een IB-onderneming in een bv inclusief de rekentechniek - verdieping	26 okt	Vianen	Eric van Uunen	6 PE-punten
Bedrijfsopvolging in de IB-sfeer - verdieping	3 nov	Vianen	Chris Dijkstra	4 PE-punten
Inbreng van een IB-onderneming in een bv inclusief de rekentechniek - verdieping	4 nov	Vianen	Eric van Uunen	6 PE-punten
Verrekenbedingen en vergoedingsrechten - verdieping	9 nov	Vianen	Paul Schut	4 PE-punten
Werken met box 2 en box 3 - verdieping	10 nov	Vianen	Jeroen Knol	4 PE-punten
Werkkostenregeling - verdieping	12 nov	Vianen	Peter Bos	4 PE-punten
Personenvennootschappen - verdieping	17 nov	Vianen	Maarten van Kempen	6 PE-punten
Fiscale en juridische aspecten van overlijden - verdieping	23 nov	Vianen	Dick Leeuw	4 PE-punten
Ondernemersfaciliteiten in de overdrachtsbelasting - verdieping	25 nov	Vianen	Eric van Uunen	4 PE-punten
Bedrijfsopvolging en de successiewet - verdieping	26 nov	Vianen	Anne de Beer	4 PE-punten

Speciale dagen

29 oktober in Vianen

RB Bedrijfsfiscalistendag

Bijeenkomst speciaal voor fiscale professionals die werkzaam zijn binnen ondernemingen of organisaties met complexere fiscale structuren en vraagstukken.

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

12 november in Deventer

Agrodag Paardenhouderij – fiscale regels en wetgeving

Gericht op alle adviseurs die werkzaam zijn in en rondom de hippische sector.

16 november in Vianen

Eindejaarstips 2026

Toelichting voor alle leden over de impact van de fiscale wijzigingen per 1 januari 2027.

Vakinformatie | Vraag & antwoord

In de aangiftepraktijk komt regelmatig de bijleenregeling langs. Deze regeling bestaat inmiddels al meer dan 20 jaar. Doel van deze regeling is om belastingplichtigen ertoe aan te sporen om een gerealiseerde overwaarde bij verkoop van de eigen woning zoveel mogelijk te laten herinvesteren in een nieuwe eigen woning. De bijleenregeling bewerkstelligt dit door de aftrek van rente uit te sluiten bij aanwending van de vrijgekomen middelen voor consumptieve doeleinden of voor beleggingen in box 3. Het staat een belastingplichtige overigens wel vrij om de bij verkoop van een eigen woning vrijgekomen gelden te besteden voor consumptieve doeleinden of voor beleggingen in box 3 maar dan is aftrek van rente niet mogelijk. De bijleenregeling werkt met de begrippen verwerving en vervreemding van de eigen woning. Deze begrippen worden omschreven in artikel 3.119aa en verder Wet inkomstenbelasting 2001.

Centraal in de bijleenregeling staan de begrippen eigenwoningreserve, vervreemdingssaldo eigen woning en eigenwoningschuld. Volgens artikel 3.119aa Wet IB 2001 wordt onder vervreemdingssaldo eigen woning verstaan de waarde van de tegenprestatie bij de vervreemding van een eigen woning, verminderd met de kosten ter zake van die vervreemding en verminderd met de eigenwoningschuld voor de woning. Er zijn in dat artikel nog enkele uitbreidingen aan het begrip eigenwoningschuld opgenomen maar het voert te ver om daar hierop in te gaan.

VRAAG

Als een leningdeel 2 niet wordt aangemerkt als eigenwoningschuld door het niet voldoen aan de aflossingseis, moet dan met dit leningdeel rekening worden gehouden bij het bepalen van de eigenwoningreserve.

Ter illustratie de volgende casus. Een klant met een eigen woning, koopt een nieuwe woning. Op de bestaande woning zit een hypotheek van 2 leningdelen.

- Leningdeel 1 van € 98.000 is een aflossingsvrije lening op grond van het overgangsrecht en is besteed aan de aanschaf van de woning.
- Leningdeel 2 van € 100.000 is een aflossingsvrije lening die volledig is besteed aan een verbouwing van de woning, waarvoor het overgangsrecht niet geldt. Deze schuld is, omdat deze niet voldoet aan de criteria van de eigenwoningschuld, dus opgenomen in box 3.

ANTWOORD

Het antwoord is dat een box 3-schuld, ook al is deze verzekerd door middel van een hypotheek en besteed aan de eigen woning maar niet voldoet aan de aflosverplichting, niet meetelt voor de berekening van de eigenwoningreserve. De enige schuld die in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de eigenwoningreserve, is een eigenwoningschuld box 1 van artikel 3.119a Wet IB 2001.

Voor de volledigheid: In deze casus is het, door de aankoop van een nieuwe eigen woning, geen oplossing, maar con-

form artikel 3.119aa lid 3 Wet IB 2001 vervalft de eigenwoningreserve na verloop van drie jaren waarbij de dag van overdracht bij de notaris geldt als de eerste dag van de drie jaren.

Meer vaktechnische informatie kun je vinden in de RB Notitie Eigen woning en de eigenwoningschuld en in de RB Notitie Eigen woning en de bijleenregeling. (QR's bijvoegen) Ook de Belastingdienst heeft overigens een handige tool, Rekenhulp Bijleenregeling, voor de berekening van de eigenwoningreserve ontwikkeld.

In deze rubriek behandelen we veelgestelde vragen op het discussieforum van het Fiscaal Kennisplatform. Als RB-lid kun je hier discussiëren met andere leden over je fiscale praktijk. Leden helpen leden. Je bereikt het discussieforum door in te loggen op je account op RB.nl. Daarnaast is er de helpdesk van Bureau Vaktechniek. Onze fiscalisten helpen je met name door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten.



Mr. D.J. Roemeling RB
Bureau Vaktechniek



AMMERLAAN OPLEIDINGEN

PE-cursussen, webinars en leergangen



De beloning van de DGA

mr. Eric van Uunen RB maandag 2 november 2026 Vianen

6 PE
€ 450,-



Fiscale Tips voor de Agro-sector

mr. Pieter Seegers dinsdag 3 november 2026 Vianen

4 PE
€ 295,-



Testamentendag 2026: Model-clausules en -testamenten, keuzes & praktische toepassingen (civiel en fiscaal) met Schols & Burgerhart

prof. mr. dr. Freek Schols, prof. mr. dr. Wouter Burgerhart

maandag 9 november 2026 Vianen

6 PE
€ 495,-



Eindejaarstips

mr. dr. Chris Dijkstra dinsdag 10 november 2026 Vianen

4 PE
€ 275,-



Theorie en praktijk bij inbreng IB-onderneming in een BV - verdieping

mr. Eric van Uunen RB woensdag 11 november 2026 Vianen

6 PE
€ 450,-



Fiscale Verdiepingscursus: Management- & Werknemersparticipatie

drs. Sathees Kengatharam, mr. Charissa Schutte maandag 16 november 2026 Vianen

4 PE
€ 325,-



Internationale Estate Planning:
civielrechtelijke en fiscale aandachtspunten

prof. mr. dr. Frans Sonneveldt dinsdag 17 november 2026 Vianen

6 PE
€ 450,-



Actualiteiten Estate Planning:
wat kan of moet er dit jaar nog worden gedaan!

drs. Paul Schut RB maandag 23 november 2026 Vianen

4 PE
€ 295,-



BTW Actualiteiten 2026/2027

mr. Carola van Vilsteren maandag 23 november 2026 Vianen

4 PE
€ 295,-



Verdiepingscursus praktische afwikkeling van nalatenschappen
grip op executele, vereffening en aansprakelijkheid

mr. Petra Knoppers, prof. mr. dr. Fons Stollenwerck

woensdag 25 november 2026 Vianen

6 PE
€ 450,-



Belastingplan 2027 en Fiscale Eindejaarsactualiteiten

prof. dr. mr. Edwin Heithuis

dinsdag 24 november 2026 Den Haag en donderdag 26 november 2026 Vianen

4 PE
€ 295,-



www.ammerlaanopleidingen.nl

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS





Nieuw: Nmbars Tax. Want overtypen is geen vak.

Maak kennis met Nmbars Tax: vanuit je jaarrekening direct verder met de vpb-aangifte. Geen export, geen import, geen cijfers overtypen. Wijkt de voorlopige aanslag af? Dan zie je dat direct en pas je hem met één klik aan.

Meer tijd dus voor wat wél je vak is:
je klant adviseren en vooruithelpen.

Nmbars Tax gaat 1 november live.
Scan de QR-code en ontdek meer.



nmbars.com/nl/reporting/accountant/tax